דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר
- שכירים אחרי אינפלציה – טדי פרויס
- תור בתי הסוהר הגיע – טלי זלינגר
- בונה שומרון – אהרון גבע
- עניין של כבוד – עוזי ברעם
- אות אזהרה לפפנדריאו – שלמה שפיר
- מדורים: בורסה וכלכלה, כל הארץ, עכשיו, כוכבים ולילות

מזג האויר

מעונן חלקית.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 12–22, רמת־הגולן: 12–22, נהריה: 15–26, צפת: 11–20, חיפה 15–26, טבריה: 15–28, נצרת: 15–24, עפולה: 13–26, שומרון: 12–23, תל־אביב: 16–25, לוד: 14–25, יריחו: 16–30, עזה: 16–25, באר־שבע: 13–27, אילת: 17–31.

יום חמישי, כ' בתשרי תשמ"ז, 23 באוקטובר 1986 • גליון 18944
היום 12 עמודים • המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

נתפשו המחבלים שהטמינו מטען הנפץ באוטובוס בירושלים לפני שלוש שנים

הם נלכדו במהלך חקירת הפיגוע בשער האשפות והתברר כי הם נמנים עם ארגון פת"ח

מאת אריאל בן־עמי, ודני רובינשטיין – סופרי "דבר"

המחבלים שהטמינו מטען באוטובוס "אגד" בירושלים לפני שלוש שנים נלכדו אתמול, בהמשך חקירת הפיגוע הגדול שהיה ליד שער האשפות בשבוע שעבר ונודע, כי הם נמנים עם ארגון פתח.

המחבלים שנלכדו אתמול הם תושבי מזרח ירושלים, רמאללה ובית־לחם. בחודש דצמבר 1983, הטמין אחד מהם, כנראה, מטען חבלה באוטובוס "אגד" בקו 18 בירושלים. מניח המטען ירד, כנראה, מבעוד מועד ואחר־כך אירע הפיצוץ שגרם את מותם של שישה אנשים, שביניהם היו שתי אחיות, ממשפחת פולק בקרית יובל. מטען אחר – שהטמנתו מיוחסת לאנשי חוליה זאת – אשר התפוצץ ליד שכונת יפה נוף בירושלים גרם פציעתם של כ־50 אנשים.

דובר המחוז הדרומי של המשטרה רפ"ק רפי לוי מסר, כי חוליית המחבלים שנלכדה אתמול נחשפה על־ידי כוחות הבטחון ועל־ידי משטרת ירושלים, בהמשך חקירת פיגוע שער האשפות. נמסר, כי כוחות הבטחון בודקים עתה את הקשר שבין שתי החוליות, שפעלו מטעם הפתח בשני הפיגועים השונים. המקורות ציינו, כי מבצעי הפיגוע ליד שער האשפות לא תכננו כלל להמלט.

נמסר כי בידי המשטרה מצויים עתה, נוסף לשני זורקי הרימונים מסילואן ולשותפם מאבו־טור, גם שני עצורים הקשורים בפיגוע.

משפחת העצורים מסילואן טענה אתמול, כי הם הסגירו עצמם ביוזמתם למשטרה. המקורות ציינו, כי המחבלים שנלכדו נחשבים אכזריים במיוחד ומטרתם היתה לבצע פיגועים המוניים בריכוזי אוכלוסיה.

בידי חברי חוליית המחבלים משער האשפות נתפסו פריטי אמל"ח שונים.

כוחות הביטחון מדדו אתמול וצילמו את בתי החשודים בפיגוע בשער האשפות, כנראה במטרה לאטום אותם. בני משפחת העצורים מסילואן מסרו לסופר "דבר" את הפרטים הבאים: אבי המשפחה נפטר, ולו 16 בנים ובנות. רובם מתגוררים בירדן, במפרץ הפרסי, באירופה ובארה"ב. בבית המשפחה, בחלקו העליון של כפר השילוח (סילואן), כ־500 מטר ממקום הפיגוע, מתגוררת האם האלמנה, הבן ומשפחתו ושני אחיו החשודים.

בלילה שבו נזרקו הרימונים על באי כנס הסיום של טירוני "גבעתי", לא היו שני האחים בבית. לדברי האם, הלכו השניים, כמנהגם מדי יום ביומו, להתפלל במסגד אל־אקצא. משלא חזרו לביתם חשבה האם, כי חששו מפני הסריקות המקיפות שערכו בכפר כוחות צבא ומשטרה.

ב־2.00 לפנות־בוקר, התדפקו שוטרים על דלת הבית ועצרו את אחד האחים ושאלו על אחיו. משלא מצאו אותם בחדרם שבקומה השניה, פרצו לשם, ערכו חיפושים והחרימו מסמכים ותמונות.

לפי הידוע לבני המשפחה, נעצרו שני האחים בשעות לפני־הצהרים של יום חמישי, אחרי שהסגירו עצמם, מכיוון ששמעו על החיפושים אחריהם.

בני המשפחה טענו, שמעולם לא היו מעורבים בעבירות בטחוניות.

ביום א' בלילה (4 ימים אחרי הפיגוע) נעצר חשוד נוסף.

בלילה שבין שבת ויום א' נעצר החשוד השלישי בביצוע הפיגוע, סטודנט בקולג' "אברהימיה" במזרח ירושלים, שגם הוא נוהג להתפלל כל יום באל־אקצא.

משפחות החשודים פנו בתחילת השבוע לשורה של עורכי־דין, בחששם בעיקר מפני הריסה או אטימה של בתיהן.

פרידה בלשכת רה"מ. סוניה פרס נפרדת מהשוטר בכניסה לבניין (צילום הררי)

הושלם מינוי ראשי עיריות ערבים בכל הערים בשטחים

טאהר חג'אזי מונה אתמול לראש עיריית ענבתא

מאת סופר "דבר" בירושלים

המנהל האזרחי ביהודה ושומרון, מינה אתמול את טאהר חג'אזי לראש עיריית ענבתא שבשומרון לאחר שבמקום לא פעלה העיריה למעלה מ־3 שנים מאז הודח ראש העיר הקודם וחיד חמדאללה.

טאהר חג'אזי שימש בזמנו סגנו של חמדאללה והוא חוזר לכהן בעיריה עם עוד 3 מחברי המועצה שנבחרו ב־1976.

ראש העיר הקודם וחיד חמדאללה היה בין החברים הבולטים של "הוועדה להכוונה לאומית" ונחשב מנהיג רדיקאלי.

חמדאללה נמצא זמן רב תחת צו הגבלה האוסר את יציאתו מהעיירה ענבתא, ולפני זמן מה הוארך צו ההגבלה שלו פעם נוספת.

עם מינוי חג'אזי יעביר אליו המנהל האזרחי סכום של כ־250 אלף דולר שהצטבר לזכות עיריית ענבתא במנהל.

עתה פועלות למעשה כל העיריות בשטחים בראשות מועצה ערבית למעט עירית ביר זית שמשותקת בגלל מחלוקות פנימיות.

שמיר יחמיר הפיקוח על קהילת המודיעין

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של "דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר מתכוון להגביר את הפיקוח על קהילת המודיעין של ישראל ולקיים קשר הדוק יותר עם מנהליה – כך גילו ל"דבר" מקורביו של יצחק שמיר.

לדבריהם, מנהל ראש הממשלה מאז כניסתו לתפקיד סדרה של פגישות עם ראשי השירותים, מקבל תדרוכים ומתעדכן בנושאים הנמצאים על סדר יומם.

"שמיר לא יניח שאי־הבנות נוסח פרשת האוטובוס בקו 300 יחזרו על עצמן", הטעימו המקורבים.

יצויין, כי שירותיה החשאים של ישראל כבר מיישמים את המלצות ועדת יריב, שבהן מדובר על שיפור תהליכי קבלת ההחלטות ועל הגברת הקשר בין הדרג המדיני, המפקח על השירותים, למנהליה.

המשא ומתן עם האחיות במבוי סתום ומהיום – שורת עיצומים

הפעם יינטשו גם בתי"ח גיריאטריים; פגים יונקים ודיאליזה – לא יוזנחו;

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

המשא ומתן עם האחיות, שחודש אתמול, לאחר הפסקה של שבוע ימים, נתקע במבוי סתום ומטה המאבק החליט על שורה של עיצומים בבתי החולים, שיתחילו היום ויימשכו ברציפות עד יום א' הקרוב. נודע, כי אם לא יוחזר בסיס לקידום המשא ומתן עד סוף השבוע, יימשכו העיצומים גם בשבוע הבא ואף יוחרפו.

לפי החלטות מטה המאבק, לא תתייצבנה היום לעבודה במשמרת הערב, שמתחילה את עבודתה בשעה שלוש אחר הצהריים, ולא תעבודנה גם במשמרת לילה. ביום ששי ובשבת לא יעבדו משמרות הלילה. הפעם, תהיה נטישת המחלקות גם בבתי חולים הפסיכיאטריים והגריאטריים. צוות אחיות מלא יישאר ליד מיטות מושתלות הכבד במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה והאחיות תעבודנה כרגיל במחלקות הפגים, היונקים והדיאליזה. בכל בית חולים יישאר בשעות העיצומים צוות חירום.

מטה המאבק של האחיות מאשים את נציגי האוצר בהכשלה חמורה במשא ומתן ובפגיעה גסה במאמציה של שרת הבריאות החדשה שושנה ארבלי־אלמוזלינו להביא לסיום הסכסוך בין האחיות לבתי החולים. שרת הבריאות קיימה אתמול פגישות נפרדות עם נציגות האחיות, עם יושב ראש האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ועם נציגי המעסיקים, עם הממונה על השכר באוצר הילל דוראי ועם המנכ"ל משרד הבריאות.

השרה השתתפה גם בפתיחת ישיבת המשא ומתן וביקשה מכל הצדדים, גם מהאחיות, לא לנקוט עיצומים ולהעניק לה שהות להיכנס בעובי הקורה ואפשרות לנסות את השפעתה אצל ראש הממשלה, כדי לגרום שינוי בעמדות האוצר. "שמתי לי כמטרה ראשונה לשים קץ לסכסוך האחיות" – אמרה שושנה ארבלי אלמוזלינו.

כבר בשעה הראשונה של המשא ומתן, התברר שלא חל שינוי בעמדות האוצר בעניין אפשרות קיצור שבוע העבודה של האחיות ולא בעניין גובה התמריץ. הילל דוראי דחה את הצעתן החדשה של האחיות להפחית ממכסת שעות עבודתן חצי שעה על כל שעה שתקוצר במגזר הציבורי והיה מוכן רק לצרף את נציגות האחיות לצוות הבוחן את הנושא – בלי שום התחייבות לתוצאות.

לנוכח עמדת האוצר, ביקשו אתמול האחיות להשאיר את עניין קיצור שבוע עבודה וגובה התמריץ פתוח ולסכם, בינתיים, את נושא התנאים הפיסיים של עבודת האחיות בבתי החולים. גם הצעה זו נדחתה על ידי דוראי, בטענה שלסיכומים אלה יש השלכות על גובה התמריץ. לנוכח הקיפאון בעמדות האוצר, הופסק המשא ומתן.

"אני מקווה, ששרת הבריאות תצליח במגעים עם שר האוצר", אמר ראש האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ל"דבר", לאחר שמשתתפי הדיון עזבו. הוא הביע חשש, כי הפלג הקיצוני יותר במטה המאבק של האחיות משתלט על העניינים, אבל, לדבריו "במשא ומתן אסור לאבד עצבים, צריך להמשיך במאמצי הידברות, כי הנטישות לא יקדמו דבר". עם זאת ציין הברפלד, כי "אין זה ממנהגה של ההסתדרות לנטוש עובדים, גם אם הם נוקטים צעדים שאינם על דעת ההסתדרות".

הנווט השבוי הועבר אתמול למפקדת המודיעין הסורי בלבנון

רדיו הפאלנגות מסר כי הוא נחקר ע"י גאזי כנעאן

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

נווט מטוס הפאנטום שנישבה כנראה על־ידי אנשי תנועת "אמל" הועבר אתמול למטה של קצין המודיעין הסורי הראשי בלבנון, תת אלוף גאזי כנעאן, השוכנת בעיירה ענג'ר שבבקעת הלבנון – כך מסר רדיו הפאלנגות.

לדברי הרדיו, נחקר הנווט בענג'ר על־ידי גאזי כנעאן עצמו ועל־ידי קציני מודיעין של חיל האויר הסורי. לפי מידע נוסף שנמסר על ידי רדיו הפאלנגות הועבר אתמול השבוי בסביבות השעה 11 בצהרים מאזור בקעת הלבנון לשטח סוריה כדי להשלים שם את חקירתו.

יצויין שלידיעות אלה אין אישור ממקורות נוספים והן דווחו כבר בעבר על־ידי מקורות לבנוניים אחרים.

כפי שדווח אתמול ב"דבר" ישנן ידיעות לפיהן הקבוצה המחזיקה בפועל את הנווט היא קבוצתו של מוסטפא דיראני – ראש מנגנון הבטחון בתנועת "אמל". קבוצה זו איננה סרה תמיד למרותו של ברי ויתכן שזוהי אחת הסיבות מדוע הוא נמנע עד עתה מלהציג הוכחות מוחשיות חד־משמעיות כי הנווט נתון תחת פיקוחו.

יחד עם זאת העובדה שברי מצא לנכון להצהיר שלשום כי תנועתו מחזיקה בשבוי – וזאת לאחר שישראל הבהירה שהיא רואה ב"אמל" את האחראית לגורלו – מחזקת את האפשרות כי לנביה ברי ישנה שליטה על גורל הנווט.

לארנס הובטח כי יטפל ביהודי ברה"מ

מאת יוסי מלמן ויקיר צור, סופרי "דבר"

על השר בלי תיק משה ארנס יוטלו משימות בעניין יהודי ברית המועצות – כך שב והבטיח לו אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר. השניים נפגשו לשיחת עבודה בלשכתו של שמיר בירושלים, כדי לקבוע את סמכויותיו של השר ארנס וליישר את ההדורים ביניהם.

בשיחה זאת נקבע, כי ארנס יהיה אחראי מטעם משרד ראש הממשלה על ערביי ישראל ויחליף בתפקיד זה את השר עזר וייצמן. נראה, כי תוך שבועות אחדים ימנה השר ארנס יועץ חדש ויבקש מד"ר יוסף גינת, שמונה על ידי השר וייצמן, לפרוש מתפקידו.

במסגרת הבטחתו של ראש הממשלה, כבר החל למעשה ארנס לעסוק בנושא יהודי ברה"מ. ארנס נפגש אתמול עם נשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן ועם יוסף מנדלוביץ', הפעיל למען עלייתם של יהודי ברית המועצות.

כזכור מתנגד המערך לזה שמשה ארנס יעסוק בנושא יהודי ברה"מ וחולל את משבר ערב הרוטציה גם כדי למנוע ממנו לקבל באורח רשמי את תפקיד השר לנושא יהודי ברית המועצות.

בהודעה שפרסמה אתמול בצהריים לשכת ראש הממשלה נאמר, כי השר משה ארנס יעסוק בענייני המגזר הערבי. בהודעה לא היתה כל התייחסות לנושא יהודי ברה"מ, אולם עוזרו של השר ארנס דן נוה אישר אתמול, כי ראש הממשלה אמנם הטיל את הטיפול בנושא על השר ארנס וכי הוא כבר קיים מספר פגישות הקשורות בנושא.

שר הקליטה יעקב צור אמר אתמול, בתגובה על המינוי, כי לא ידוע לו על שום שינוי בסמכויות הטיפול ביהודי ברה"מ, שנמצאו – עד להחלטה אחרת – בידי ראש הממשלה, שר הקליטה ושר החוץ.

המצרים רואים בדאגה רבה הכרזות שמיר בעניין ההתנחלויות

שר החוץ של מצרים: "מעשה בלתי חוקי ומכשול לשלום"

קהיר (רויטר). – שר החוץ של מצרים אחמד עיצמת עבד אל מגיד אמר אתמול, כי מדיניות ההתנחלות של ממשלתה החדשה של ישראל היא בלתי חוקית ומכשול לשלום. "אני לא שמח על הצהרותיו של שמיר בדבר ההתנחלויות", אמר עבד אל מגיד לקבוצת אנשי עסקים אמריקאים. "קום ההתנחלויות הוא בלתי חוקי ומכשול לשלום".

עם זאת ציין עבד אל מגיד, כי הוא רואה בתקף את ההסכם שנחתם בין הנשיא מובארק לראש הממשלה לשעבר שמעון פרס באלכסנדריה ב־12 בספטמבר, בדבר הקמת ועדה מכינה לוועידה בינלאומית בנושא השלום. "אני חושב שיש לנו הסכם עם ממשלת ישראל", הוא אמר. "לשמיר יש הסתייגויותיו, אבל אני מקווה שישראל לא תשנה את גישתה לנושא הוועידה הבינלאומית".

עוד אמר עבד אל מגיד, כי אינו סבור שוועידה בינלאומית לנושא השלום עומדת בסתירה למשא ומתן ישיר. "עלינו למצוא פתרון לבעיה הפלשתינית ביחד עם כל הצדדים הנוגעים בדבר", הוא אמר.

צבא דרום לבנון מסיק לקחים מהפגיעות שספג בחודש שעבר

מאת טלי זלינגר, המערכת הצבאית של "דבר"

צבא דרום לבנון מחזק את ביצוריו סביב העמדות והמוצבים שהקים צה"ל בשבילו לפני הפינוי באיזור הבטחון. חיזוק הביצורים בעמדות ותוספת אימונים לכ־2,000 חיילי צד"ל אמורים להוות תשובה למתקפות חיזבאללה ו"אמל" על מוצבי צד"ל בחודש שעבר, על המניעה הפיסית והמוראלית בהם ועל ההפתעה שגרמו. מקורות צבאיים ישראליים סיפרו, כי מפקדי צה"ל נפגשו לשיחות הבהרה ומוטיבאציה עם מפקדי צד"ל בכל הדרגים, העמידו אותם על השינויים בפריסה ובהתנהגות המתחייבים לאור לקחי תקריות החודש שעבר ופרשו לפניהם תבניות אימונים אינטנסיביות יותר ותכניות ביצורים לגיבויים.

מפקד צד"ל, הגנרל אנטואן לחאד אמר אתמול בפגישה עם הכתבים הצבאיים, כי אמנם היתה בעיה בביצור העמדות, באימון היחידות ובתפקודה של שכבת הפיקוד, אך כל אלה הבעיות הללו מטופלות עתה, לקראת שיפור שיענה על הצרכים. מקורות צבאים ישראליים הבהירו, כי צד"ל נועד למשימות בטחון שוטף בעיקר בתוך איזור רצועת הבטחון, ובתורת שכזה הוא עונה על הדרישות. כן מסרו המקורות, כי ניכרת מגמה של עלייה במספר המתגייסים לצד"ל, גם בקרב השיעים.

להערכת גנרל לחאד, הולך וגדל כוחה של תנועת חיזבאללה בלבנון בכלל ובקרב השיעים בדרום לבנון בפרט. לדעתו, הארגון הזה מעביר לשורותיו – בזכות האידיאולוגיה הפנאטית הכסף האיראני ובזכות פיקוד הדוק, ישירות מאיראן – רבים מאנשי "אמל" בדרום.

לדברי הגנרל לחאד, המפקדות של חיזבאללה בבקעא, באיזור ביירות ובדרום לבנון מנוהלות על־ידי שיעים, שאותם ממנים בטהראן. לחאד מעריך, כי בינתיים יוכל צד"ל לעמוד על הבעיות שיוצר מצב זה, אך הוא מטעים, כי יוכל להשיג ביטחון ושבה לאנשי הדרום אם יוסר כוחו הארגוני. בעיקר הוא משער שישראל, שארגון חיזבאללה מכוון בעיקר נגד קיומה, ודאי תודיע להילחם יחד עם צד"ל במערכה הזאת, אם תחול בה החמרה.

מקורות בטחוניים ציינו בסיפוק את העובדה שצד"ל מחזיק מעמד, בכיוחד אחרי המשבר האחרון, והדגישו כי אם יתפורר צד"ל, תיפול מעמסת החזקת איזור הבטחון על צה"ל, שבכל מקרה אין בכוונתו לסגת משם. בינתיים, ניכרת רגיעה בפעילות המחבלים נגד צה"ל וצד"ל ונגד יוניפי"ל, ולא מן המנע הוא, שרגיעה זאת זמנית, וקשורה בירידי הכוחות של צה"ל מיד אחרי התקריות בדרום לבנון ובנחישות שהפגינה לפני כחודש ישראל בפרשה זאת.

אין התעללויות

בתגובה להאשמות מנהיג השיעים נביה ברי כאילו מתעללים אנשי צד"ל בנשים ובילדים המוחזקים במתקן הכליאה אל־חיאם שבדרום לבנון, הכחיש אתמול הגנרל לחאד האשמות אלה מכל וכל ואמר, כי במתקן זה אין עינויים ואין ילדים.

לדברי הגנרל לחאד, נמצאים עתה במתקן הכליאה הזה כ־250 אנשים, שביניהם גם נשים שנתפסו בהברחת אמצעי לחימה, או בנסיונות להפעיל מטעני חבלה, ואלה משוכנות באגף נפרד.

סוריה מתייחסת ברצינות לפרסום בדבר היכולת הגרעינית של ישראל

התייחסות ראשונה של ההסברה הסורית לפרסום ב"סאנדיי טיימס"

מאת דן אבידן סופר "דבר" לענייני ערבים

סוריה נתנה אתמול להבין שאין בכוונתה לצפות מהצד בתהליך התחמשותה של ישראל בנשק גרעיני אלא לפתח בעצמה יכולת לייצר נשק אטומי.

בהתייחסה לראשונה לידיעות שהדליף העתון הבריטי "סאנדיי טיימס" בדבר עוצמתה הגרעינית של ישראל אמרה ההסברה הסורית, המשקפת את דעותיו של הנשיא אסד, כי סוריה מתייחסת לידיעות אלה במלוא הרצינות, והיא סבורה שהנשק הגרעיני המצוי ברשות ישראל נועד לשמש איום כלפיה וכלפי הערבים.

להלן טענה ההסברה הסורית, כי נוכח איום זה אין בכוונתה של סוריה לעמוד מהצד אלא לחתור בעצמה לפתח את יכולתה לייצר נשק גרעיני. "אלה הנתונים לאיום המשחק הישראלי באש הנשק הגרעיני לא יוכלו לעמוד מהצד ולצפות בסכנה זו או להרשות (לישראל) לכפות את רצונה ואימתה עליהם. אין זה סוד בפני סוריה היכן השיגה ישראל את חומרי הגלם לייצור נשק אטומי, וגם היא יכולה לפעול להשגת חומרים כאלה" – אמרה ההסברה הסורית. גם היא עלולה להיחשף לסכנות הכרוכות במלחמה אטומית.

עד אמצע נוב' תסתיים בדיקת חומר המשטרה ביחס לפרשת השב"כ

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

צוות הבדיקה שבראשו היועץ המשפטי לממשלה, שמונה לבדוק את חומר המשטרה בפרשת השב"כ, יסיים את עבודתו עד אמצע חודש נובמבר – כך נודע בימים האחרונים.

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש יצטרך להכריע אם יש מקום לנקוט הליכים משפטיים לאור חומר החקירה.

המחלוקת שנתגלעה בצוות בנוגע להחזרת חלק מחומר החקירה לבדיקה נוספת של המשטרה טרם יושבה. מדובר בחומר הנוגע לסתירות שבין עדות ראש השב"כ היוצא אברהם שלום ובין עדות ראש הממשלה יצחק שמיר.

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה יהודית קרפ ופרקליטת מחוז המרכז עדנה ארבל סבורות, כי יש להחזיר לבדיקה נוספת של המשטרה חלק מהחומר, לצורך השלמת פרטים נוספים.

יצוין, כי אף שבצוות שלושה משפטנים מלבד חריש, הרי ההכרעה לגבי המסקנות המעשיות המתבקשות מהתיק נתונה בידיו בלבד.

תם הקרע בין עובדי בל"ל וההנהלה: אמש נחתם הסכם עבודה ל־86'

מאת סופר "דבר"

הנהלת בנק לאומי חתמה אתמול על הסכם שכר עם העובדים לשנת 1986.

עלות ההסכם דומה להסכם שנחתם בשירות הציבורי, אך תוספת השכר תינתן בצורת העלאת שכר ישירה, ולא באמצעות קידום בדרגות. התוספת תינתן בהדרגה במהלך 1986 ותגיע בינואר 1987 ל־5%.

אחד הסעיפים בהסכם מבטיח לבעלי דרגות נמוכות השלמה לשכר של 700 ש"ח ברוטו לחודש. השלמת השכר תנתן בכל חודש בו תלוש השכר מסתכם בפחות מ־700 שקל.

סעיף אחר בהסכם מתייחס להלוואות לפקידים, שינועו מ־750 ש"ח עד 3,000 ש"ח, לפי הדרגה. ההלוואות צמודות למדד וללא ריבית.

יואב יצחק, סופרו הכלכלי של "דבר" מוסיף, כי הסכם העבודה שנחתם אתמול בין הנהלת "בנק לאומי" לבין העובדים סתם את הגולל, למעשה, על הידרדרות חמורה במערכת היחסים שהיתה בשבועות האחרונים בין הנהלת הבנק לבין העובדים.

בעיצומה של הידרדרות זאת פלשו, כידוע, נציגי העובדים לחדרי הנהלת הבנק, דבר שגרם להחמרת היחסים בין המנהלים לבין העובדים ובשלב מסויים אף לנתק בעניין המשא ומתן שהתנהל בין הצדדים.

מירה שיכמנטר מתאוששת מהניתוח. מצבה "קריטי אך יציב"

רק לאחר שבעים ושתיים שעות במחלקה לטיפול נמרץ אפשר יהיה לדעת בוודאות, שניתוח השתלת הכבד עבר בהצלחה מליאה

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

מצבה של החולה מירה שיכמנטר בת ה־40 מכפר סבא, שעברה ניתוח השתלת כבד ראשון בישראל הוגדר אתמול "קריטי אך יציב". בתום הניתוח שנערך בבית החולים רמב"ם וארך 18 שעות ואשר בו השתתפו 20 רופאים, אחיות, מרדימים וטכנאים, הועברה המנותחת למחלקה לטיפול נמרץ ותהיה בהשגחה רפואית צמודה במשך 72 שעות.

רק בתוך שלוש היממות הללו, הנחשבות מכריעות, ולאחר שיתברר כי הניתוח הצליח, כי השתל אומנם נקלט ומצבה של החולה מאפשר זאת, תועבר מירה שיכמנטר למחלקה כירורגית, שם תהיה תחת השגחה קפדנית במשך כארבעה שבועות.

את הדברים האלה אמר אתמול ד"ר יגאל קם, דקות ספורות לאחר שהשלים את הניתוח, שהחל ביום ג' בשלוש אחר הצהרים והסתיים אתמול ב־11 בבוקר.

שעה קלה לאחר שהועברה מחדר הניתוח לחדר מיוחד שהועמד לרשותה, ביחידת ההתאוששות, פקחה אתמול מירה שיכמנטר את עיניה.

רופאי היחידה דיווחו, כי מצבה ממשיך להיות יציב וכי תהליך התאוששותה מתקדם בהתאם למצופה. מירה מחוברת למכשירי הנשמה, ועל כן איננה יכולה, לפי שעה, לשוחח עם קרובי משפחתה, שהורשו להיכנס אליה לדקות ספורות בלבד. הקרובים סיפרו, כי בהיכנסם לחדרה הגיבה מירה בעיניה על ביקורם והם התרשמו כי היא מבינה את המתרחש סביבה. רופאי היחידה הסבירו למירה, כי הניתוח בגופה הושלם וכי הכל כתקנו.

לבוש בגדים אפורים של חדר ניתוח, פניו חיוורים מעייפות ומכוסים בזיפי זקן בן יום, אמר אתמול ד"ר קם אחרי הניתוח: "הניתוח היה ארוך, אך ללא סיבוכים. סיכויי החולה להחלים טובים, ויש סימנים ראשונים שהניתוח הצליח. בתום שלושת הימים הקריטיים, נוכל לקבוע בוודאות אם נקלט השתל. אולם, כבר במהלך הניתוח החל הכבד להתפקד ולהפריש מיצים". ד"ר קם הוסיף, כי הסיפוק הרב שמסב ניתוח כזה משכיח במידת מה את העייפות המצטברת.

בני משפחתה של מירה שיכמנטר עשו את הלילה ליד דלתות חדר־הניתוח, ומעת לעת עודכנו על־ידי אנשי הצוות הרפואי בנוגע למהלכו של הניתוח. בעלה של מירה ד"ר ליאוניד שיכמנטר הודה אתמול לשרת הבריאות, לד"ר קם ולכל הצוות הרפואי של בית החולים על החלטתם האמיצה לבצע את ניתוח השתלת הכבד בגופה של רעייתו.

ניתוח הוצאת הכבד מגופת התורמת וניתוח ההשתלה בגופה של מירה שיכמנטר נעשו בשני חדרים נפרדים וצוותים מורחבים של רופאים כירורגים, מרדימים, מאושפים ואחיות לקחו בהם חלק.

עם הוצאת הכבד החולה מגופה של מירה ועד להשתלת הכבד מגוף התורמת, חוברה לגופה מכונת מעקף מיוחדת השומרת על הפעולות החיוניות של גוף המנותחת.

שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו ביקרה אתמול בבית החולים רמב"ם, נפגשה עם בני משפחתה של המנותחת וחיזקה את רוחם. היא נפגשה גם עם צוות הרופאים והאחיות שהשתתפו בניתוח ועם הנהלת בית החולים ושמעה דיווח על מהלך הניתוח.

בני משפחתה של תורמת הכבד, רויטל ברנר, חיילת מקיבוץ שער העמקים, שנפצעה לפני ימים אחדים בתאונת דרכים ומתה מפצעיה, נתנו אישור לתרומת הכבד, הכליות והקרניות. פרופסור ז'אק ספירא, מנהל יחידת ההשתלות בבית החולים "ביילינסון" שהשתתף בניתוח השתלת הכבד ברמב"ם, נטל אתמול עימו בצידנית בתנאי קירור את אחת מכליותיה של התורמת ואתמול נערך ניתוח השתלת הכליה הזאת ב"ביילינסון".

את הכליה השנייה עמד אתמול ד"ר י. קם להשתיל בגופו של גבר בן 40 מחיפה, שנזקק בשנתיים האחרונות לטיפול נמרץ בדיאליזה.

אתמול ביקרו בבית החולים רמב"ם ראש עיריית חיפה אריה גוראל וחבר הכנסת פרופ' שבח וייס, שהפעילו את השפעתם למען הקמת המכון להשתלת כבד ברמב"ם, וכן אישי־ציבור אחרים, שאיחלו למירה שיכמנטר החלמה שלמה ומהירה.

דנקה הרניש, סופרת "דבר" מוסיפה, כי, הצלת חייה של מושתלת הכבד הראשונה בארץ עשויה להוות גורם מכריע לגבי אישור ההשתלות על־ידי הרבנות הראשית בישראל – כך סבורים בחוגים המעורבים בעניין.

ההשתלה עוררה אתמול ויכוח ציבורי ער. היא נעשתה באישור שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו, אולם ללא ידיעת הרבנות.

הרבנות הראשית בישראל שוללת, כידוע, השתלות אברים ועמדתה, לדעת רופאים רבים, מעכבת ברפואה הישראלית את פיתוח תחום ההשתלות.

לפי בקשת משרד הבריאות, הוקמה לפני כשלושה חודשים ועדת רבנים לבחינת נושא השתלות לב וכבד, כדי למצוא מכנה משותף בין ההלכה והרפואה. הוועדה עסקה עד כה בעניין השתלות הלב, וטרם סיכמה את דיוניה.

בעקבות ביצוע השתלת הכבד ברמב"ם, פנה אתמול הרב הראשי של ישראל, הרב אברהם שפירא, לוועדה בבקשה לזרז את הדיונים.

ראה המשך בעמ' 3

מייד לאחר הניתוח, בדרך לחדר ההתאוששות. (צילום "חדשות")

هكذا من الاصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

נמשכים הגירושים ההדדיים של דיפלומאטים מברה"מ ומארה"ב

חמישה דיפלומאטים אמריקאים נצטוו אתמול לצאת מברה"מ

מוסקווה (א.פ. ורויטר). – חמישה דיפלומאטים אמריקאים נוספים נצטוו אתמול על־ידי הקרמלין לצאת את ברה"מ עד ל־1 בנובמבר בתגובה על גירוש דיפלומאטים סובייטיים מארה"ב. בהודעה רשמית של שר החוץ הסובייטי בגאורגי גראסימוב בעניין זה נאמר, כי אם תמשיך ואשינגטון „בפעולות ממלות" כלפי אזרחים סובייטיים, תנקוט מוסקווה „צעדים נאותים נוספים".

גירוש חמשת הדיפלומאטים הוא רק אחד מחמישה צעדי גמול שנוקטת ברה"מ. האחרים הם הגבלה קפדנית של מינויים של אמריקאים בשגרירות במוסקווה ובקונסוליה בלנינגרד למשך שנה, קביעת תיקרה למספר אנשי הסגל האמריקאי, אשר לא יוכל לעלות על זה של הסגל הסובייטי בארה"ב, הגבלות קפדניות על אמריקאים השוהים בברה"מ כאורחי השגריר האמריקאי או עובדיו וסילוקם של 260 עובדים סובייטיים המועסקים בשגרירות ארה"ב בברה"מ ובקונסוליה שלה שם.

בנאום שנשא אתמול בלילה לאומה אמר בעניין זה מנהיג ברה"מ מיכאל גורבצ'וב, כי גירוש 55 הדיפלומאטים הסובייטיים היה „פשוט פעולה פראית". גורבצ'וב הבטיח לבני עמו, כי ממשלת ברה"מ תגיב בנקיטת סנקציות חריפות.

אתמול הביע שר החוץ לשעבר של ארה"ב הנרי קיסינג'ר את דעתו, שהגירושים ההדדיים לא יימשכו עוד זמן רב וכי הם לא יזיקו לשיחות על צמצום הנשק שמנהלות עתה שתי המעצמות. „אני סבור שהגירושים יימשכו עוד זמן מה, הסובייטים יגיבו, אך זה יהיה שולי, וכל צעד נוסף יהיה קצת פחות קיצוני", הוא אמר בראיון לטלוויזיה. לדבריו היה גירוש 55 הדיפלומאטים הסובייטיים בארה"ב הפגנת כוח. „הממשל הראה בכך, שהשגת הסכם על צמצום הנשק איננה יעד בפני עצמו".

קיסינג'ר הוסיף ואמר כי הוא מתנגד לפירוק כל הטילים הבליסטיים באירופה בנמקו זאת בכך שצעד כזה יחליש את עמידתה של ארה"ב בפני עוצמתה הצבאית הקונבנציונלית של ברה"מ. לדבריו עשה הנשיא רייגן צעד נכון בדחותו הצעה סובייטית להפסיק את הניסויים במסגרת יוזמת ההגנה האסטרטגית. „לדעתי על ארה"ב לשמור על קור רוח ולהמשיך לקדם בזהירות את המשא ומתן", הוא אמר.

נצחון לשר המשפטים ול„סי־אי־איי"

משקיפים בבירת ארה"ב רואים בהחלטה לגירוש 55 הדיפלומאטים הסובייטיים נצחון לשר המשפטים אדווין מיז ולמנהל סוכנות הביון המרכזית, ה„סי־אי־איי", ויליאם קייסי.

שניים אלה החליטו להלחם נמרצות בריגול הסובייטי על רקע הערכתם של חוגים בממשל, כי כמחצית מבין 520 הדיפלומאטים הסובייטיים בארה"ב עוסקים בפעילות ביון.

אתמול אמר הסינאטור דניאל מויניהן, שהיה בעבר שגריר ארה"ב באו"ם, בראיון לטלוויזיה, כי 55 המגורשים עסקו בציתות נרחב לשיחות טלפון של אנשי הממשל. הוא תיארם כ„טכנאי טלפון", שריגלו אחר שיחות טלפון ממשלתיות. הם ישבו, לדבריו, בדירותיהם וצותתו אחר שיחות במכשירי מיקרוגל. משרד החוץ האמריקאי סירב להגיב על טענה זו.

האמנם רשאי סחרוב לעזוב את ברה"מ?

הלסינקי (ע"צ). – חתן פרס נובל לשלום אנדרה סחרוב חופשי לעזוב את ברה"מ, הכריז אתמול חבר האקדמיה הסובייטית ד.א. קרימוב, בראיון לעתון הפינלנדי „סאנומאט". „אנו תוהים מדוע אין הוא עוזב, אם החיים בברה"מ כל כך לא נוחים לו", הכריז קרימוב, שהשתתף בהלסינקי במיפגש בין משפטנים סובייטיים לפינלנדיים.

קרימוב הוסיף כי רק סובייטים שביצעו פשעים חמורים או שהיתה להם גישה בעבודתם לסודות מדינה, אינם רשאים לעזוב את המדינה, והגבלות אלה הן „זמניות", הוסיף.

מנהיג ברה"מ גורבאצ'וב אמר בפברואר בראיון לבטאון המפלגה הקומוניסטית הצרפתית, כי אנדרה סחרוב, הנמצא בגלות פנימית בעיר גורקי מאז 1980, עדיין יודע סודות מדיניים חשובים ושלפיכך אין הוא יכול לקבל רשות לעזוב את ברה"מ.

מזכ"ל מפ"ם יוצא לביקור רשמי ביוון

אתונה (עסט"א). – מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות יערוך ביקור רשמי ביוון בין 9 בנובמבר 11 בו להזמנתו של שר החוץ היווני קרולוס פפוליאס.

זהו הביקור השני של מנהיג מפלגה ישראלי ביוון בתוך פחות מ־4 חדשים, והוא מעיד על השיפור שחל ביחסים בין שתי המדינות. הביקור הקודם נערך על־ידי שולמית אלוני ב־18 ביולי.

גרנות יקיים שיחות עם פפוליאס על בעיות המזה"ת וכן ייפגש עם מנהיגי מפלגות יווניות אחרות.

הירדנים יוצאים לערוך קניות נשק בבריטניה

מאת דן אביזך, סופר „דבר" לענייני ערבים

משלחת צבאית ירדנית רמת דרג בראשותו של הרמטכ"ל זייד אבן שאכר אמורה לצאת בראשית השבוע הבא לביקור של כמה ימים בבריטניה. מקורות ירדניים מסרו אמש, כי הביקור ייצא לפועל ביוזמת הבריטים.

יצויין שהצבא הירדני בודק לאחרונה אפשרויות לרכוש מבריטניה את מטוס הקרב המתוחכם „טורנדו", מתוך הנחה שהסעודים יממנו עבור ירדן את רכישתו.

פסטיבל עכו

מאת מירי פז

„רכבת בבווריה"

נסיעתה של צעירה ישראלית ברכבת מוינה לגרמניה הופך למסע תודעה פרטי שבמהלכו היא מתאמתת עם פחדיה ועם עברם של הוריה, ניצולי השואה. למסע התודעה סיום מוזר: הגיבורה מגיעה אל תחנת היעד שלה בגרמניה ומחליטה לחזור לעומת שבאה, כלומר, ברכבת הבאה ל„וינה. גם אם היתה כאן אידיוניה, לא השכלתי להבינה.

להפיק מן הטקסטים האלה כמה תמונות מרגשות הוא הישג לא מבוטל של הבמאית מלכה מרין והשחקניות ריקי דסקל ומיכל גולדברג.

„עור"

תולשת הטקסט היתה גם בעוכריה של ההצגה „עור" מאת עגולה שמיר ונגה אשר בבימויה של הילה אילן. „ההבטחה הגדולה", טפול ביחסי אהבה בין נשים – לא מומשה כאן.

אין כל הארה מעניינת של מערכת יחסים כזאת, גם לא באמצעות סיפור יחסיה של הגיבורה עם אביה המפורסם. היה מביך לצפות בהצגה הזאת, דווקא משום שניכר שהושקעה בה עבודת בימוי מעניינת. אך הבמאית לא הצליחה להתגבר על מה שאין במחזה.

„גמלים"

הגמלים המכרסמות בקירות הבית הן המסמלות בהצגה „גמלים", עיבוד של רם הלפגר ואורית בדר לסיפורו של יצחק אורפז, את חורבן חייהם המשותפים של דיידיין, בני זוג העומדים בפני גירושין.

חוזרה על מה שכבר הפך לקלישאה בלה בתיאטרון: ניכור והמון שתיקות הרות משמעות.

חבר השופטים בתחרות בפסטיבל לתיאטרון אחר בעכו בחר בשתי הצגות מצטיינות. „הזיות קמות במזרח" מאת דניאל לגזיני ו„הימנוס" עיבוד למחזה של ג'ורג' שבידה.

כן ניבחרו שלושה שחקנים מצטיינים: משה איבגי, על משחקו ב„מזמור לדוד", רובי פורת על משחקה ב„עור" ודמי חוקיה על משחקו ב„שחקנים".

ציון לשבח לטקסט המחזה הטוב ביותר ניתן למחזה „שחקנים" מאת חנן יבין על־פי ג'יימס סונדרס. ציון לשבח לבמאי הטוב ביותר ניתן לגדי עמבר על עבודת הבימוי שלו ב„נפש".

מקורות ישראלים ואמריקאיים מכחישים כי יש דו"ח התומך באומדני עלות „הלביא"

לדו"חות החשב הכללי של הקונגרס אין תוקף מחייב ואינם סופיים

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – פקידים ישראלים ומקורות אמריקאים גם יחד הגיבו אתמול בהתרעמות חריפה על שידור ידיעה ב„קול ישראל", שלפיה פורסם כביכול דו"ח ביניים של לשכת החשב הכללי בקונגרס, התומך בדיוק אומדני העלות הישראליים לתוכנית ה„לביא".

הישראלים והאמריקאים הכחישו נמרצות כי פורסם דו"ח כלשהו, ומכילא גם כי יש בו חפיפה לנתונים הישראלים. הם הדגישו, כי במסגרת תהליך הבדיקה של לשכת החשב הכללי, שהתבקשה למסור דו"ח ליושב־ראש תת־ועדת החוץ לענייני המזה"ת בבית־הנבחרים, התקיימו כבעבר פגישות סבבות בין צוותי הניתוח של החשב הכללי לבין פקידים ומומחים ישראלים.

לשכת החשב הכללי, שלדו"חותיה אין תוקף מחייב, עדיין רחוקה מניסוח טיוטה, שתועבר תחילה לעיון הפנטאגון ושגרירות ישראל, קודם שתלובש לכדי דו"ח, כך אמרו הפקידים הישראלים והמקורות האמריקאים גם יחד. אף שעוד לפני למעלה מחודש דווח בהרחבה, כי בידי גורמים ישראלים סימנים לכך שדו"ח החשב הכללי יהיה מעודד יותר מדו"ח צוות הפנטאגון (שבראשו עוזר סגן שר ההגנה דב זקהיים), מבחינת קרבתו לאומדנים הישראלים, אין לכך עדיין כל ראייה מתועדת.

הפקידים הישראלים ציינו עוד, כי גם דו"ח חיובי של לשכת החשב הכללי לא ישנה באופן משמעותי את המאבק על ה„לביא", משום שהבעייה אינה בתמיכת הקונגרס, אלא בהתנגדות הממשל. „חמור מאד שמפריחים לאוויר דברים מופרכים כל כך", אמר אמש מקור הבקי בפרשה. „ברור, שדו"ח שלילי של החשב הכללי יקשה מאד להיאבק בפנטאגון, אך מכאן לא עולה שההיפך נכון ושדו"ח חיובי יכריע את עתיד התכנית".

המקורות מעריכים, כי גם אם יקבל דו"ח החשב הכללי מקצת התחשיבים הישראלים ויחזה שכל „לביא" יעלה 19–18 מיליון דולר, תהיה לכך השפעה שולית בלבד על מסקנות סקר החלופות ל„לביא", שעורך צוותו של זקהיים, והמגמה המסתמנת בדיונים היא של המלצה על ייצור ברשיון של ה„אף־16" בישראל. דו"ח החשב צפוי בחודש הבא, ודו"ח זקהיים כמה שבועות אחריו.

ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב הקבילה את משרדי המידע הפלשתיני בוואשינגטון לריגול הסובייטי, בתבעה משר המשפטים ארווין מיז לסוגרו. „לא פחות מהמרגלים הסובייטים הפועלים במסווה דיפלומאטיים מסכן אש"ף את ביטחונם של אזרחים אמריקאים" טען יושב־ראש הוועידה מוריס אברם.

יו"ר בית הנבחרים בלבנון קורא לעדות להתלכד סביב הדרישה לסילוק ישראל

„מידת העוינות לישראל היא קנה המידה לפטריוטיזם של הלבנונים"

מאת דן אביזך, סופר „דבר" לענייני ערבים

אחד ממנהיגי העדה השיעית הלבנונית הבולטר בזיקתו לסוריה קבע שלשום כי התנאי הראשון להשגת סיום בין העדות הלבנוניות הוא התמסרותן ללחימה נגד המאחז הישראלי בדרום־לבנון.

בדבריו בפני הפרלמנט הלבנוני לאחר בחירתו בפעם השלישית לכהונת יו"ר הבית – אמר חוסיין חוסייני כי מידת עוינותם של הלבנונים ל„אויב הישראלי" צריכה להיות קנה המידה לפטריוטיזם שלהם.

הוא מתח בעקיפין ביקורת על הקבוצות במחנה הנוצרי הממשיכות לקיים מגעים עם ישראל ולראות בה בעלת־ברית שלהם. חוסייני, המקורב לתנועת „אמל" השיעית אך הנחשב למתווחהו של ברי בהנהגתה – טען בדבריו כי הסיסמה שמעלים הנוצרים בדבר הצורך בשמירת ריבונותה המוחלטת של לבנון, איננה אלא כסות שנועדה לפגוע בזהותה הערבית של מדינה זו ובקשריה ההדוקים עם סוריה.

המנהיג הנוצרי כמיל שמעון, שנאם אף הוא בישיבת הפרלמנט בתור זקן חברי הבית, קרא לראש הממשלה כראמה להסיר את החרם מעל הנשיא ג'ומאייל והדגיש בדבריו את הצורך בשמירת משטר הפרלמנטרי של לבנון.

מ"גוש אמונים" ועד ה"שומר הצעיר" בהפגנה למען אסירי ציון בבריה"מ

צור: „החדשים הבאים יהיו קריטיים בכל מה שקשור ליהודי ברית המועצות"

מאת יקיר צור, סופר „דבר" בירושלים

עצרת ההזדהות עם מסרבי העלייה ואסירי ציון בבריה"מ שהתקיימה אתמול בירושלים עמדה בצל דאגה גוברת והולכת למצבו הבריאותי החמור של אסיר ציון יולי אדלשטיין. השרים יעקב צור ומשה ארנס, חברי הכנסת עמירה דותן, גאולה כהן והרב דרוקמן ואישי ציבור מכל קצוות הקשת הפוליטית באו להזדהות עם גורלם של יהודי בריה"מ ולהתריע בפעם המי יודע כמה את מצוקת העשרות במסרי כל יהודי המבקש לעלות ארצה.

עצרת ההזדהות נפתחה במצעד שיצא מגן הפעמון בירושלים לבנין העצמאות שם הוקמה במת העצרת.

בצד הכיפות הסרוגות של "בני עקיבא"־"גוש אמונים" ניתן היה לראות גם את החולצות הכחולות של "השומר הצעיר" שבאו להשמיע גם הם את קולם בתביעה לשחרור היהודים.

שר הקליטה יעקב צור אמר בעצרת כי הקהילה היהודית בבריה"מ היא הקהילה היחידה בעולם שממשיכה להאבק על זכותה להיות קהלה יהודית וחייבים לחזק אותה במאבקה זה. החודשים הקרובים, אמר צור, יהיו קריטיים בכל הקשור ליהודי בריה"מ. אנו חייבים להמשיך ולדרוש מארה"ב להתנות כל התקדמות במשא ומתן בינם לבין הרוסים בשיפור היחס ליהודים ומתן היתרי עליה לכל דורש.

צור אמר כי פיסגת רייקיאויק הוכיחה שמאמצי ממשלת ישראל הם בכיוון הנכון. חשיבותה הרבה של הפיסגה הוא בכך שבפעם הראשונה האמריקאים העלו את הנושא במשא ומתן עצמו והרוסים הסכימו לקבל זאת כחלק מסדר היום של הפיסגה. צור הוסיף כי חייבים להפסיק את חרפת הנשירה. הוא קרא לקהילה היהודית בארה"ב שלא לתת יד לתופעה שלילית זו.

השר משה ארנס שעמד בימים האחרונים, במוקד הויכוח סביב מינויו או אי מינויו לתפקיד שר לענייני יהודי בריה"מ, אמר כי זה שנים שמתנהל בבריה"מ מאבק הרואי נגד שלטון שהוא בין האכזרים והמכוערים שידעה ההיסטוריה. מאבק זה הוא העניין היהודי החשוב ביותר בתקופתו ויש לנהל אותו ממרכז אחד.

נאומים נוספים בעצרת נישאו מפי חברי הכנסת עמירה דותן, הרב חיים דרוקמן, אסיר ציון לשעבר יוסף מנדלביץ ונשיא המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, אברהם הרמן. העצרת, שאורגנה ביוזמתו של אורי אלון [illegible] אורחים" למען יולי אדלשטיין בשיתוף עם המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, [illegible] חיים צ'סלר [illegible] בדבריו שעצרת זו נעשתה בסימן של „ויעשו כולם אגודה אחת". המאבק למען יהודי בריה"מ, אמר צ'סלר, שייך לכל עם ישראל ללא הבדל בין גוף פוליטי זה או אחר.

אזרח סובייטי הוצא להורג באשמת ריגול לטובת ארה"ב

לא ברור אם יש קשר בין הפרשה לבין גירוש הדיפלומאטים

(מוסקווה (עיר ועיצ). – אזרח סובייטי שעבד במכון מחקר מדעי במוסקווה הוצא להורג לאחר שנמצא אשם בריגול לטובת ארה"ב – מסרה אתמול סוכנות החדשות הסובייטית הרשמית „טאס".

לדברי הסוכנות קיים הנאשם, אדולף טולקאצ'ב „מגעי ריגול" עם סוכני ביון אמריקאים, אשר עבדו באורח מוסווה בשגרירות האמריקאית במוסקווה.

טולקאצ'ב נלכד על־ידי ה„ק.ג.ב." ונמצא אשם בבגידה במולדת, במשפט שנערך לו בפני ההרכב הצבאי של בית־המשפט העליון. בית־המשפט החליט לדון אותו למיתה ובקשת חנינה שהגיש נדחתה.

סוכנות „טאס" איננה מגלה מתי קיים טולקאצ'ב את פעילות הריגול שלו ומתי נחשפו פעולותיו. „במהלך החקירה התברר כי טולקאצ'ב, תוך תחידה להישגים אישיים וכתוצאה מעמדתו העוינת כלפי ברה"מ, קיים מגעי ריגול עם סוכני ביון אמריקאים אשר שהו במוסקווה במסווה של עובדי השגרירות האמריקאית", נאמר בהודעה.

הודעת „טאס" גם איננה מרמזת על קשר כלשהו בין הוצאתו להורג של טולקאצ'ב לבין פעולות הגירוש ההדדיות של דיפלומאטים סובייטיים ואמריקאים מוואשינגטון וממוסקווה.

שמות פושעי מלחמה ליטאיים ולטביים הועברו לר"מ בריטניה

מאת יקיר צור, סופר „דבר" בירושלים

רשימת פושעי מלחמה נאציים, שהגיעו לבריטניה לאחר מלחמת־העולם השנייה, הוגשה אתמול בלוס־אנג'לס על־ידי המרכז ע"ש שמעון ויזנטל לקונסול בריטניה בלוס־אנג'לס, דונלד באלנטיין.

הרשימה, שהורכבה על־ידי היסטוריון השואה אפרים זורוף, והמיועדת למסירה לראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, כוללת שמות של 17 פושעים ליטאיים ולטביים.

שח־מט

מאת אליהו פשר

אחרי הסיבוב הששי שנערך אמש מובילים בתחרות הבין־לאומית אלוף הארץ נתן בירנבויים והאמנים רונן לב ויוחנן אפק עם 4½ נקודות.

בהפרש חצי נקודה אחריהם אלוף ההתישבות העובדת דב גורמן שסים בתיקו עם רב האמן יאיר קרידמן והצעירים אילן מנור מחיפה ורמי אברהמי מגבעתיים.

באליפות הפתוחה של רמת השרון זכה אהוד שחר מרעננה שהקדים את אביר הר אבן מדימונה, סרג'יו וקסלר מרמות מנשה ואלכס קפלביצקי.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	06–02	מעונן
אמסטרדם	11–06	גשום
בואנוס איירס	26–13	גשום
הלסינקי	12–07	מעונן
הונג קונג	28–25	מעונן
וינה	12–09	מעונן
ז'נווה	14–04	מעונן
טוקיו	22–18	מעונן
טורונטו	18–06	מעונן
יוהנסבורג	28–11	בהיר
לונדון	14–12	מעונן
ליסבון	24–16	בהיר
מאדריד	22–08	בהיר
מונטריאול	13–07	מעונן
ניו יורק	22–09	מעונן
סאן פאולו	23–15	מעונן
פאריס	16–11	גשום
פרנקפורט	11–08	גשום
ציריך	12–07	גשום
ריו דה ז'נרו	27–16	מעונן
שטוקהולם	09–03	מעונן
שיקאגו	25–11	גשום

swissair

קרא מחר ב־ ידיעות אחרונות

מחליפים מפתחות, מחליפים בסאות
מאת שלמה נקדימון ואורלי אזולאי־כץ

הרוטציה, הרימון והשיכחה
מאת יגאל סרנה

טייס בשבי „אמל"
מאת רון בן־ישי

ב.ג. – ויצמן: העימות
מאת שבתי טבת

מאזן הטרור
אש"ף – מצבה כלכלית: אירגון הטרור כמעצמה פיננסית
מאת מארווין סקוט

גב' תהילה טמיר
תהילה סלע, נערת ישראל בעבר, נשואה לאברהם טמיר, המנכ"ל החדש של משרד החוץ
מאת גידי מיר־מוזס

30 שנה וילדה
סיניה, הילדה הבדואית שנאספה בחולות סיני לפני 30 שנה. שיחזור האירוע
מאת עמוס נבו

הגיע
אריה דרעי, 27, ילד הפלא של ש"ס, המנכ"ל החדש של משרד הפנים
מאת רונית ורדי

לכתך אחרי
תמר קולק, 50 שנה לצד טדי קולק. דיוקן וראיון בלעדי
מאת ענת טל־שיר

בצהרי היום
ארוחת הצהרים העסקית מתה בארה"ב, חיה בתל־אביב
מאת לאה אתגר

ועכשיו מה
סי הימן, 23, זמרת מתחדשת, לקראת תקליט חדש
מאת אדם ברוך

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, אהרון בכר וזיוה יריב

השקל שלך

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

השבוע ★★★

התרומה הגבוהה
מר לוי מבלגיה
4,436 ש"ח

התרומה המרגשת
לכבוד יום הולדתו ה־80 של מר דוד ריכרד תרמו חבריו
150 ש"ח

התרומה הצעירה
תלמידי כתה ה' ביה"ס שכטרמן, כפר יעבץ
40 ש"ח

היום יותר מתמיד – לב"י
תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (אריא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

בנוסח ההודעה שפורסמה ביום 21.10.86 חל שיבוש. להלן נוסח ההודעה בתיקונה:

כור מפעלי קרמיקה בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שלא מן המניין

ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית שלא מן המניין של החברה תתקיים בשד' שאול המלך 8 תל־אביב, בבית כור, ביום חמישי 13.11.1986 בשעה 9.45 בבוקר וזה יוצע לתתאים, בדרך של החלטות מיוחדות, את הון המניות של החברה לערכים של שקל חדש, בהתאם שתחליט עליו האסיפה, לפי המוצע להלן:

1. להפוך 6,241,355,800 מניות רגילות בנות 0.10 שקל ישן ערך נקוב כל אחת (להלן – „מניות רגילות"), בהון הרשום שטרם הוצא, ל־62,413,558 מניות רגילות חדשות בנות 0.01 שקל חדש ערך נקוב כל אחת (להלן – „המניות הרגילות החדשות").
2. להפוך 15,508,452,900 מניות רגילות, על שם כור תעשיות בע"מ [illegible] בקבוצתה, ל־155,084,529 מניות רגילות חדשות.
3. להפוך 191,200 מניות רגילות, על שם כור תעשיות בע"מ ובעלי מניות יחידים, לסטוק בן 1,912 יחידות בערך נקוב כולל של 19.12 ש"ח.
4. להפוך 100 מניות רגילות ומניה מיוחדת בת 0.10 שקל ישן ערך נקוב, על שם חברת העוקבים, למניה מיוחדת אחת בת 0.01 שקל חדש ערך נקוב.

חבר יחיד רשאי להשתתף באסיפה ולהצביע בעצמו או באמצעות בא־כוחו להצבעה, חבר שהוא תאגיד רשאי להצביע על־ידי מורשה כדין, על־פי ייפוי־כוח מתאים שיומצא לחברה לפני תאריך האסיפה.

לפי הוראות מועצת המנהלים
דן שובל
מנהל כללי

21.10.86

הסוכנות היהודית לא"י
ועדת המכרזים הכללית אזור תל־אביב
71/189/86

מכירת מכוניות משומשות

1. הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מטעם המעוניינים לקנות ממנה את הרכב המפורט להלן:
 1.1 2 מכוניות נוסעים רנו 4 1981
 1.2 3 מכוניות נוסעים רנו 12 1979–80
 1.3 5 מכוניות נוסעים רנו 18 1980–84
 1.4 7 מכוניות נוסעים פג'ו 1977–79–83
 1.5 1 מכונית נוסעים סובארו 1981 1300
 1.6 1 מכונית נוסעים סימקה 1980 1100
 1.7 1 מכונית נוסעים וולבו 1982 245
 .8 1 מכונית נוסעים אולדסמוביל 1982
 .9 1 מכונית נוסעים פיאט 131 1980
 .10 1 מכונית נוסעים [illegible] 1982 1300
 .11 1 מכונית מסחרית פולקסווגן 1981
 .12 2 מכוניות נוסעים מסחריות [illegible] ג' 5 קומבי 1983
2. את הרכב המוצע אפשר לראות במוסך הסוכנות היהודית בצריפין בימי חול החל מיום א' 26.10.86 עד ליום ה' 6.11.86 בין השעות 08.00 – 13.00 פרט ליום ששי.
3. את תנאי המכרז וטופסי הצעות אפשר לקבל החל מיום א' 26.10.86 [illegible] במשרדנו רח' קפלן 17, תל־אביב חדר 409 בין השעות 08.00 – 13.00
4. על המציע למלא את אותם התנאים שנקבעו על ידי הסוכנות לגבי מכרז זה
5. העברת בעלות על חשבון הקונה
6. יש לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה ל־30 יום מיום הגשת המכרז
7. ההצעות חייבות להגיע לתיבת המכרזים המותקנת במשרדנו רח' קפלן 17, חדר 409 תל־אביב לא יאוחר מיום ה' 6.11.86 עד שעה 14.00 בצהריים.
8. אין הסוכנות היהודית מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא והיא רשאית לפעול לפי שיקול דעתה הבלעדי המוחלט

למשה גרשונוביץ
ברכות נאמנות, בריאות ואושר
ליובלך ה־90
כה לחי!
דפוס אורלי פרידמן
תל־אביב

בית ליסין

„שחור היה הלילה" הצגה מצחיקה על מרל אכזר הערב 23.10 ב־20.30, ליום ב' 27.10 ב־20.30 (כל הכרטיסים נמכרו)

„אגדה חדשה" – מחזמר לילדים ולכל המשפחה היום 23.10 ב־11.30, 16.00

רביעיית באלדי אוליאר הערב 23.10 ב־21.00, מוצ"ש 25.10 ב־21.00

„זוג פתוח" עם יונה אליאן וששון גבאי הערב 23.10 קולנוע רחל אשקלון ב־21.00, יונה מחר ו' 24.10 ספיר, קרית ביאליק ב־22.00, מוצ"ש 25.10 היכל התרבות רמלה ב־21.00, ד' 29.10 בית החייל ב־21.00

„חגיגה של סיפורים" עם עירית ועזרא דגן לילדים מחר ו' 24.10 ב־11.30

„יצרים" בימוי: עמית גזית, משתתפים: שרי צוריאל, עמוס לביא, אסתי קוסוביצקי, עירית פרנק הצגות בכורה מחר ו' 24.10 „מופע" חולון ב־22.00, מוצ"ש 25.10, ג' 28.10, ד' 29.10, ה' 30.10 בית ליסין ב־20.30 (כניסת מאחרים רק בהפסקה)

יהונתן גפן „על הפנים" וגם אלון אולארציק מחר ו' 24.10 ב־21.00

„מותו של פקיד" עם מרק הסמן מחר ו' 24.10 ב־21.00

„נשים" מירי אלוני שרה ומשחקת ברטולד ברכט מחר ו' 24.10 ב־23.30

„אגדה זקנה" עם השחקנית ג'שה לוקה – לשבתות, סבים ונכדיהם, שבת 25.10 ב־10.30

„פרפרים בראש" עם עופרה ואיציק וינגרטן שבת לילדים שבת 25.10 ב־11.30

מרים גבריאלי ב„שש שעה רקובה" מוצ"ש 25.10 גיראר בכר ירושלים ב־21.00

„מרתף הג'אז" יעקב מירון וחברים א' 26.10 ב־21.30

יפה ירקוני שרה ומארחת ד' 29.10 ב־21.00

„פריץ החתול" סרטו של רלף באקשי הערב 23.10 ב־23.15 הקרנה אחרונה.

„אוונטי פופולו" פרס ראשון בפסטיבל לוקארנו הקרנה מיוחדת מחר ו' 24.10 ב־14.30.

שיגעון של לילה" סרטו של מרטין סקורסזה, מחר ו' 24.10 ובכל ימות השבוע ב־ 23.15

ויצמן 34 (כיכר המדינה) תל אביב
טל' הקופה – 257966, 216653
הניון מרווח פתוח לקהל, הסדר מיוחד למנויים
ישראכרט אלא מה.

במלאת שלוש־עשרה שנים לנפילת יקירנו

סרן ד"ר

ראובן סוקולובסקי ז"ל

נכבד את זכרו ונעלה לקברו ביום שני, כ"ד תשרי תשמ"ז (27.10.86). האזכרה תיערך בשעה 3:00 אחרי הצהרים.

נפגשים ברחבת בית־העלמין הצבאי בקרית־שאול.

המשפחה

לחברתנו קישינובסקי סופיה

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף פתח־תקוה
ההנהלה והעובדים

לחברתנו פרנקל בלומה

אתך באבלך במות

בעלך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף חיים עוזר
ההנהלה והעובדים

דבר DAVAR دافار

מאוחד עם לשרוב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אהרון קראוס

המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233
טלפון 286141 (6 קווים)

מחלקת המודעות:
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203 מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111־2, מ. 33104

מנוחה נכונה

לאחר 48 שעות מרטות עצבים שהעסיקו את המדינה הסתיים סוף־סוף המאבק שזכה לכינוי "הקרב על החדר". סוכם כי מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר יכנס לחדרו של המנכ"ל הפורש דוד קמחי ואילו ליוסי ביילין, המנכ"ל המדיני, מכינים עתה לשכה חדשה שעלות הקמתה תעלה כמה אלפי דולרים

יוסי מלמן

עידוד

נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, ומזכ"ל הקונגרס ישראל זינגר, השוהים בימים אלו בארץ, שוחחו אתמול בטלפון עם ראש הממשלה לשעבר, מנחם בגין. השיחה ביניהם תוארה כעירנית ובמהלכה ציין בגין לשבח את הקונגרס היהודי העולמי ואת ברונפמן באופן אישי על המערכה הבין־לאומית שניהלו כנגד קורט ולדהיים וחשיפת עברו הנאצי. בגין גם עודד את ברונפמן להמשיך במאבקו הדיפלומטי למען יהדות ברה"מ.

★

ועוד על נשיא הקונגרס היהודי העולמי. היום יקיים ברונפמן (בתמונה) בסוכת מלון לרום את חוזן "סוכת השלום", אליה יגיעו כל ראשי האגפים ובעלי התפקידים הבכירים במשרד החוץ. מי שיזדמן, אם כן, לסוכה יוכל לראות בכפיפה אחת את המנכ"ל המדיני, ד"ר יוסי ביילין, את המנכ"ל אברשה תמיר, ואת היועץ המדיני, ד"ר נמרוד נוביק.

יקיר צור

אנכרוניזם

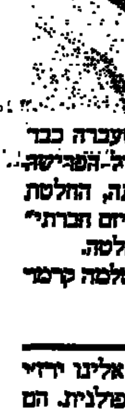

יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי (בתמונה), פנתה להנהלת בנק לאומי בדרישה לבטל ההחלטה להקדים גיל פרישתן של נשים בבנק לגיל 55. פנייתה של ד"ר שפירא־ליבאי באה בעקבות החלטת הנהלת הבנק לצמצם עובדים על־ידי הקדמת גיל הפרישה לנשים ולגברים עובדי הבנק. לטענת היועצת מונחת כיום הצעת חוק בכנסת שעברה כבר בקריאה טרומית, לפיה יושווה גיל הפרישה של נשים לזה של גברים. לדעתה, החלטת הנהלת הבנק הינה בחזקת "אנכרוניזם חברתי" ולפיכך דורשת היועצת ביטול ההחלטה.

שלמה קרמר

מנצחים

מנצחים אורחים. מפולין יגיעו אלינו ירזי מקסימיוק, והתזמורת הקאמרית הפולנית. הם ינגנו יצירות של קורלי, באך, מוצרט, צ'ייקובסקי, דבוז'אק ולוטוסלבסקי, בערים הראשיות וגם בעין־השופט ובכפר בלום. מקסימיוק ביקש לכלול במסע ההופעות גם את ירושלים, וראש העירייה, טדי קולק, יערוך לכבודו קבלת פנים.

וגם גארדי שולטי מגיע לישראל, לכבוד שנת היובל של התזמורת הפילהרמונית. הוא ינצח כאן, בסוף החודש, על הסימפוניה החמישית של מאהלר ועל הסוויטה מספר 2 – דפניס וכלואה – לראוול.

תוכו רצוף אהבה

בין הזוכים בפרס לרגל יום־הולדת המאה של דוד בן־גוריון נמצא גם חבר מערכת "דבר", מאיר בראלי על ספרו "להבין את בן־גוריון". בנימוקים להענקת הפרס אומרים השופטים, בין השאר: "... זהו ספר שתוכו רצוף אהבה לאחד מגדולי קברניטיו של העם לדורותיו, שהיה גם מורה־דרך למשמרת צעירה במחשבת הציונות ובהגשמתה, משמרת שמאיר בראלי הוא אחד מנציגיה... עטו התמציתי משתהה בחוש־מידה נבון על עמדותיה של אישיות רבת־פנים זו, בין הדברים אמורים בעקרונות ובין הם אמורים בהליכות אדם ובמידותיו".

סולחה

בטבריה נשמו שלשום לרווחה סוף־סוף, אחרי כשנתיים של "ברוגז" נערכה אתמול סולחה בין הגששים לבין העיר הצפונית. כזכור, "החיוור" שייקה, גברי ופולי את טבריה ולא הופיעו לפתיחת הקפטריה שלה לאחר איומים מאוהדי הליכוד, בעקבות הופעתם בתשדירי הבחירות של המערך. את היוזמה לסולחה הספונטנית נטל על עצמו יגאל ביבי (בתמונה), ראש עיריית טבריה, שהפתיע את השלישיה ובטרם החלו את הופעתם באולם התרבות בעיר, עלה על הבימה והעניק לשלושה את ספר טבריה. בו במקום הודיעו הגששים כי הם רואים את התקרית בינם לבין טבריה כמחוסלת.

שמעון וייס

סיוע

ארה"ב תמשיך לסייע לישראל כדי שיהודי אתיופיה יורשו לצאת ולעלות לארץ. כך הבטיח אתמול חבר הקונגרס ג'ין אקרמן בפגישתו בירושלים עם ראש הממשלה יצחק שמיר. חבר הקונגרס מארה"ב פעיל בנושא היהודים האתיופים וסייע כבר בעבר בעניין זה. השניים דנו גם במצב במזרח אפריקה, בתהליך השלום וביחסי ישראל־ארה"ב. אקרמן הביע את התקווה כי ראש הממשלה יבקר בקרוב בארה"ב.

יוסי מלמן

רוטשילד שוב כאן

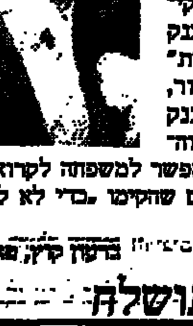

שמו של בית רוטשילד שוב מתנוסס על הבנקים שבבעלות המשפחה בצרפת. הברון דוד דה־רוטשילד (בתמונה) קיבל היתר ממועצת הבנקים הצרפתית לקרוא על שמו את הבנק שהקים ב־1981. הברון אדמונד דה־רוטשילד קיבל אישור כזה לבנק "החברה הפיננסית" שבבעלותו. כזכור, הולאם ב־1981 בנק רוטשילד בצרפת והשלטונות סרבו לאפשר למשפחה לקרוא על שמם בנקים חדשים שהקימו "כדי לא ליצור בלבול".

ברוך קרץ, פאריס

יותר ממתושלח

אגב מאמרו "לנוגה עץ הרקב" ("דבר" 15.10.86) חישב יואב ומצא כי בשביל להשתכר חמישה מליון דולאר, צריך פועל בישראל לעבוד אלף מאתיים וחמישים שנה, כימי חייו של מתושלח כפול 1.5 אולי היה פועל כזה מוכן להתמודד עם ראש הבנק – אבל לך תתחרה עם מתושלח...

חנוכת בית

250 מנהיגים יהודים עומדים לבוא בתחילת נובמבר לארץ כדי להשתתף בחנוכת בנין הכיתות המרכז הארכיאולוגי החדשים של סניף בית המדרש לרבנים רפורמים, ה"היברו יוניון קולג'", בירושלים. באותה הזדמנות תצויין גם השלמת השלד של הספרייה החדשה על שם ש.ז. ואיילה אברמוב שתכלול 80,000 ספרים. בטקס ישתתפו ראש הממשלה יצחק שמיר, ממלא מקומו שמעון פרס, שגריר ארה"ב תומס פיקרינג, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, היועץ המשפטי של הסטייט־דיפרטמנט, השופט אברהם סופר ואחרים.

במקום מוקם גם מרכז נוער גדול של התנועה הרפורמית העולמית שיכלול אכסניית נוער ובה מקום ל־240 משתלמים מארצות התפוצה לתקופות קצרות וכן חדרי פעילות ולימוד. בקמפוס של ה"היברו יוניון קולג'" בירושלים מוקם גם בניין שבו ישוכן מרכז האיגוד העולמי של היהדות המתקדמת.

רוב המפעלים, פרט לספרייה על־שם אברמוב, הוקמו בתרומות אישי התנועה הרפורמית מחוץ לארץ. מרכז הנוער מוקם בסיוע הסוכנות היהודית והחברה לפיתוח תיירות של ממשלת ישראל.

שרת הבריאות החדשה, שושנה ארבלי־אלמוזלינו צפתה אתמול בהופעתה של להקת "ריקוד" והצטלמה עם רקדניות להקת הפולקלור מהונגריה. היה זה בכנס השנתי של אגודת "לב אל לב" שהתקיים אתמול בהיכל התרבות בתל אביב.

מירה שיכמנטר מתאוששת מהניתוח

(סוף מעמוד 1)

שרת הבריאות, שנכנסה אתמול לאודיטוריום של בית החולים רמב"ם בלווית ד"ר קם, דקות אחדות לאחר סיומו של הניתוח, התקבלה במחיאות כפיים על־ידי עשרות רופאי בית החולים ועובדיו.

"זהו יום היסטורי בתולדות מערכת הבריאות בארץ" – אמרה שרת הבריאות – "עם ביצוע ניתוח השתלת הכבד הראשון בישראל, צעדה מערכת הבריאות צעד גדול קדימה ובזכות הניתוח נמנית כיום ישראל עם שלוש מדינות גדולות וחשובות בעולם – ארה"ב, אנגליה וצרפת – שגם בהן נערכות השתלות כבד".

שושנה ארבלי אלמוזלינו הטעימה, כי חרף הביקורת המגמתית באחרונה על מערכת הבריאות הציבורית בארץ, הגיעה מערכת זאת להישגים מרשימים, הן ברפואה הן בסיעוד, ויש לעשות עתה לחיזוק תשתיתם של מכונים להשתלות אברים.

עם זאת, אמרה אלמוזלינו, מאחר שניתוחי השתלות הכבד הם יקרים ומחייבים מיומנות ומומחיות רבה, אין לדבר בזמן הקרוב על מתן אישור למרכזים רפואיים נוספים לביצוע ניתוח השתלות כבד. שרת הבריאות אמרה, כי במתן "אור ירוק" לבית החולים רמב"ם לבצע את ניתוח ההשתלה לא התלבטה הרבה, שכן נגד עיניה עמדה שאלת הצלת חייה של הצלה, שביקשה לעבור את הניתוח בארץ.

פרופ' י. ברנדיס, המנכ"ל היוצא של רמב"ם, שניהל במשך חודשים ארוכים מאבק עקשני לקבלת אישור להקמתו של המכון להשתלת כבד בחיפה, הודה לשרת הבריאות "שחרתה על דגלה את המלים צדק ושוויון ברפואה" על שאישרה, ללא דיחוי, את ניתוח השתלת הכבד. כן הודה פרופ' ברנדייס למרדכי גור, על שהחליט להקים את המכון להשתלת כבד ברמב"ם.

ד"ר קם סיפר, כי מירה שיכמנטר נבחרה לעבור את ניתוח השתלת הכבד ברמב"ם ראשונה, מכיוון שלאחר שורת בדיקות קפדניות, נמצאה המתאימה ביותר לקבלת הכבד של התורמת.

מדובר, אמר ד"ר קם, באשה כבת 40, שסבלה שנים ארוכות ממחלת הכבד ובאחרונה התדרדר מצבה, היו דימומים במערכת העיכול והיא נזקקה לאישפוזים תכופים. לא היתה כל אפשרות להשהות את ביצוע הניתוח, כי המחלה הגיעה לשלביה הסופיים ואם במצב כזה אין מבצעים השתלה – פוחתים סיכויי החולה לעמוד בניתוח ההשתלה.

ד"ר קם קורא ליתר מודעות ופתיחות להשתלות

ד"ר קם ציין, כי בתקופה הראשונה לאחר הניתוח עלולות להתארע מספר "אפיזודות" של דחיית הכבד שהושתל, אך יש תרופות לטיפול בתופעות הללו. הוא הזכיר, כי שבעה ישראלים עברו עד כה ניתוחי השתלות כבד, כולם בחוץ־לארץ, ושניים מהמנותחים מתו. כיום ממתינים 20 חולים נוספים לניתוחי השתלת כבד וכולם נמצאים במעקב ובביקורת במכון להשתלות כבד ברמב"ם.

שיעורי ההצלחה המקובלים בניתוחי כבד, מסר הד"ר קם, הם 75–80 אחוז במבוגרים ושיעור גבוה עוד יותר אצל ילדים.

ד"ר קם הודה אתמול למשפחה התורמת על שנתנה ברגעים הקריטיים אישור להוציא מגופת הנפטרת את הכבד ואברים אחרים וקרא לציבור לגלות יותר פתיחות ומודעות לנושא תרומת אברים. "רק אם הציבור יגלה הבנה רבה יותר בנושא זה, נוכל להגיע למצב של שגרה מבורכת בהשתלות כבד ואברים אחרים", אמר.

המושתל הקודם משבח

פרופסור אליהו נאמן מהטכניון בחיפה, שעבר ניתוח השתלת כבד לפני כשנה בפיטסבורג בידי ד"ר י. קם, שיבח את כישוריו ואת מיומנותו והביע איחולי החלמה למירה שיכמנטר. הוא סיפר, כי הוא חש בטוב וכי בעוד ימים אחדים יחזור למסלול עבודה מלא בטכניון. פרופסור נאמן אמר, כי הוא עצמו אינו יודע ואף אינו רוצה לדעת את זהותו של תורם הכבד שלו. "אחרי הניתוח, הרגשתי כמו אדם שנולד מחדש. כך, אני מניח, חשים כל המנותחים שניתוח ההשתלה בגופם עבר בהצלחה".

הראשון לציון:
"נטילת חיי שעה גובלת ברציחה"

"אם הצעירה שמגופה לקחו את הכבד לביצוע ההשתלה היתה בבחינת חיה לפי ההלכה, הרי אנו מתקוממים נגד זה", כך אמר אתמול הרב הראשי לישראל הראשון לציון הרב מרדכי אליהו, בהתייחסו להשתלת הכבד שהיתה במרכז הרפואי רמב"ם. הראשון לציון בירך את המנותחת ואיחל לה רפואה שלמה ושמחת חיים לה ולבני משפחתה, בתקוה שהניתוח הצליח, ושתרגיש טוב.

עם זאת הדגיש הרב הראשי, כי יש לדעת, שנטילת חיי שעה מהנתרמת, חמורה מאוד לפי ההלכה.

ניתוח השתלת הכבד בגופה של מירה שיכמנטר. במרכז ד"ר יגאל קם. (צילום: אריק בלטינשטר)

טלי ברנר הובאה למנוחות

החיילת רויטל (טלי) ברנר שמגופתה הוצא בהסכמת הוריה הכבד שהושתל בגופה של מירה שיכמנטר הובאה אתמול אחר הצהריים למנוחת עולמים בטקס צבאי מלא בחלקה הצבאית שבבית העלמין של קיבוץ שער העמקים.

טלי, שהיתה בת 19 במותה, נפגעה קשה (יחד עם חייל נוסף, רס"ר שלום פרץ מעפולה שנהרג בו במקום), בתאונת "פגע וברח" שהיתה על "כביש המרגל" ביום א' אחרי הצהריים.

רויטל אושפזה לאחר התאונה פצועה פצעים אנושים, בבית החולים רמב"ם בחיפה ועם פטירתה הסכימו הוריה, אברהם וצביה ברנר, חברי קיבוץ שער העמקים, לתרום את הכבד של בתם (וכן חלקים אחרים מגופתה) להצלת חיים – הסכמה שאיפשרה את ביצוע השתלת הכבד הראשונה בישראל.

הוריה של רויטל שביקשו במפורש לשמור על עילום שמה, הגיבו אתמול במורת־רוח רבה על פרסום שמה בעיתון "חדשות" וביתר כלי התקשורת, בניגוד לרצונם המפורש. מזכיר קיבוץ שער העמקים מנע אתמול, לפי בקשת המשפחה, מצלמי העיתונות והטלוויזיה לצלם את הלוויה וכן מנע את הגישה אל ההורים עצמם. "החשיפה התקשורתית", אמר ל"דבר" מזכיר הקיבוץ, "היתה בלתי צפויה, ולפי הבנתנו נעשה כאן מעשה שלא ייעשה. אני חושב, כמו רבים, שהוריה של טלי עשו מחווה אנושית ואצילית, אבל הרי עשו זאת לא לשם הפרסום ולא כדי שכולם יידעו את הזהות".

הראיון עם שמיר "עבר" מהתק"ם לקיבוץ הארצי

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

ראיון עם יצחק שמיר, שהיה מיועד לפרסום בבטאון התק"ם "יחד", פורסם בסופו של דבר ב"דף הירוק" של מוסף "על המשמר" בתנועה הקיבוצית.

כפי שפורסם ב"דבר", פנתה מערכת "יחד" לפני כחודש וחצי אל שר החוץ יצחק שמיר שיעניק ראיון לבטאונה. שמיר נעתר לפנייה ויוסי חרמוני ראיין אותו. מסיבות לא מובנות החליטה מערכת "יחד" לדחות את פרסום הראיון עד אחרי הרוטציה.

חרמוני לא השלים עם המהלך הזה, שבו ראה "שריפת" הראיון והחלטה שלא לפרסמו עוד, כפי שהוא מסביר במסגרת המלווה את הראיון ב"דף הירוק", ואף התפטר ממערכת "יחד".

שלשום פורסם הראיון במלואו ב"דף הירוק", המוסף הדו־חודשי שמפיק "על המשמר". אין בו שום אמירות שיכלו להביך את התנועה הקיבוצית, ויש בו התייחסות לאכסניה שביקשה לארח את ממלא־מקום ראש הממשלה בעיתוני שנתן את הראיון.

"יש גבול" יסמנו מחדש את הקו הירוק

מאת סופרת "דבר" בירושלים

במחאה על הנסיונות להשכיח את הקו הירוק מתודעת הציבור תקיים תנועת "יש גבול" אירוע לסימון הקו.

חברי התנועה ואוהדים יקימו מיצג שאורכו קילומטר וחצי וגובהו 1.3 מטר לאורך הקו הירוק, מערבית לשער הגיא.

מחיקת הקו מסמלת את הרצון להנציח את הכיבוש הגורם להמשך הסיכסוך ושפיכות הדמים, נמסר מ"יש גבול". "אנו מייחלים ליום שבו לא יסמל הקו הירוק גבול של עימות אלא גבול של שלום. שיתוף פעולה וכבוד הדדי בינינו לבין העם הפלשתיני", נמסר על־ידי דובר "יש גבול".

האירוע יתקיים ביום שבת הקרוב בבוקר.

מבצע לחיסון נגד נגיף דלקת הכבד

מאת יעל ארמוני, סופרת "דבר" בירושלים

בשנה האחרונה נבדקו בבית החולים "הדסה" עין כרם 2,000 יולדות במסגרת מבצע מיוחד לגילוי נגיף דלקת כבד. בקרב הנשים שנבדקו התגלו יותר מ־40 נושאות נגיף והיילודים של נשים אלה חוסנו מיד עם היוולדם כדי למנוע הדבקותם במחלה.

"הדסה" עין כרם הוא בית החולים היחיד בארץ המבצע סוג זה של בדיקות המחסן את הילדים נגד דלקת נגיפית מסוג ב' (הפאטיטיס ב') דלקת כבד זו, שאינה תורשתית, מופיעה במשפחות שלימות ומועברת מדור לדור על ידי הדבקה. מחלה זו נפוצה בעיקר במזרח הרחוק, באפריקה ואגן הים התיכון ולמרות שנושאי הנגיף אינם סובלים מהמחלה עצמה, כ־10 אחוזים מהם מפתחים בגיל 30־40 מחלת כבד דלקתית כרונית הגורמת להרס הדרגתי של הכבד. בשל אופיה הלטנטי של המחלה, כאשר היא מופיעה הדרכים לטיפול בה מסובכות. חלק קטן מנושאי הנגיף עלולים לפתח מחלה ממארת בכבד.

הנגיף נפוץ ביותר וברחבי העולם נושאים אותו כ־200 מיליון איש. בישראל נושאים את הנגיף כ־40 אלף איש. מתוך 7000 לידות בשנה בירושלים מתגלות כ־150 יולדות הנושאות את הנגיף.

נמל־תעופה בי"ל גם בבאר שבע

אמיר רוזנבליט

ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, המשמש יו"ר ועדת השרים לפיתוח הנגב, הבטיח לראש עיריית באר שבע, משה זילברמן, לבדוק בחיוב את האפשרויות להקמתו של נמל־תעופה אזרחי בתל מלחתה שבנגב המזרחי, לצידו של שדה התעופה הצבאי "נבטים".

זילברמן ציין, בפגישה שנערכה בין השניים בלשכתו, כי ראשי הערים במרכז הארץ מתנגדים נמרצות להרחבת נמל התעופה בן גוריון בלוד ורואים בו מיטרד חמור, בעוד שהקמת נמל־תעופה בין־לאומי בנגב תאיץ, לדבריו, את פיתוחו של האזור.

פרס, שביקר שלשום בבאר שבע, במלאות 38 שנה לשחרורה מידי הפולש המצרי, מסר כי בפגישה שקיים באחרונה עם התעשיין אל שוימר, הבטיח לו זה האחרון ליזום הקמת מפעלים חדשים בעיר ובפרט תעשיות עתירות ידע.

יצויין, כי בקווים לתכנית פיתוח הנגב שהובאו באחרונה בפני הממשלה על ידי שר הכלכלה והתיכנון, גד יעקבי, נאמר כי נמל תעופה בין־לאומי בנגב יידרש בסוף שנות ה־90 ויוכל לשרת את האוכלוסיה הנמצאת מירושלים ודרומה. יעקבי גורס כי יש להתחיל בתכנון הפרוייקט כבר עתה, כאשר לפתוח בראשית תפעולו הוא יוכל להישען על המסלולים של שדה־התעופה הצבאי "נבטים".

ריבית משתנה או ריבית קבועה - תקבל אוטומטית את הגבוהה מביניהן

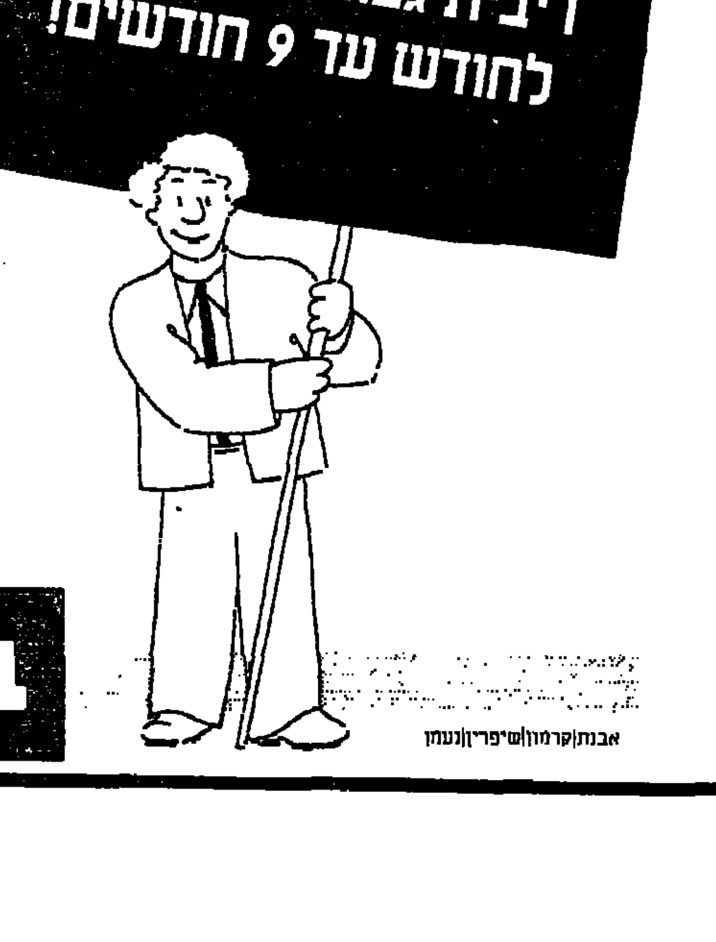

- אפיק הפקדה חדשני לתקופות של חודש עד 9 חודשים.
- שני מסלולי ריבית - קבועה או משתנה.
הריבית המשתנה נקבעת על פי ריבית ה"פריים" - ריבית החובה הבסיסית ללקוחות עסקיים.
- זיכוי אוטומטי בתום התקופה בריבית משתנה או קבועה - לפי הגבוהה מביניהן.
- ריבית גבוהה מחושבת על בסיס ריבית דריבית חודשית.

פרטים מלאים תוכל לקבל בכל אחד
מסניפי בנק הפועלים ובנק אמריקאי ישראלי.

בנק הפועלים בע"מ

אבנת|קרמון|שיפרין|נעמן

هكذا من الأصل

מגמה סלקטיבית בשוק המניות

מאת שמואל רוזנבלום

שוק המניות ממשיך במגמתו החיובית אך תוך סלקטיביות ברורה בין המניות. ביקושים שהופיעו לחלק מני"ע סופקו יחסית במהירות מרובה, והצעים נקלטו בירידות, לעיתים בולטות. במניות הכבדות הורגשה מגמה מעורבת להלוטין עם נטיה קלה לירידות, במניות הקלילות שררה מגמה מעורבת. הבנקאיות זכו להצעים לאורך היום, ונרשמו להן ירידות שערים קלות. האופטימיות בקרב סוחרי הבורסה ומעגל המשקיעים נמשכת. נראה ששוק המניות עשוי „להרגע" ואף להתממש מעט בימים הקרובים שמייד לאחריהם יחול שינוי כולו חיובי.

„בקה" – אתה יודע למה?

מניות „בקה" עלו אתמול ב־10% נוספים תוך ביקוש ער. החברה שצברה הפסדים ניכרים וקבועים בשנים האחרונות, איראה אתמול כי היא מצפה לסיים את המחצית הראשונה של שנת 1986/87 ברווח. לפני זמן לא רב נזקקה „בקה" להזרמת הון רחשה ע"מ לאפשר פעילות שוטפת. בעבר ניסה משקיע הבצוי בעצי של „בקה" לרכוש ממניותיה ואף הוא מכר חלק מאחזקותיו באחרונה.

„איכות" – בעליות השערים

מניות „איכות" מחשבים הונפקו לבורסה לפני מספר חודשים בלבד. ההנפקה לא זכתה להצלחה גדולה במיוחד. בחודש האחרון הזניקו מניות „איכות" כמובנות אמוק כלפי מעלה. החברה לא דיווחה על שום תוצאות עסקיות מיוחדות בימנן וספק אם תעשה כך בעתיד הקרוב. למרות זאת זוכות מניות „איכות" להיענות עם מניות האיכות בבורסה התל־אביבית. אתמול ירדו מניות איכות ב־10%, אך אין בכך להעיד שהן חוזרו לפרופורציה הגיונית.

„קונסורטיום" – המדפיס הממשלתי

מניות חברת „קונסורטיום" משמשות לחלק מהמשקיעים כמכונת דפוס לכסף. במשך תקופה ארוכה רווחה החברה על הפסדים קבועים. במאזן האחרון דווח על רווח סביר. למרות המעבר מהפסד לרווח, עדיין לא מצאה „קונסורטיום" מאגרי נפט או אורניום ולפיכך נשאלת השאלה מתי יהיה הגבול לעליות השערים במניות החברה. בקרב פעילי השוק מכונה מניות „קונסורטיום": בית הדפוס הממשלתי לכסף.

„הניגוד" ב„רוגובין"

חברת „רוגובין" זכתה באחרונה לעליות שערים נאות ביותר. בניגוד לחברות בורסאיות אחרות ששערן מטופח על רקע כלכלי שאינו ברור די הצורך ידועה חברת „רוגובין" כמובנה בסקטור המקרקעין. מניות „רוגובין" 1 שקל נרשמו קונים בלבד אתמול, היצע במניות 5 שקלים נוסף והאופציה עלתה באורח נאה ביותר. נראה שהחברה הנהנית מהון עצמי נאה ומניהול מוצלח תוך ביצוע עיסקאות מקרקעין טובות, מתחילה להתעורר מתרדמתה. התעוררות זו אמנם מתבצעת באופן חד למדי ותוך תנודות חריפות יחסית ויש להניח שוחרי תגובה ברורה לקטאון הארוך במניה.

שינויי שער במסחר

מניות אלרוב ירדו ב־10%, מניות ישראלום ירדו אף הן ב־10%. ירידה בשיעור של 9.8% נרשמה בישפרו. כל שלוש המניות הללו עלו באורח חד בתקופה האחרונה. במניות עלית נרשם היצע של 1300 ע.ב. ושערן ירד ב־5.5%. הירידה השבועית עד היום בעלית מסתכמת ביותר מ־10% והדבר תמוה למדי בהתחשב בנתונים כספיים חיוביים שאמורה החברה לפרסם. לוינשטיין 5 נרשמו ב.ש. לאחר מספר ימי מסחר ערים. היצע של כ־13000 ע.ב. בהסנה נקלט ב.ש. מניות ים המלח נסחרו ב.ש. כשעה. מניות כלל תעשיות ירדו כ־3% בהיצע של כ־35000 ע.ב. מניות אילון עלו ב־10% תוך מחזור וביקוש ער ביותר.

מגמה כללית

ראוי להדגיש שוב ובאופן ברור שהחשיבה הכוללת בנוגע להמשך הפעילות בשוק המניות עדיין אופטימית למרות המגמה הסלקטיבית ומימושי הרווחים. ניתן להעריך שהצטרפות משקיעים חדשים ושחיקה קלה בשערי חלק מני"ע תביא לגל עליות מחודש.

שינויים בשיטת המסחר

לפני כשבוע הנהיגה הנהלת הבורסה לני"ע שיטה חדשה במסחר, שבמסגרתה מתכוונת הבורסה „לסגור" את נושא השפעות מלאכותיות בניפוח שערי ניירות ערך. כעת שהוחלה השיטה לפעול אכן הצטמצמה יכולתם של הספקולנטים „לנרגר" את שערי המניות מבלי שיבצעו רכישות או מכירות אמיתיות במניות. עפ"י השיטה החדשה מחליטה הבורסה לפי נתוני המסחר (היצע־ביקוש) לקבוע שער למניה תוך ביצוע חלקי שבמסגרתו מוקצית חלק מהסחורה לקונים או למוכרים, ואלה עשויים לקבל כמויות ני"ע גדולות מכפי שהתכוונו במציאות. השיטה גורמת במישרין לצימצום במצבי קונים בלבד או מוכרים בלבד. השיטה מרתיעה חלק מהספקולנטים מלבצע מלכתחילה תנועות חריגות. השינויים הללו, בצירוף המסחר הממוכן שהונהג מזמן בבורסה, בליווי מגבלות נוספות שהטילה הנהלת הבורסה במסחר בני"ע גורמים „לשיווי משקל" הגיוני הרבה יותר מבעבר במסחר.

המשמעות הגדלת הצריכה בחברות בורסאיות

גידול ניכר נרשם בצריכה הפרטית במשק. חלק מסויים מהחברות הבורסאיות עשוי ליהנות במישרין מגידול בצריכה. להלן חברות שירותים ומסחר האמורות להשתתף מבחינת רווחיותן בהגיגת הצריכה אם תימשך: שופרסל, מאיר עזרא, סנפרוסט, גולדפרוסט, מן, טמפו, עילית, אנגל תוספות. עשויה להיות התעוררות בסקטור הטכסטיל מחדש. ניתן להעריך באורח כללי ביותר שחברות העוסקות בעיקר במזון ובמוצרי צריכה בסיסיים ומקובלים עשויות ליהנות מרווחיות נאותה למדי בזמן הקרוב. אין ספק ששיקול מסוג זה צריך לגרום לבחירת השקעה טובה יותר כמרכיב במכלול השיקולים בעת רכישת ני"ע.

„הפועלים־הנפקות" תגייס 13.5 מיליון שקל

„הפועלים־הנפקות" פרסמה אתמול תשקיף להנפקת אגרות חוב בערך נקוב של 13.5 מיליון שקל חדש צמודות למדד המחירים לצרכן ונושאות ריבית של 8% לשנה. אגרות החוב מוצעות לציבור במכרז שיערך ביום 29.10.86 במחיר מינימום השווה לערכן הנקוב (100%).

תמורת ההנפקה תופקד בבנק הפועלים ותשמש למתן הלוואות למפעלים תעשיתיים למימון השקעות מאושרות ע"י מרכז ההשקעות ולסקטור החקלאי בהתאם לאישור משרד החקלאות ומרכז ההשקעות.

● הכותב הינו יועץ השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

אוה.ה. ש	16550	20.0	-150	-.9	-20.0
הספנות 0.1	1230	5655	+50	+4.2	+7167
הספנות א 0.5	880	7452	+30	+3.5	+1507
הספנות אפ 2	892	3572	+23	+2.7	+2408
כללי לא בהסדר	22200	125	+700	+3.3	+88.0
בנק צפ' אמרק 1.	*** הפסקת מסחר ***				
בנק צפ' אמרק 5.	*** הפסקת מסחר ***				
בנק צפ' אמ אפ1	*** הפסקת מסחר ***				
הבינלאומי 5.0	3670	4012	+70	+1.9	+4931
פ.י.ב.י. 0.5	4460	3335	+60	+1.4	+2644

כלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	78470	256	-120	-.2	-172
אידיבי ב 100.0	78500	4.0	-100	-.1	-2.0
אידיבי בב א 2.0	487680	1.0	-20		-1.0
אגוד 1שח	58340	139	-60	-.1	-78.0
דיסקונט ב	101200	2.0	-400	-.4	-2.0
דיסקונט א	100000	145			-145
דיסקונט שה ב	11760	75.0	-50	-.4	-69.0
המזרחי ש	32238	675	-162	-.5	-1018
המזרחי ב	32360				
המזרחי שה 9	14650	25.0	-60	-.4	-25.0
הפועלים מבב	113000				-.5
הפועלים ש	53458	766	-2		-334
הפועלים מ	53290	60.0			+24.0
כללי א 1.0	136600	9.0	-100	-.1	-11.0
כללי שה 5	103310	15.0	+10		+15.0
כללי שה 7	6581	45.0	+1		+44.0
כלל מסוק 100.0	33830	1176	-120	-.4	-1333
כלל שה 11	12850	155	-50	-.4	-43.0
מימון וסחר 1.0	45230				+48.0
מימון וסחר 5.0	23700	6.0	+320	+1.4	+5.0

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	16700	13.0			-12.0
לאומי משכנתא' ש	5210	136			-130
לאומי משכנתא' מ	5232				
כרמל ש	4001	62.0			-26.0
כרמל שה 1	3235	305			-133
בנין כ' 5.0	7750	72.6	+100	+1.3	+61.4
פת מסב ש	2225	1545	+10	+.5	+445
משכן ב ש	2199	444	-41	-1.8	-267
עצמאות 0.1	7950	89.0	-80	-1.0	-89.0
טפחות מבכ ש	14506				
טפחות רג ש	14017	40.0	-400	-2.8	-55.0
טפחות שה 1	8066		+11	+.1	+200
טפחות שה 2	4203	32.0	+1		+268
יעמוד 1.0	2155	642	+80	+3.9	+794
יעמוד 5.0	1045 תב	2528	+95	+10.0	+5248
מירב 1.0	5700	216	+100	+1.8	+196

מוסדות מימון

שלמון א ש	466	13507			-6904
החקלאות מבכ א	*** לא נסחר ***				
החקלאות מבכ ג	*** לא נסחר ***				
לאומי תעשיה א ש	8382 תב	1188	+762	+10.0	+5393
פתוח תעשיה מבכ	*** לא נסחר ***				
פת תעש בכ ג	*** לא נסחר ***				
פת תעש בכ גג	*** לא נסחר ***				
פת תעש בכ גגג	*** לא נסחר ***				
פת תעש בכ ד	*** לא נסחר ***				
פת תעש בכ דד	*** לא נסחר ***				
מרכז קבלנים 5.0	728 קו		+35	+5.1	+12808
תיירות בכב	*** לא נסחר ***				
כלל ליסינג א0.1	18000 תב	55.0	+1000	+5.9	+64.0
כלל ליסינג ב0.5	11350	70.0			-60.0
כלל לסינג אג"ח1	* 11250	32.0	+60	+.5	+25.0
* ביצוע חלקי 82.50%					

ביטוח

איתן ביטוח 1שח	254	19184	+10	+4.1	+44104
אררט 0.1	1100 תב	1999	+85	+8.4	+7299
אררט א 0.5	562	1443	+17	+3.1	+3792
בטוח משנה 0.1	533	410			-231
בטוח משנה 0.5	179.0	4709	+1.0	+.6	+8821
הדר 1שח	370	5541	-16	-4.2	-2726
הדר 5שח	197.0	4612	-10.0	-4.8	-7915
הסנה ש	337	60689			-12623
הפניקס 0.1	800	2240	-7	-.9	-1403
הפניקס 0.5	591 תב	5101	+31	+5.5	+5144
המשמר־הראל 1.0	6950	24.0			-18.0
המשמר־הראל 5.0	3470	428	+100	+3.0	+417
מנורה 1.0	2065	5.0			-90.0
מנורה 5.0	909	725	+9	+1.0	+274
סהר ביטוח ג	6075	197	+200	+3.4	+496
סקויטס 1שח	2630	75.0	-15	-.6	-248
צור ש	333	7651			-1541
ציון החזקות 1.0	8300		+100	+1.2	+61.0
ציון החזקות 5.0	2171	120	+21	+1.0	+44.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרגאמא 1.0	* 7200	90.0	-800	-10.0	-146
* ביצוע חלקי 63.70%					
אינטרגאמא 5.0	2930	4031	-147	-4.8	-5145
מאיר עזרא 1.0	7600	603			+1.0
מאיר עזרא אפ 1	6690	240	-110	-1.6	-684
כלל סחר 1.0	1800	6291			-652
קריסטל 1.0	17462 מ		-919	-5.0	-515
רפק 0.1	31500				
רפק 0.5	9660	30.0	+460	+5.0	+30.0
שופרסל א 2.0	6010	1138			+1378
שופרסל ב 10.0	4738	697	+38	+.6	+206

שרותים

דלק ג 1.0שח	3300	4262			-1440
הראל 1.0	3225 קו		+154	+5.0	+2889
הראל 5.0	1962 קו		+93	+5.0	+4975
מכונות הספקה 0.1	* 16038	50.0	-162	-1.0	-142
* ביצוע חלקי 79.40%					
מכונות הספ' א0.5	4820	159	-200	-4.0	-259
קידור 0.1	2250	452	+49	+2.2	+588
קידור 1.0	330	12564	-1	-.3	-6671
חברת החשמל 0.1	*** הפסקת מסחר ***				
מוסכי ערובה 0.1	5273	191	-100	-1.9	-56.0
מוסכי ערובה 0.5	2340	842			-229
קונסורטיום 0.1	3885 קו		+185	+5.0	+2142
קונסורטיום 0.5	3246 קו		+154	+5.0	+7720
קופל 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
קופל אפ 1	*** הפסקת מסחר ***				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	8500	22.0			+66.7
גלי זוהר 5.0	4251 תב	13.4	-239	-5.3	-61.0
מלונות דן 1.0	1740	429			-361
מלונות דן 5.0	1231		+21	+1.7	+100
חוף האלמוג 0.1	5196	860			+185
כנס 1.0	2700	221	-52	-1.9	-590
מלונות ירדן 1.0	2926	1.8	+15	+.5	+120
מלונות יהלום 1	*** הפסקת מסחר ***				

מחשבים ושרותי מחשב

איכות 1שח	2331 תב	8306	-259	-10.0	-10640
דטה מיכון 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
ת.י.ל.ן. 1.0	23720	110	-40	-.2	-59.0
יעבא 1.0	5050 תב	609	+400	+8.6	+1241
כלל מחשבים 1.0	10950	95.0			-22.0
מ.ל.ל. 1.0	* 18666	109	-2074	-10.0	-189
* ביצוע חלקי 52.10%					
מ.ל.ל. 5.0	* 7000	288	-171	-2.4	-237
* ביצוע חלקי 93.90%					
משוב 1.0	1408 תב	2672	+128	+10.0	+1248
ניקוב 1שח	17180	152			-73.0
ניקוב 5שח	10502	381	+50	+.5	+200
תים מחשבים 1.0	1700	577	-50	-2.9	-779
תים מחשב אפ 1	16400	18.0			+2.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם בינוי 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
אברהם בינוי 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
אורן מבנים 1.0	852	437	+1	+.1	+163
אורן מבנים 5.0	375	4854	+5	+1.4	+5605
אזורים 1שח	820	6905	+1	+.1	+3076
אזורים אפ 1	518	9504			-6638
אזורים אגח 3	105.0	19198			-10876
אילון 1.0	560 תב	55623	+55	+10.9	+123479
אל־רוב 1.0	2144 תב	4406	-238	-10.0	-11025
אמנתים 1.0	3405	299	-95	-2.7	-80.0
אפריקה 0.1שח	37000	145	-250	-.6	-31.0
אפריקה 1שח	29900	179	+210	+.7	+168
אפריקה אפ 5	17400	167	-92	-.5	-37.0
ארזים 1.0	2322 תב	364	-168	-6.8	-399
ארלדן 1שח	2750	554	-80	-2.8	-956
ארלדן 5שח	1450	1787			+296
בן־יקר גת 1.0	3586	350	+36	+1.0	+405
ברנוביץ 1שח	3520	559			-250
ברנוביץ 5שח	2229	1610			+1088
דנקנר 1.0	4560	402	-240	-5.0	-201
דרוקר 1.0	360	868	-15	-4.0	-1018
דרוקר 5.0	283	602			+63.0
דרוקר אפ 1	142.0	4710	+7.0	+5.2	+10145
הדקר 0.1	7983	264	+10	+.1	+36.0
הדקר 0.5	5550	305	+46	+.8	+167
המשלול 1.0	1340	382			-382
המשלול 1.0	833	585	+8	+1.0	+223
ח.ל.ב. 0.1	*** הפסקת מסחר ***				
ח.ל.ב. 0.5	*** הפסקת מסחר ***				
גבסים ובנין 1.0	2815	2990			+1371
גב־ים 0.1	4150	57.0	-20	-.5	-57.0
גב־ים 0.5	2840	226	-60	-2.1	-210
הכשרת הישוב 1.0	55900	92.0	-100	-.2	-34.0
ישפרו 0.1	3400 תב	2342	-370	-9.8	-3030
ישראלום 1.0	1615 תב	1359	-180	-10.0	-939
ישרס 10.0	*** הפסקת מסחר ***				
כהן פיתוח 1.0	7515 תב	60.0	-400	-5.1	-110
כלל גרלן 0.1	400	26516	+1	+3	+28860
לומיר 1.0	4181	118	+51	+1.2	+320
לומיר 5.0	1550	250			-100
מ.ת.מ. 1.0	550	2867			-11972
מ.ת.מ אפ' סר 2	284 תב	43178	-110	-27.9	-133189
מ.ת.מ אג"ח סר א	100.0 תב	210002			
			-18.0	-15.3	-956534
מאגרי בניה 1.0	750	4432	+8	+1.1	+4127
מישגאל 5.0	340	6194	+10	+5.0	+8794
מרבץ 5.0	1100	2713	+29	+2.7	+1037
מר־לין 1.0	555	515			-415
לוינשטין 1.0	485	5103	+1	+.2	+2503
לוינשטין 5.0	144.5	19373			-806
ליפשיץ 1.0	1340	1180	-55	-3.9	-1393
ליפשיץ 5.0	792	3444			-968
נאות אביב 0.5	7620	649	-80	-1.0	-222
נכסי אחדים 1.0	860	6902	-35	-3.9	-5059
סהר החזקות 1.0	13200	47.0			+66.0
סהר החזקות 5.0	8330	58.0	-80	-1.0	-85.0
סופי 1.0	6600	30.0			-20.0
סופי 5.0	3670	196			-159
עפר וסלע 1.0	810	1258	+10	+1.3	+1572
עוד 3.0	*** הפסקת מסחר ***				
קיסריה 0.1	3143	205	+30	+1.0	+372
קיסריה 0.5	1370	1000			-245
רוגובין 1שח	2837 קו		+135	+5.0	+19499
רוגובין 5שח	1550	9873			-7920
רוגובין אופצ' 2	1552 תב	13911	+172	+12.5	+20394
רוגובין אג"ח א'	107.0	216200			
			+7.0	+7.0	+695556
רסקו מבנל	*** הפסקת מסחר ***				
רסקו רג	*** הפסקת מסחר ***				

חקלאות

מטעי הדר 0.1	3080	708	-20	-.7	-773
מטעי הדר 0.5	1946	170	+5	+.3	+6.0
מהדרין 0.1	7935	100	+15	+.2	+173
נכסי הדרים 1.0	1300	3308	-15	-1.1	-2561
פרי אור 0.5	3400	1422	-100	-2.9	-1186
שג־הר 5.0	12775	314	+70	+.6	+165

תעשייה

מזון וטבק

אסאס 1.0	1495	489			-20.0
גולדפרוסט 1.0	3390	78.0	+100	+3.0	+123
גולדפרוסט 5.0	1584 תב	620	-176	-10.0	-620
גולדפרוסט אפ 1	1523				-32.0
רובק מב ש	3675	1198	+75	+2.1	+1146
רובק מב מ	3670	590	+90	+2.5	+421
זגלכל 1.0	958	1073	+30	+3.2	+226
זגלכל 5.0	610	1100	+6	+1.0	+1391
פרי־הה 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
פרי־הה 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
טמפו בירה 1.0	16300	58.0	+600	+3.8	+58.0
טמפו בירה 5.0	11300	24.0	+500	+4.6	+24.0
יצהר 1.0	1570	967	+44	+2.9	+1527
יצהר א 5.0	987 קו		+47	+5.0	+8355
מן 1.0	12000	164	+66	+.6	+69.0
מן 5.0	6324 תב	238	-703	-10.0	-635
סנפרוסט 1.0	9740	159			-77.0
עלית 0.1	17200 תב	893	-1000	-5.5	-1300
עסיס ב 0.5	34899	36.0	+600	+1.8	+36.0
שלמה אנגל 1.0	2916 תב	152	-324	-10.0	-286
שמן מבכב ש	5099	493	+82	+1.6	+111

טקסטיל והלבשה

ארגד 1.0	544	14516	+26	+5.0	+16424
אופים 1.0	1470	2000	+46	+3.2	+1306
אופנת ברוך 1.0	597	802	-28	-4.5	-3299
אופנת ברוך 5.0	425	3365	+10	+2.4	+2297
אפתן 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
אפתן אפ 1	*** הפסקת מסחר ***				
ארגמן רג ש	12999	32.0	-91	-.7	-80.0
דלתא־גליל 1.0	2940	2654	+130	+4.6	+5030
דלתא־גליל א 5.0	1865	1249			+119
מטוויות מאוחד 1.	1920				
מטוויות מאוחד 5.	924	258			+122
דיטלון 1.0	1460	993	-40	-2.7	-1026
דיטלון 5.0	855	671	-45	-5.0	-1106
חדרינן 1.0	8500 תב	1424	+700	+9.0	+2232
זיקית 1.0	1510	185	+5	+.3	+129
זיקית 5.0	1030	3389	+30	+3.0	+4337
לודזיה 0.1	2560 תב	230	-140	-5.2	-867
לודזיה 0.4	1171	883			-323
ליבנת 1.0	730	1275	-25	-3.3	-1215
מ.פ. גליקו 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
מקס 0.1	3810	1713	+110	+3.0	+1830
מקס 0.5	2394	956	+114	+5.0	+1500
עים 1.0	14465	80.0	-150	-1.0	-113
עים 5.0	6872	389			-21.0
עמק 1.0	4105	1649			-858
פולגת א 0.1	3605	1058	-40	-1.1	-1037
פולגת ב 0.4	2490	1004	-20	-.8	-1404
פולינון א 0.5	8520	35.0	+100	+1.2	+83.0
פרנזר 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
גיבור סבירנה	14850	53.0	+180	+1.2	+4.0
תעש רוגוזין 1.0	3350	250	-10	-.3	-146

מתכת ומוצריה

אקסנגן 5.0	3040	455			-19.0
אורדן 10.0	7710	136	+60	+.8	+206
אורדן 50.0	6400	50.0	+100	+1.6	+98.0
אלומית 1.0	6620 תב	170	+320	+5.1	+356
אלומית 5.0	3929	70.0	+39	+1.0	+9.0
כבלים ש	15598	28.0	+598	+4.0	+109
התכוף 1.0	6981	35.0	-39	-.6	-51.0
התכוף 5.0	3700	111			-111
התכוף אופציה	3245	151			-77.0
זיקה 1.0	5450	40.0	-90	-1.6	-60.0
זיקה 5.0	2549 תב	389	+147	+6.1	+504
קופסאות פח 1.0	2350	3075			-2575
קופסאות פח 5.0	2080	1273	-40	-1.9	-1210
מתכת סדום 1.0	2300 תב	1210	-150	-6.1	-1001
כבלי ציון 1.0	2257 תב	487	+127	+6.0	+1352
כבלי ציון 5.0	1050	3861			-127
כבלי ציון אפ 3	562	1709			-1619
מודגן 1.0	730 תב	1151	-54	-6.9	-1859
מודגן אפ א	520	686			+173
קרטבי 1.0	1000	917			+73.0
קרטבי 5.0	575	1121	+13	+2.3	+1421
נחושתן 0.1	36895	20.0	+3		+26.0
נחושתן 0.5	14550	154	+1		+100
פקר פלדה 1.0	12300	265	+100	+.8	+39.0
קינג 1.0	1170	100			+100
קינג 5.0	670	923			+923
קליל 1.0	6670	537	-100	-1.5	-657
קליל 5.0	3280	701	-110	-3.2	-306
שלדות 5.0	4400	176	-122	-2.7	-228
תעשיות לכיש 1.0	1063	381	+24	+2.3	+587
תעשיות לכיש 5.0	540	530	+5	+.9	+260

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	372000	7.0	+4100	+1.1	+7.0
אלקו 0.1	* 8657	382	+787	+10.0	+561
* ביצוע חלקי 87.70%					
אלקו 0.25 ש	3401	1145	+123	+3.8	+2564
אלקו 0.25 מ	3261	214			-54.0
אלקטרה 0.1	22900	140	+200	+.9	+124
אלקטרה א 0.5	13060	1368			+1398
אלרון 3.0	260000	24.0	+551	+.2	+10.0
אורית 0.02שח	28231	170	+1081	+4.0	+381
כלל תעש אלקטרו	2250	4849	+70	+3.2	+9929
ספקטרוניקס 1.0	1835	442	+5	+.3	+522
ספקטרוניקס 5.0	1280	2421	+40	+5.2	+2390
פריכטנגר 1שח	490	1280	+5	+1.0	+1310
פריכטנגר 5שח	* 295	2200	-10	-3.3	-4432
* ביצוע חלקי 96.10%					
ציקלון 1שח	2120	48.0	-50	-2.3	-33.0
ציקלון 5שח	1000	615			-7.0
קונספט אורלד 1.	* 5320	14.0	-180	-3.3	-86.0
* ביצוע חלקי 71.40%					
קונספט אורלד 5.	3390				
ת.א.ת. 1.0	3350	55.0	-9	-.3	-37.0
ת.א.ת. 5.0	1250	774			+75.0
ת.א.ת. אפ 1	9700	8.0	-300	-3.0	-4.0
תראה 1.0	7000 תב	678	+400	+6.1	+788

מוצרי בניה

אי.פ.בלל בנין1	959	4819	+35	+3.8	+7899
אי.פ.בנין אפ א	481	9901			-951
אי.פ.בנין אגח א	101.5	94183	+1.0	+1.0	+90970
אלקיל 5.0	14350	80.0	-150	-1.0	-88.0
אקרשטיין 1שח	945	2691			-521
אקרשטיין 5שח	674	4427	-12	-1.8	-2190
בטון תעיד 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
בטון תעיד 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
בר־טון 1.0	1140	160	+7	+.6	+126
בר־טון 5.0	440	2673			-975
כרומאבסט 1.0	7500	13.0	-90	-1.2	-9.4
כרומאבסט 5.0	2774 תב	1689	+190	+7.4	+2055
מ.ל.ם. 1.0	900	450			+30.0
מ.ל.ם. 5.0	549	300			-254
מחזור השק בתעש	4500 תב	194	-450	-9.1	-314
מוזאיקה ולפמן 1	*** לא נסחר ***				
מוזאיקה ולפמן 5	12000				

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	18000	47.0	-520	-2.8	-63.0
אליאנס ב 200.0	2300 קו		+110	+5.0	+4421
גל תעשיות 1.0	11400	25.0			-54.0
גל תעשיות 5.0	6560	61.0	+50	+.8	+249
דיקסנר 1.0	3760	109			+25.0
דשנים 0.1	5618 קו		+268	+5.0	+484
דשנים 0.5	1428	2422	+1	+.1	+1934
חיפה כימיקל 10.0	420	17925	-20	-4.6	-30339
טבע 0.01שח	7250	2251	+160	+2.3	+3038
ליפסקי 1.0	2160	302			-48.0
ים המלח 0.1	4460	2209			+470
פטרוכימיים 10.0	535	8153	+5	+.9	+10159
מקסימה 1.0	6501	81.0	+301	+4.9	+93.0
מקסימה 5.0	3293	191	+120	+3.8	+259
נקה כימיקל 1.0	6655 תב	1985	+605	+10.0	+2378
סנו 1.0	19830	494	-40	-.2	-379
סנו 5.0	11960	208			-53.0
פריקלאס 1 ש"ח	620 תב	147680			
			-180	-22.5	-500362
קים כימיקל 1.0	6700	10.0	-52	-.8	-5.0
ת.ג.ל. 1.0	4678 קו		+223	+5.0	+1851
ת.ג.ל. 5.0	* 4546	60.0	+212	+4.9	+69.0
* ביצוע חלקי 67.30%					
תיא 5.0	* 8750	25.0	-570	-6.1	-78.0
* ביצוע חלקי 58.30%					
פרוטארום 10.0	13495	35.0	+595	+4.6	+52.0
תורז א 5.0	6712	197	-208	-3.0	-517

עץ ומוצרי נייר ודפוס

דפרון 1.0	6100	28.0			
דפרון 5.0	* 4030	76.0	+40	+1.0	+24.0
* ביצוע חלקי 76.00%					
ח.מ.ג. 1.0	* 16500	498	-250	-1.5	-113
* ביצוע חלקי 94.70%					
יאה 1.0	5150	400	+214	+4.3	+738
לבידי אשקלון 1.	542	2015	-8	-1.5	-2152
לבידיאשקלון אפו1	955 תב	168	+88	+10.2	+1065
מולס ב 0.5	33900 תב	21.0	-2100	-5.8	-96.0
מפעלי ניר 10.0	238500	37.0			-16.0
סקאנדיה 1.0	5200	495			-48.0
רים 0.1	4970	104	-30	-.6	-98.0
רים 0.4	3000	512	+44	+1.5	+141
תעל ב 0.2	15512	71.0	+10	+.1	+229

תעשיות שונות

אברין 1.0	4600	75.0	+20	+.4	+85.0
אברין 5.0	2250	386			+117
חמישה יוד 1.0	11080	32.0	+200	+1.9	+57.0
הנ.פולק 1שח	1470	617			+202
הנ.פולק 5שח	969	45.0	+15	+1.6	+100

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	8470	223			-78.0
כור בכי 1.0	5490000	.6	+80000	+1.5	+.8
כלל תעשיות 1.0	1461	25319	-34	-2.3	-34417
מאגרי טכנולוגיה	434 תב	3823	-40	-8.4	-6597

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אוניקו ש	5321	316	+1		+377
אידיבי פתוח 2.0	4350	1400			+1468
אינקובה 1שח	1650	608	-28	-1.7	-564
אינקובה 5שח	1200	1588	-15	-1.2	-956
אלגר ש	11386 תב	141	+800	+7.6	+252
אלגר ב	11500	60.0	+400	+3.6	+58.0
אלרן ש	3300	1961	-100	-2.9	-2900
אלרן מ	3483	76.0			+98.0
אמישר בכ' 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
אמפיק 1.0	240	2448	-5	-2.0	-3193
אמפיק 5.0	164.0	1986			+1841
גחלת השקעות 1שח	1340	63.0			+238
חברה לישראל 1שח	8050	419	+250	+3.2	+574
חברה לישראל 5שח	5260	246			+67.0
חלפמן 0.1	127600 תב	5.0	+11600	+10.0	+8.4
חלפמן 1.0 ש	30800	571			-273
אמטא א 0.5	20700	199	-90	-.4	-144
פועלים השק ש	5900	1050			+214
לאומי השק 0.1	*** הפסקת מסחר ***				
דיסקונט השק ש	2520	4955			-701
מזרחי השק ש	14350	9.0	+150	+1.1	+19.0
מור השק אגח 124	10400				-15.0
חירון 1.0	2385 תב	181	-265	-10.0	-451
חירון 5.0	1032	1185	-40	-3.7	-2398
ישום החזקות 1שח	299 תב	30273	-33	-9.9	-51206
יצוא ש	12000	180			+10.0
ירדן א 0.1	3250	207			-180
כלל ישראל 10.0	907	7004	-21	-2.3	-10583
כלל ישראל 50.0	808	1979			+417
לנדיס 0.1	5890 תב	536	+470	+8.7	+483
לנדיס 0.5	1799	378			-22.0
מגור מ"ר 1 ש"ח	720	2044			-209
מגור מ"ר 5 ש"ח	414	2067			-83.0
מגור אופצ' ב'	359	900	+13	+3.8	+2253
מגור אג"ח 1	96.0	20705	+2.5	+2.7	+138505
עוז השק ב 0.1	* 3865	62.0	+50	+1.3	+79.0
* ביצוע חלקי 88.50%					
עוז השק ג 0.5	1970	725	-35	-1.8	-1220
פז השק ש	6170	424	+170	+2.8	+503
פמה א 0.1	9600	199	+188	+2.0	+89.0
פמה 0.5	5700	794			-212
פריון ב 0.2 ש"ח	3820	1023			+143

מחקר ופיתוח

גליל טכנולוגיות	518	8099			-375

דלק ונפט

דלק חיפושנפט1.	2999	702	-31	-1.0	-567
דלק חיפושנפט5.	1720	2324	+40	+2.4	+2138
דלק נפט אפ 2	1005	950	+15	+1.5	+1305
פז חיפושי נפט	15900	105			+150
סראויל 1.0	580	2258	-5	-.9	-1158
סראויל 5.0	490	800	-7	-1.4	-800
י.ג.א.ל. 5.0	3010	1952	+50	+1.7	+1157
מ.ג.ן. 1.0	3702	151	+102	+2.8	+365
מ.ג.ן. 5.0	1565	1290	+40	+2.6	+955
סראויל ב 0.3	5408 קו		+258	+5.0	+2117
צפון אמר נפט 1.	286	1940	-2	-.7	-1240
צפון אמר נפט 5.	206	2031			+1679
נפטא ש	1470000	2.0	-25800	-1.7	-4.0

נסחרות במט"ח

גזית מ	220	700	+3	+1.4	+1800

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	4087.14	4029.75
אבוקה	36310.61	36194.20
אגוז	200.60	196.69
אדיר	1337.41	1310.76
אדום	1874.25	1838.03
אופיר	1618.61	1586.69
אור	381.10	373.19
אורין	146.16	143.20
אורלי	216.57	215.01
אורן	627.76	615.44
אייל	3220.64	3157.35
איילת	3961.56	3879.66
אירים	4125.47	4035.73
איתן	591.56	579.18
אלון	504.47	493.89
אלמוג	592.05	580.47
ארז	489.41	480.02
אש	122.66	122.18
אשל	166.78	163.51
אתגר	193.24	191.34
בדולח	1873.29	1836.78
ברוש	406.20	398.28
ברק	400.66	392.82
ברקת	741.20	726.61
גביש	1175.97	1153.02
גבע	879.27	866.28
גורן	601.32	589.46
גיא	7829.36	7713.61
גיל	2470.10	2422.80
גלית	509.63	503.37
דובדבן	507.25	504.29
דוכיפת	555.72	544.81
דולב	189.40	185.31
דורון	1240.56	1216.33
דותן	218.91	214.64
דליה	428.37	424.12
דרור	334.01	327.81
דקל	307.09	301.11
הדס	300.92	299.60
הדר	424.29	416.73
זהבית	2545.81	2492.81
זהר	16526.95	16282.12
זיו	15477.15	15247.75
זמיר	726.58	712.49
חדוה	128.49	125.67
חליפין	113.36	112.86
חלמיש	567.55	556.26
חן	113.52	112.87
טופז	1174.33	1147.01
טל	4417.77	4368.88
יובל	679.87	666.59
יהלום	1717.54	1683.99
ישורות	33471.65	33146.11
יערה	578.56	565.91
כוכב	861.85	845.27
כחל	113.51	111.29
כלנית	474.27	469.59
כספית	689.99	603.71
כרמל •	117.22	115.80
כתר	925.81	915.29
להב	3644.35	3573.50
למשקיע	100565.9	98851.55
לפיד	12324.06	12095.58
לקט	1494.23	1463.93
לשם	840.44	823.55
מגור	1001.90	982.01
מכמת	2894.10	2866.10
מגן	191.96	189.14
מגוון	2676.30	2650.80
מגל	640.84	628.45
מור	1298.20	1279.60
מורן	713.93	707.03
מטח	24314.34	23745.77
מימר	743.10	728.18
מעוף	3188.40	3126.50
מעין	650.85	638.25
מקשה	869.26	852.19
מרגלית	1032.63	1012.45
מרום	977.06	957.82
נגה	—	—
נטיף	703.30	690.14
נטע	394.46	389.82
נילי	4470.30	4404.07
סביון	473.39	464.80
סגולה	118.91	116.54
סלע	853.79	836.70
סנונית	593.23	581.57
סער	645.85	631.54
ספיר	490.63	488.19
עדיף	696.23	683.00
עידית	1811.72	1775.92
עידן	5957.47	5870.56
ענבר	1105.44	1081.07
ענת	2099.65	2078.76
עפרוני	565.77	555.42
ערמון	135.67	132.92
פינ	1257.65	1252.78
צבר	494.23	486.24
צופית	531.93	521.48
צוק	102.02	101.43
צמיר	868.09	858.51
צמיחה	6472.51	6377.49
צפורת	1499.95	1478.70
קלע	1747.43	1738.70
רונית	16084.80	15937.86
רימון	104.32	104.14
רקפת	564.51	555.53
רשף	647.77	633.46
שבים	669.42	656.89
שהם	821.25	801.40
שירה	838.31	828.85
שמיר	312.26	306.33
שנהב	648.10	638.84
שסק	619.18	604.50
שקד	162.88	158.86
תאנה	192.81	190.17
תדהר	402.28	400.28
תהילה	88.16	86.51
תירוש	429.71	424.52
תפוז	189.42	185.78
תפוח	174.66	173.43
תרשיש	1277.12	1252.18
תשרי	400.55	394.45

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנק'
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	536197.0	
ש4002	534997.0	
ש4003	525302.0	
ש4004	530450.0	
4.25% מלווה מדינה (שחר)		
ק־301 תשואה 3.50%		
4101	318.0	-1.2
ק־302 תשואה 3.00%		
4102	126.8	-.5
4103	121.8	-.6
ק־303 תשואה 4.14%		
4104	113.2	-1.0
4301	113.2	-1.8
4302	107.6	-1.1
ק־304 תשואה 4.64%		
4105	91.6	-.5
ק־321 תשואה 4.61%		
4201	105.6	-.3
4202	103.6	-.2
4203	101.6	-.2
4204	98.0	-.2
4205	96.0	-.3
4206	94.1	-.3
4207	93.8	-.2
4208	92.4	-.3
4209	90.3	-.3
4303	111.4	+.2
4304	108.9	+.1
ק־342 תשואה 4.57%		
4305	94.9	-.2
7%		
ק־201א' תשואה 2.74%		
ש3601	34340.0	+260.0
ק־201ב' תשואה 3.10%		
ש3602	31250.0	+17.0
ק־202א' תשואה 2.90%		
ש3603	29269.0	-70.0
ק־202ב' תשואה 2.77%		
3604	26406.0	+14.0
ק־203א' תשואה 2.68%		
ש3605	24182.0	-174.0
ק־203ב' תשואה 2.40%		
ש3606	23486.0	+12.0
ק־203ג' תשואה 2.22%		
ש3607	21986.0	+106.0
ק־203ד' תשואה 2.02%		
ש3608	20978.0	-23.0
ק־204א' תשואה 2.46%		
ש3609	19632.0	-6.0
ק־204ב' תשואה 2.40%		
ש3610	17751.0	+9.0
ק־204ג' תשואה 2.26%		
ש3611	17251.0	+9.0
ק־204 תשואה 2.39%		
ש3612	16659.0	+31.0
ק־205 תשואה 2.34%		
ש3613	15710.0	+8.0
ש3614	15083.0	+8.0
ש3615	13927.0	+7.0
ש3616	12751.0	+6.0
ק־206 תשואה 2.40%		
ש3617	11994.0	-51.0
ש3618	11610.0	-49.0
ש3619	10685.0	-46.0
ק־207 תשואה 2.54%		
ש3620	10051.0	+5.0
ש3621	9529.0	+5.0
ש3622	8593.0	+4.0
ק־208 תשואה 2.36%		
ש3623	8143.0	+4.0
ש3624	7669.0	+4.0
ק־209 תשואה 2.47%		
ש3625	6968.0	+3.0
ש3626	6446.0	+3.0
ש3627	5979.0	+3.0
ק־210 תשואה 2.57%		
ש3628	5475.0	+6.0
ש3629	5130.0	+5.0
ש3630	4948.0	+5.0
ק־211 תשואה 2.58%		
ש3631	4544.0	+23.0
ש3632	4279.0	+21.0
ש3633	4043.0	+21.0
ק־212 תשואה 2.54%		
3634	3570.0	+14.0
ש3635	3376.0	+14.0
ש3636	3252.0	+13.0
ק־213 תשואה 2.48%		
ש3637	3066.0	+2.0
ש3638	2855.0	+2.0
ש3639	2614.0	+1.0
ק־214 תשואה 2.46%		
ש3640	2156.0	+1.0
ש3641	1869.0	+1.0
ק־215 תשואה 2.63%		
3642	1687.0	+1.0
ש3643	1464.0	+1.0
ק־216 תשואה 2.53%		
3644	1314.0	-21.0
3645	1185.0	-19.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק־231 תשואה 4.15%		
3701	936.0	-17.9
ק־232 תשואה 3.90%		
3702	728.4	+19.6
ק־233 תשואה 4.54%		
3705	618.0	-12.2
3704	528.9	-10.5
ק־251 תשואה 4.50%		
3751	287.8	+.1
ק־252 תשואה 4.30%		
3752	113.8	+1.8
3753	109.3	+1.8
ק־253 תשואה 4.79%		
3754	98.4	-.4
3755	94.6	-.4
3756	91.2	-.4
3757	89.4	-.4
3758	87.6	-.4
3759	87.3	-.3
3760	86.0	-.4
3761	84.0	-.4
ק־271 תשואה 4.71%		
3826	100.0	-.1
3827	98.0	-.1
3828	94.5	-.1
3829	92.6	-.2
3830	90.8	-.1
3831	90.4	-.2
3832	89.1	-.2
3833	87.1	-.1
ק־290 תשואה 4.19%		
3901	106.6	-.7
3902	101.4	-.8
3903	100.7	+1.0
3904	100.2	
4% מלווה פיתוח (80% הצמדה)		
ש3116	*** הפסקת מסחר ***	
ש3117	*** הפסקת מסחר ***	
ש3118	236000.0	
4%־6%־7% מלווה פיתוח ומדינה (80% הצמדה)		
ש3201	203500.0	
ש3202	202000.0	
ש3203	198500.0	+580.0
ש3204	194000.0	
ש3205	191000.0	+350.0
ש3206	190250.0	
ש3210	185501.0	
ש3211	181500.0	
ש3212	178301.0	+151.0
ש3213	172000.0	
ש3214	170400.0	-65.0
6%		
ש3501	168000.0	
ש3502	161500.0	
ש3503	149300.0	
ש3504	149000.0	
ש3505	142322.0	
7%		
ש3521	139900.0	
ש3522	133400.0	+800.0
ש3523	125500.0	
ש3524	125200.0	+49.0
ש3525	123000.0	+500.0
ש3526	122500.0	
ש3527	120500.0	+600.0
ש3528	117550.0	+399.0
ש3529	117500.0	+800.0
ק־704 תשואה 2.95%		
ש3530	114894.0	+62.0
ש3531	114619.0	+61.0
ש3532	111264.0	+59.0
ש3533	111119.0	+59.0
ש3534	104799.0	+56.0
ק־705 תשואה 2.80%		
ש3535	105249.0	+48.0
ש3539	99160.0	+44.0
ק־706 תשואה 2.75%		
ש3536	105236.0	+47.0
ש3537	105123.0	+48.0
ש3538	98948.0	+45.0
ש3540	103125.0	+55.0
ש3541	99645.0	+52.0
ש3542	99530.0	+52.0
ש3543	94682.0	+50.0
ק־707 תשואה 2.78%		
ש3544	94768.0	+50.0
ש3546	92452.0	+49.0
ש3547	92252.0	+48.0
ש3548	92153.0	+48.0
ש3550	87351.0	+46.0
ש3551	87023.0	+46.0
ק־708 תשואה 2.96%		
ש3545	91866.0	+49.0
ש3549	86786.0	+46.0
ש3552	79663.0	+43.0
ש3554	79515.0	+42.0
ש3555	79515.0	+42.0
ק־709 תשואה 2.84%		
ש3553	79448.0	+6.0
ש3571	68934.0	+2.0
ק־710 תשואה 2.75%		
ש3556	76186.0	+23.0
ש3558	76099.0	+22.0
ש3559	75411.0	+21.0
ש3560	69498.0	+19.0
ש3561	69311.0	+19.0
ק־711 תשואה 2.60%		
ש3557	76910.0	+405.0
ש3572	69987.0	+393.0
ק־712 תשואה 2.88%		
ש3573	69114.0	+356.0
ש3574	63732.0	+329.0
ש3577	63686.0	+336.0
ש3578	58839.0	+313.0
ק־713 תשואה 2.68%		
ש3575	63855.0	+265.0
ש3576	63685.0	+266.0
ש3579	58806.0	+253.0
ק־714 תשואה 3.05%		
ש3580	54191.0	+29.0
ש3581	49286.0	+22.0
ש3582	47440.0	+25.0
ש3583	44091.0	+24.0
ק־715 תשואה 3.00%		
ש3584	41997.0	-189.0
ש3585	39823.0	-184.0
ש3586	36065.0	-172.0
ש3588	36017.0	-176.0
ק־716 תשואה 2.82%		
ש3587	36361.0	+249.0
ש3591	33141.0	+232.0
ש3592	33106.0	+233.0
ש3593	33052.0	+232.0
ק־717 תשואה 2.80%		
ש3589	33095.0	+332.0
ש3594	31560.0	+324.0
ש3596	30169.0	+318.0
ש3597	30071.0	+318.0
ק־718 תשואה 2.90%		
ש3590	32865.0	+196.0
ש3595	31321.0	+191.0
3 סר' 81	106.0	
מימון 157	111.3	
מימון 160	104.3	
ת דן סר' 2	103.0	
ם סר' 82	105.1	
ם סר' 85	104.8	+1
ז סר' 1	102.3	
5% מלווה פיתוח ומדינה (מדינה צמודה)		
ש2001	134650.0	
ש2002	134000.0	
ש2003	129400.0	+700.0
ש2004	129900.0	+100.0
ש2005	122550.0	
ש2006	121800.0	+100.0
ש2007	119400.0	+400.0
ש2008	118500.0	+800.0
ש2009	120000.0	+300.0
ש2010	119380.0	
ש2011	117200.0	
ש2012	115900.0	
ש2013	116900.0	
ש2014	113900.0	+300.0
ש2015	114500.0	+700.0
ש2016	114600.0	
ק־108 תשואה 3.22%		
ש2017	111608.0	-318.0
ש2019	111317.0	-335.0
ש2020	108058.0	-326.0
ק־109 תשואה 3.00%		
ש2018	112667.0	+60.0
ש2021	109044.0	+58.0
ק־110 תשואה 2.49%		
ש2022	103150.0	+53.0
ק־111 תשואה 3.14%		
ש2023	102598.0	+55.0
ק־112 תשואה 3.24%		
ש3024	95647.0	-328.0
ש2027	95225.0	-321.0
ש2031	88186.0	-327.0
ק־113 תשואה 2.94%		
ש2025	96759.0	+43.0
ש2026	96445.0	+43.0
ק־114 תשואה 2.98%		
ש2028	96208.0	+51.0
ש2030	91498.0	+49.0
ק־115 תשואה 2.84%		
ש2029	91186.0	+680.0
ש2033	83951.0	+670.0
ש2035	77068.0	+636.0
ק־116 תשואה 2.80%		
ש2032	89458.0	+626.0
ש2034	84514.0	+610.0
ש2036	77588.0	+579.0
ק־117 תשואה 2.95%		
ש2037	73126.0	+39.0
ש2052	61377.0	+35.0
ק־118 תשואה 3.20%		
ש2038	73187.0	-419.0
ש2040	70456.0	-419.0
2051	66640.0	-410.0
ק־119 תשואה 3.18%		
ש2039	70055.0	+38.0
ש2041	66298.0	+35.0
ק־120 תשואה 2.94%		
ש2053	61747.0	+229.0
ק־121 תשואה 3.21%		
ש2054	56267.0	-75.0
ש2056	52050.0	-73.0
ש2058	47353.0	-73.0
ש2060	45066.0	-65.0
ק־122 תשואה 2.95%		
ש2055	57050.0	+30.8
ש2057	52787.0	+28.0
ש2059	47988.0	+22.0
ק־123א תשואה 2.80%		
ש2061	54594.0	+16.0
ק־123ב תשואה 1.70%		
ש2062	32748.0	+17.0
ק־123ג תשואה 2.20%		
ש2063	30709.0	+16.0
[illegible]		
ם 18	102.1	21/10/86
ם 19	100.1	
ם 20	100.5	
ם 21	101.1	+1.1
ם 22	101.4	-.1
ם 23	94.1	
פריון 23	100.5	+.4
ש24	91.6	
ש25	92.9	+.5
ש26	89.3	
ש27	88.2	-.3
ש28	88.0	21/10/86
ש29	87.4	21/10/86
ש30	92.7	
ש31	93.1	21/10/86
תית 15	89.6	31/08/86
32	88.2	21/10/86
33	90.0	20/10/86
ק 2	92.7	+2.7
סר"ג 34	101.5	
סר"ג 35	103.0	
אגרות חוב [illegible]		
אמפל ב	100.0	07/08/86
יקם ש	87.2	08/09/86
ישראל 11	97.1	15/09/86
ישראל 12	97.1	15/09/86
ישראל 13	100.7	25/09/86
ישראל 14	98.0	25/09/86
מניב 24 ש	85.9	30/09/86
מניב 25 ש	84.9	29/09/86
מניב 26 ש	84.9	15/09/86
מניב 28 ש	84.8	28/09/86
מניב 30 ש	85.7	15/09/86
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק־601 תשואה 9.65%		
סר' 2501	152.7	+1
סר' 2502	150.8	+1
סר' 2503	145.2	+1
ק־602 תשואה 9.65%		
סר' 2504	144.4	
סר' 2505	138.8	
ק־603 תשואה 9.70%		
סר' 2506	134.8	-4
סר' 2507	129.3	-3
ק־604 תשואה 9.50%		
סר' 2508	94.8	-6
[illegible]		
ק־901 תשואה 9.58%		
7001	226.9	+7
7002	219.9	+7
ק־902 תשואה 9.67%		
7003	209.6	+2
7004	193.0	+2
ק־903 תשואה 9.50%		
7005	181.0	
ק־904 תשואה 9.50%		
7006	178.6	
ק־905 תשואה 9.61%		
7007	158.4	-2
7008	150.4	-2
ק־906 תשואה 9.96%		
7009	144.2	-1.7
ק־907 תשואה 9.88%		
7010	136.6	+1
ק־908 תשואה 9.75%		
7011	129.6	+1
7012	129.1	
ק־909 תשואה 9.89%		
7013	121.4	+1
ק־910 תשואה 9.89%		
7014	185.6	
ק־911 תשואה 9.96%		
7015	87.4	
7016	86.5	
7017	88.6	
7018	88.4	
7019	88.7	
7020	88.5	-1
7021	87.7	
7022	87.4	
ק־951 תשואה 9.95%		
7201	85.4	
7202	85.7	
7203	85.4	
7204	85.8	
7205	85.9	
[illegible] צמוד דולר ריבית משתנה		
ק־801 תשואה 3.15%		
ש6101	11840.0	+45.0
ק־802 תשואה 4.00%		
ש6102	6862.0	-4.0
ק־803 תשואה 4.00%		
ש6103	6143.0	+21.0
ק־804 תשואה 3.99%		
ש6104	5711.0	+24.0
ש6105	5412.0	+23.0
ק־805 תשואה 4.04%		
ש6106	5229.0	+19.0
ש6107	5053.0	+18.0
ק־806 תשואה 4.46%		
ש6108	3530.0	-2.0
ש6109	3354.0	-2.0
ש6110	3295.0	-2.0
ק־807 תשואה 4.58%		
ש6111	2708.0	+18.0
ש6112	2657.0	+13.0
ק־808 תשואה 4.72%		
ש6113	1768.0	+4.0
ק־821 תשואה 4.94%		
ש6151	709.5	-5
ש6152	679.4	-4
ק־822 תשואה 4.94%		
ש6153	588.8	+2
ש6154	577.9	+3
ק־823 תשואה 4.94%		
ש6155	376.3	-2
ק־824 תשואה 4.90%		
ש6156	385.1	-2
ק־825 תשואה 4.92%		
ש6157	225.8	
ש6158	213.9	+1
ק־826 תשואה 3.93%		
6159	182.3	-1
ק־827 תשואה 4.94%		
6160	170.7	-1
6161	164.8	-1
ק־828 תשואה 4.94%		
6162	148.7	-1
ק־829 תשואה 4.94%		
6163	138.1	-1
6164	132.8	
ק־830 תשואה 4.94%		
6165	124.8	
ק־831 תשואה 4.94%		
6166	118.0	-1
6167	115.1	+1
6168	113.3	+1
ק־832 תשואה 4.55%		
סר 6169	109.9	+1.2
ק־833 תשואה 4.94%		
6170	101.2	-1
ק־834 תשואה 4.94%		
6171	71.2	-.6

שערי מטבע חוץ ביום 22.10.86

דולר יציג – 1.4796 סל מטבעות – 1.4922

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	—	1.44	1.50	1.44	1.51	1.44	1.50	1.4698	1.4882	1.4703	1.4887	1.4698	1.4883	1.4796
1 מארק גרמני	+0.003	0.73	0.76	0.73	0.76	0.73	0.76	0.7408	0.7501	0.7423	0.7516	0.7425	0.7518	0.7456
1 לישט	+0.003	2.06	2.15	2.08	2.17	2.07	2.17	2.1095	2.1359	2.1132	2.1395	2.1077	2.1342	2.1240
1 פרנק צרפתי	+0.001	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2262	0.2290	0.2263	0.2291	0.2261	0.2289	0.2276
100 יינים יפאניים	-0.002	0.93	0.97	0.93	0.98	0.93	0.98	0.9476	0.9595	0.9476	0.9594	0.9488	0.9608	0.9535
1 גולדן הולנדי	+0.003	0.64	0.67	0.65	0.68	0.64	0.68	0.6562	0.6644	0.6576	0.6658	0.6567	0.6650	0.6598
1 פרנק שוויצרי	+0.003	0.89	0.92	0.89	0.93	0.88	0.93	0.9037	0.9150	0.9055	0.9166	0.9039	0.9153	0.9091
1 כתר שוודי	+0.001	0.21	0.22	0.21	0.22	0.21	0.22	0.2150	0.2177	0.2151	0.2178	0.2151	0.2178	0.2164
1 כתר נורבגי	+0.001	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2013	0.2039	0.2012	0.2037	0.2012	0.2037	0.2026
1 כתר דני	+0.001	0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1967	0.1991	0.1968	0.1993	0.1970	0.1995	0.1980
1 מארק פיני	+0.001	0.30	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.3030	0.3068	0.3031	0.3069	0.3028	0.3066	0.3050
1 דולר קנדי	—	1.04	1.08	1.04	1.09	1.03	1.09	1.0564	1.0696	1.0563	1.0694	1.0565	1.0698	1.0637
1 דולר אוסטרלי	+0.002	0.88	0.97	0.91	0.97	0.91	0.98	0.9385	0.9502	0.9380	0.9497	0.9392	0.9510	0.9439
1 ראנד דרא"פ	-0.001	0.43	0.52	0.39	0.66	0.45	0.61	0.6548	0.6630	0.6558	0.6640	0.6540	0.6623	0.6591
10 פרנקים בלגיים	+0.002	0.35	0.36	0.35	0.37	0.34	0.36	0.3546	0.3590	0.3570	0.3614	0.3576	0.3621	0.3590
10 שילינגים אוסטריים	+0.005	1.03	1.07	1.03	1.08	1.03	1.08	1.0519	1.0651	1.0534	1.0666	1.0528	1.0661	1.0597
1000 לירטות איטלקיות	+0.004	1.04	1.10	1.05	1.12	1.04	1.12	1.0709	1.0843	1.0744	1.0878	1.0724	1.0859	1.0770
1 „אקי" (ECU)	+0.005	—	—	—	—	—	—	1.5484	1.5678	1.5429	1.5621	—	—	1.5520
1 דינר ירדני	-0.001	4.16	4.42	4.06	4.33	4.13	4.37	—	—	—	—	—	—	4.2317
10 לירות לבנוניות	—	—	—	0.29	0.31	0.20	0.30	—	—	—	—	—	—	0.3099
1 לירה מצרית	—	0.78	0.82	0.74	0.79	0.73	0.79	—	—	—	—	—	—	0.7990

מי מפחד מצריכה פרטית?

„הדאגה" שגילה האוצר נוכח התאוששות הצריכה הפרטית חזרה אליו כבומרנג

מאת מוריה אבימלך

התאוששות הצריכה הפרטית בחודשים האחרונים התקבלה בברכה ע"י המיגזר העסקי. המכירות לשוק המקומי של חברות תעשייתיות „הצילו" את התעשייה, כשם שתיירות פנים של ישראלים „הצילה" את המלונאות. הבנקים גילו אף הם את הלקוח הקטן. את בעלי המקצוע החופשי, את העסק הקטן והבינוני הדולך לשפה שוק זה, שהוזנח במשך שנים. ולבסוף – רשתות השיווק נפגשו שוב עם הצרכן הישראלי, ברדן יותר מתמיד, מקפיד על איכות ועל מחיר, אך קונה – מזון, ביגוד ומוצרים בני קיימא, במזומן ובאשראי שהעמידו לרשותו רשתות השיווק והבנקים.

התאוששות „הביקושים המקומיים" בלשונם של כלכלנים, הלוא היא „דיכה הפרטית" או „הולילה", התקבלה בסיפוק רב ע"י החברות התעשייתיות שהיצוא שלהן נפגע. מנכ"ל כור, ישעיהו גביש, הצביע על גידול ברמת המכירות המורשית לשוק המקומי של 20 אחוז בחודשים יולי – ספטמבר, בעוד בתקופה ינואר – יוני לא גדלו המכירות כלל. לדברי גביש, הגידול במכירות המקומיות יתבטא בשיפור בתוצאות העסקיות של הקונצרן במחצית השניה של 1986.

מנכ"ל הקואופ הירבוע הכחול, בני גאון, מצביע אף הוא על גידול של כ־20 אחוז במכירות. להערכתו, חזר הציבור לרמת הצריכה של 1984, לאחר התאוששות של חודשים ארוכים. רמת הצריכה הגו גבוהה בכ־20 אחוז מהרמה של שנת 1985. להערכתו, גידול בסדר גודל דומה היה במכירות המקומיות של הקונצרנים התעשייתיים בתחום המזון. גאון רואה ברמת הצריכה אליה הגענו בחודשים האחרונים רמה קבועה, ואינו צופה גידול נוסף בצריכה הפרטית בחודשים הקרובים.

התרחבות האשראי בחודשים האחרונים אף היא היתה סבירה וצפויה. אשראי צרכני מהזה במדינות אחרות נתח נכבד מסך האשראי. בישראל הוגבל אשראי זה בעבר הן משום הריבית הגבוהה, שהביאה כוכוד לקיצור תקופת האשראי בכרטיסי אשראי מאוזן לשבועיים, והן משום שהבנקים העדיפו סוב מהלוואות גדולות לגופים גדולים, ולא התאמצו להגיע ללקוח הקטן.

תנאים אלו השתנו. הריבית ירדה – לפני ההעלאה האחרונה – בהשוואה לשיעורים ששררו בחודשים הראשונים של התכנית הכלכלית. הבנקים חיפשו דרכים לפזר סיכון והחלו „לחזר" אחר הלקוחות הקטנים. רשתות השיווק החלו להציע אשראי לתקופה ארוכה יותר. ראשיתו של התהליך – כדאי לזכור – היה בוועדת הכספים, ש„אילצה" למעשה לחזור לכרטיסי אשראי חודשיים, כשמותן קצב האינפלציה. המשכו – בתחרות על כיסו של הצרכן בין רשתות השיווק. מכל מקום, אשראי „צרכני" הוא חלק מפעילות כלכלית רגילה, וההבחנה בינו לבין אשראי שיווקי או יצרני חסרת משמעות – זהו מכשיר חיוני במשק מודרני להפגיש את הצרכן עם היצרן.

ה„דאגה" שעורר באוצר גידול הצריכה הפרטית – נתון שבכל העולם מתקבל כאינדיקטור חיובי להתאוששות הפעילות הכלכלית – והתנתנים שמיהר האוצר להציג בפני הציבור, הניבו מבול של מאמרים המתארים את ה„הולילה" ו„ההסתערות על החנויות". בינתיים התעשת האוצר, לנוכח הנתונים שהצביעו על צריכה רגילה, התואמת קצב בלאי מוצרים בני־קיימא, גידול האוכלוסיה וקניות־חג. אולם ה„דאגה" כבר הלהלה לשרי ממשלה, אנשי ציבור ועיתונאים, והשאלות שהציגו לשר האוצר, מתי יעשו משהו לעצירת ה„הולילה" תרמו, כנראה, להחלטתו להסכים לייקור הריבית בניגוד לדעתו המקורית לא פחות מהנימוקים שהעלה בנק ישראל.

משק עולמי / ביל כספי

מאגרי הנפט מלאים

נסיון של אופ"ק להעלות מחדש את מחירי הנפט על ידי הגבלת תפוקה צריך לקחת בחשבון לא רק את תפוקת הנפט של מדינות שמחוץ לאירגון – אשר מספקות היום קרוב ל־65 אחוזים מתצרוכת הנפט של העולם – אלא גם את מאגרי הנפט במדינות המערב.

מתברר שמאגרי הנפט במדינות המערב מלאים עד אפס מקום ויש בהם די נפט כדי לספק את המערב במשך 96 ימי צריכה נורמאלית. מאגרי נפט אלו גבוהים בכ־40 אחוזים מרזרבות הנפט שהוחזקו בשנת 1979. יש גם שינוי במבנה רזרבות הנפט. בשנת 1979 הוחזקו 87 אחוזים מכל רזרבות הנפט בעולם המערבי על ידי חברות הנפט, לשם ויסות מחירים. במציאות עודפי נפט לא זקוקות חברות הנפט למלאי כזה, וחלקן במאגרים צומצם ל־70 אחוז. הממשלות שהחזיקו בשנת 1979 פחות מ־10 אחוזים מרזרבות הנפט, מחזיקות היום קרוב ל־30 אחוז מהן, מזה כ־70 אחוז בידי ממשלת ארה"ב. מסתבר כי ירידת מחירי הנפט הביאה את הממשלות להחזיק ברזרבות „אסטרטגיות" של נפט.

לבנק אוף אינגלנד זכרון ארוך

לבנק אוף אינגלנד יש, כך מסתבר, זכרון ארוך וגם נקמני. ממשלת סין הנפיקה לפני זמן לא רב סדרת אגרות חוב בשוק היורודולרי בלונדון בסך כולל של 200 מיליון דולר. אך הבנק אוף אינגלנד לא ראה אף זה בעין יפה וביקש מהבנקים הבריטיים הבכירים למרות לא לשתף פעולה עם ממשלת סין ולא לקחת חלק בהנפקה. הסיבה לכך הנפקה של ממשלת סין הלאומנית בשנת 1949 אשר הקומוניסטים מתכחשים לה מאז עלו לשלטון. בפקין אומרים, שההנפקה אשר נעשתה ערב הניצחון הקומוניסטי שימשה לרפד את כיסיהם של אישים השובים בשלטון הסיני הלאומני. ההנפקה, אשר ערכה הנקוב מגיע ל־60 מיליון לישט"ג, נשאה ריבית של שישה אחוזים לשנה שהיא גבוהה בחמישים אחוזים משיעור הריבית ששררה אז במשק הבריטי. אגב, ערכם של שישים מיליון לישט"ג אז כערך כ־600 מיליון לישט"ג היום, שכן שער המטבע הבריטי ירד ונשחק פי עשרה בשנים הללו.

אך לא כל הבנקים הבריטיים שמעו לעצת הבנק אוף אינגלנד וזו לא שכחה לא את הסינים ולא את משתפי הפעולה הפיננסיים: בוקליס בנק, קלאינוורט בנסון, וסטנדארד שארטארד בנק. שלושת הבנקים הללו, אשר שימשו חתמים בהנפקה הסינית הדולר מההנפקות האחרונות של הבנק אוף אינגלנד. מתברר, שכהנפקה העיקרית של הבנק אוף אינגלנד על ארבעה מיליארדי לירות שטרלינג לפני שבוע התקשו שלושת הבנקים הללו לקבל אגרות חוב כדי למכור ללקוחותיהם.

הרגזו של הבנק אוף אינגלנד נקלט היטב לפחות בבנק הקטן קלאינוורט בנסון ומהנהלת הבנק נמסר, שלהבא יבצע הבנק בקפדנות את כל הבקשות של הבנק המרכזי, שכן אם ירצה בכך הוא יכול לגרום לצימצום דרסטי של פעולות קלאינוורט בנסון. שני הבנקים הגדולים יותר לא הגיבו לפי שעה.

יקר לנקות את קרקעית הים

חברות הנפט הבריטיות חישבו ומצאו שניקוי הים הצפוני ממתקני הנפט יעלה בין שישה לשבעה מיליארדי שטרלינג. ניקוי הים הצפוני מפלטפורמות כרוך בבעיות טכניות עצומות, שכן מדובר באיזור סוער ועמוק, בו פלטפורמות הנפט מגיעות לעומק של 381 מטר – כגובהו של האמפאייר סטייט בילדינג בניו־יורק.

בבריטניה מתלבטים קשות מה לעשות ב־140 פלטפורמות לחיפוש נפט בלב ים, הפזורות בכל רחבי הים הצפוני. הבעיה התעוררה לאור הידלדלות בארות הנפט באיזור וירידת מחיר הנפט ומאחר ובריטניה חתמה על מסמך המחייב אותה להשאיר את קרקעית הים נקיה מחפצים זרים אחרי ניצול בארות הנפט.

לין לנסים: דרוש מיפנה בהשקעות לפיתוח תשתית הכבישים ב־87'

הפסד שנתי של כמיליארד דולר בשנה – אם תשאר רמת ההשקעה של 85'

מאת כתבת „דבר"

„על אף האילוצים התקציביים לשנת 87' אני מבקש כי ייעשה מפנה בשנה זו בהשקעות לפיתוח תשתית התעבורה בכלל ולפיתוח תשתית הכבישים בפרט", כותב ח"כ אוריאל לין לשר האוצר, משה נסים.

ח"כ לין העומד בראש ועדת המשנה לענייני בטיחות בדרכים של הכנסת מציג נתונים חלופיים לנתונים שהציג אגף תקציבים לגבי היקף ההשקעה בכבישים. לטענתו, סכום של 29 מיליון שקל – שהוא 42 אחוז מאגרת רשיון רכב המועבר לרשויות המקומית על פי צו שר התחבורה, אינו משמש כלל להשקעות בכבישים.

עפ"י נתוניו, ההשקעה בכבישים עירוניים ובין־עירוניים הגיעה ב־1985 ל־32 מיליון דולר בלבד – חמישית מהיקף ההשקעה בכבישים ב־1972, בעוד מספר כלי הרכב בתקופה זו גדל ביותר מפי שנים (ראה טבלה).

לין מסתמך על חוות דעתו של יועץ הוועדה, ד"ר משה בקר מהטכניון בחיפה, לפיה השקעות של 120 מיליון דולר בתשתית תחבורתית לתקופה של 5 שנים, תחסוך חצי מיליארד דולר מדי שנה – בחסכון בדלק, הוצאות בלאי על רכב, הוצאות שיטע סחורה. נוק זה אינו כולל את המחיר הכלכלי של תאונות דרכים וכן לא בזבוז שעות עבודה וירידת תפוקה.

לין מזהיר כי אם תשאר רמת ההשקעה בפיתוח תשתית ברמה של 1985, ידרדר המשק לתנאי משק מפגר, הפעילות המשקית תוגבל ויגרם הפסד שנתי של כמיליארד דולר בשנה. מה שקורה היום בהשקעה בכבישים אינו „קיצוץ" או „הסכון" אלא מחיקת הסעיף הזה כמעט לחלוטין מספר התקציב, מוסיף לין.

בטבלה שלהלן מוצגים נתונים של התפתחות ההשקעה בכבישים, בהשוואה להתפתחות בגדלים (מספר כלי רכב, תאו"ג).

נתונים על התפתחות ההשקעות בתשתית הכבישים

	שנת 72'	שנת 85'	השינוי
(1) מספר כלי הרכב	327,000	776,000	+137%
(2) השקעות ב־$	154 מיליון	32 מיליון	− 80%
(3) דרכים סלולות	10,000	12,500	+ 27%
(4) השקעה ממוצעת לרכב אחד ב־$	471	41	− 92%
(5) ההשקעה כשיעור מהתל"ג	0.6	0.11	− 82%
(6) ההשקעה כשיעור מסך ההשקעה במשק	1.9	0.6	− 70%

שחל: הלחצים המופעלים לא יניאו אותי מלבצע רפורמה בשוק הדלק

מאת משה גבע

„מופעלים עלי לחצים כבדים ביותר שכדוגמתם לא התנסיתי בעבר, במגמה שאחזור בי מתוכניתי לרפורמה במשק הדלק", אמר אתמול שר האנרגיה משה שחל, במסיבת עתונאים. דבריו של שחל התייחסו לבעלים של חברות הדלק.

שחל הודיע כי הוא נחוש בדעתו להפעיל את השלב הראשון בתכנית הרפורמה החל מתחילת חודש ינואר הקרוב. לדבריו, אם תוך 6 חודשים מתאריך זה לא ישתפו חברות הדלק פעולה ולא יסיימו את המשא־ומתן לרכישת מניות בבתי הזיקוק (בז"ן), הוא יציע לממשלה להתיר לגורמים נוספים במשק לייבא ארצה נפט גולמי ותזקיקים.

על־פי התוכנית יבוטל החל מתחילת השנה הבאה צו חלוקת השוק בין שלוש חברות הדלק באשר לשווק לשני הצרכנים הגדולים במשק – משרד הבטחון וחברת החשמל. במקביל יורשו חברות הדלק לייבא עד 10 אחוז תזקיקים אם ישיגו אותם במחיר נמוך יותר מזה של בז"ן. בצעד זה מתכוון משרד האנרגיה לאלץ את חברות הדלק להתייעל ולהתחרות ביניהן.

כאשר המחיר המרבי לצרכן ייקבע על־ידי המשרד בהתאם למחירים הנהוגים באירופה. התוכנית נועדה לשבור את קרטל הדלק של שלוש החברות ולהביא, בשלב הסופי, למצב שבו גם תחנות הדלק יתפרדו ביניהן על מכירת בנזין לצרכנים.

שחל אמר ל„דבר" כי גם כך האוצר, משה ניסים, תומך בעמדתו והוא מקווה להשיג את הסכמת ועדת שרים לכלכלה לנושא. לטענתו, „עד היום אין לממשלה דריסת רגל בחברות הדלק הממשלתית „פז" ואין אפשרות לדעת מה מתח הרווחים שלה".

שר האנרגיה גילה כי משרדו מתנגד להחלה מיידית של מחירי בנזין בעוד האוצר תומך בהחלה כדי להוריד את המדד ולחסוך בהוצאות אחזקת הרכב המשולמות לעובדי המדינה. שחל, הוסיף כי בדעתו להציע רפורמה כוללת גם במשק הגז כדי לחשוף את השוק לתחרותיות מלאה. לדבריו, אם יהיה „צורך", יאפשר הקמת חברות גז נוספות.

סקר חברות של בנק ישראל:

צפוי במשק גידול בפעילות הכלכלית

מאת שלמה קרמר

בחודשים הקרובים צפוי המשך התרחבות הפעילות הכלכלית. מסקנה זו מבוססת על הגידול שחל בהזמנות שקיבלה התעשייה הן מהשוק המקומי והן ליצוא, וכלולה בסקר חברות שנערך על ידי מחלקת המחקר של בנק ישראל.

ברביע השלישי של שנת 1986, נמשכה העליה בפעילות הכלכלית בכל ענפי המשק שהחלה במחצית הראשונה של 1986. ההרחבה בפעילות נובעת מעלייה בביקושים המקומיים, הן לצריכה והן להשקעה, מהגידול בתפוקה ובהיקף המכירות של הפירמות התעשייתיות, מהתרחבות היצוא ומהמשך מגמת הגידול בהזמנות ליצוא של מרבית החברות.

נרשמה גם ירידה במלאים של מוצרים מוגמרים ועלייה במלאים של חומרי גלם בפירמות התעשייתיות, דבר המעיד על המשך ההרחבה בפעילות המקומית שהחלה בסוף 1985. גם גידול האשראים שנותנות הפירמות ללקוחותיהן נמשך. בתחום התעסוקה ציינו מרבית הפירמות הכלולות בסקר החברות כי המחסור בעובדים היה המיגבלה העיקרית להרחבת הפעילות.

בתעשייה חלה התרחבות בכל הענפים והציפיה היא להמשך גידול בתפוקות, ולעומת זאת במסחר חל מיתון בקצב העלייה בפעילות, מאשר זה שהיה במחצית הראשונה של השנה. גם בבנייה חלה התרחבות דומה לזו שהיתה ברביע השני וצפוי המשך למגמה זו, וזאת בדומה לכגמה גם בענף התחבורה.

מיקבצי הון / ש. רוזנבלום

מורה נבוכים לתעשיית הקרנות

קרנות הנאמנות – מכשיר השקעה מרכזי במבצעי הפצה והנחה – לא תמיד הבחירה מתאימה

אחד ממכשירי ההשקעה המרכזיים בשוק ההון שלנו הינם קרנות הנאמנות. נפחן הכספי ויכולת הניהול של הקרנות מהווים מרכיב פעילות כמעט צנטרליסטי בבורסה לניירות ערך.

מפולת 1982 שינתה חלק ניכר מקריטריוני ההשקעה של ציבור המשקיעים. בעבר התבססה ההשקעה על קניית מניות ישירות במסחר עצמו, תוך חשיבה על רווחי הון גדולים יותר משתוכלנה הקרנות להשיג. עם השינויים הכלכליים במשק בכללו הפכה הבורסה לני"ע מגוף מרכזי ופעיל בשנים הקודמות למקום בו התרבתה אווירת נכאים קטועה. אווירה זו החלה מעט להשתנות מעת יישום התוכנית הכלכלית החדשה והדברת האינפלאציה מרמתה הנוכחית.

כיום לא נוטה ציבור המשקיעים הרחב להשקיע במישרין בשוק המניות. התעודדות הבורסה באחרונה מוצאת ביטויה בהזרמת ביקושים ניכרים לקרנות המניות. להזכירנו כששוק ני"ע היה בתרדמה והפריחה שררה בשוק האג"ח עבר עיקר הפעילות לקרנות המתמחות באג"ח.

בהמשך ננסה לנתח את סוגי הקרנות, להסביר באופן כללי את שיקולי מנהל הקרן בבחירת השקעותיו, בנוסף נבהיר רקע כללי ונתוני עזר נוספים.

א. להלן חלוקת הקרנות הבסיסית:

1. קרנות מניות. דוגמאות לקרנות מניות: כוכב (פועלים), אודם (בל"ל), סביון (בטוחה), דקל (פועלים), נטיף (מזרחי), ארז (פועלים), בדולח ויהלום (בל"ל).

2. קרנות אג"ח. (לפחות 75% מנכסי הקרן באג"ח) שמיר (בל"ל), אלמוג (פועלים), תפוז (דיסקונט), דליה (בטוחה).

3. קרנות גמישות. המדובר בסוג קרנות היכולות לשנות את מדיניות השקעתן בהתאם לשינויי שוק ההון.

4. קרנות תפ"ס ופקדונות שקליים. קרנות אלו נכנסו לפעולה בתקופות שרמות האינפלאציה היו גבוהות והן הקנו למחזיקים בהן ריבית מעט גבוהה יותר וניהול פקדונות טוב יותר. הקרנות הבולטות בתחום זה הן: חן (פועלים), חליפין (בל"ל)

5. קרנות לחלוקת דיבידנד חודשי. קרנות אלה משקיעות בנכסים באג"ח ובמניות בנקאיות שבהסדר ומחלקות דיבידנד מזומן קבוע למשקיעים. הבולטות בתחום הן: אור (בל"ל), אלמוג (פועלים), עד כאן חלוקה כוללנית בסיסית ביותר.

ב. שיקולי מנהל הקרן בבחירת ההשקעות.

בתחילת המאמר הסברנו שציבור המשקיעים מתייחס לקרנות כהשקעה סולידית בהשוואה להשקעה ישירות בשוק המניות עצמו.

שיקולים אלה נובעים בדר"כ מהפיזור הרחב המצוי בתיקי ההשקעות של קרנות הנאמנות, שאינן נוהגות „להסתבך" ע"י רכישת פוזיציות בולטות בני"ע ספציפיים. בניית תיק ההשקעות מתבססת על מספר כללים ידועים:

1. השקעה במניות „כבדות" דהיינו אלה המוערכות כני"ע טובים.

2. בחירת ההשקעה עפ"י נפח הסחירות. ההעדפה הבולטת ניתנת לני"ע בעלי סחירות גבוהה שכן באלה מטבע הדברים ניתן לפעול ביתר קלות.

3. ניצול מצבים במשק בכללו. הדוגמה הבולטת לכך הינה סקטור הטכסטיל. בזמן שחשבו שסקטור זה יגדיל את מרכיב היצוא ויחד עימו תגדל הרווחיות בענף, פעלו מנהלי הקרנות בעוצמה בסקטור זה. דוגמא הפוכה לכך מצויה בסקטור האלקטרוניקה שבו קיים שפל עמוק.

4. חלוקת ההשקעה לתת־חלוקות. דוגמא לכך אפשר למצוא בסקטור המקרקעין בו רוכשים ני"ע עפ"י קריטריון שווי המקרקעין תוך פוילה לסקטורים נוספים בהם מרכיב הקרקע משמעותי. להוציא מקרים בודדים הכיחו מנהלי הקרנות עד כה שיקול דעת והבנה נכונים למדי, תוך ניצול טוב של סיטואציות בשוק ההון.

ג. מבצעי הפצה הנחות בעמלות הרכישה.

באחרונה עם הגאות שהסתמנה בשוק המניות יוצאים מנהלי קרנות רבים במבצעי הנחות במחירי הרכישה של הקרנות. הנחות אלו נעות בעלות כספית של כחצי אחוז מהמחיר הכולל, ולעיתים מדובר אף בהנחה של אחוז שלם.

הנחות אלה לעיתים „קונות" את ציבור המשקיעים. אישית חושבני שיש בהנחות מעט מאוד כלפי הרוכשים. במידה ומדובר ברכישה לצורך השקעה לפרק זמן ארוך אזי מהראוי לבדוק את תשואת הקרן הספציפית לאורך תקופה, ולא לרוץ לרכוש על סמך הנחה ומנית קטנה, ואף לעיתים מעט מפוקפקת. אם מנהל קרן הוכיח ניהול ארוך טווח מוצלח כאשר תשואתו ריאלית נאה אין להצי אחוז שום משמעות.

גם במידה שההשקעה הינה לפרק זמן קצר, אין לעיתים להנחה משמעות יוצאת דופן. החשיבות המכרעת בבחירת ההשקעה מותנית בהרכב הקרן וחלוקתה בלבד.

ד. ולסיכום – איך להצליח בהשקעות

נראה ש„תעשיית" קרנות הנאמנות מתחילה לעבוד באורח מתוחכם ומוצלח מבעבר. כיום קל יותר למשקיע העומד מול מבוך הקרנות לבחור את השקעתו. האינפורמציה בנושא הקרנות בפירסומים השונים מגוונת ורבה. ניתן בקלות לאתר הרכב כל קרן כמעט תוך זמן קצר ולפיכך הופכת בחירת ההשקעה והידה הרבה יותר מבעבר.

ראוי וצריך לעיין היטב בהתנהגות הקרנות לאורך זמן (כשנה לערך) כאלמנט חשוב בבחירת הרכישה של קרן ספציפית.

כל שנותר לעשות כעת זה לממש את התורה הנ"ל בקלות יחסית ולהצליח בבחירת ההשקעה. בהצלחה.

* הכותב הינו יועץ השקעות

שיתוף פעולה בין „פיברוניקס" ו„יבמ"

מערכת התקשורת המקומית של „פיברוניקס" FACS משלימה את מערכות הכבילה של יבמ ומוסיפה להן ערך מוסף רב – אמר טוני פינק, מנהל מערכות הכבילה של יבמ באנגליה, במסגרת הרצאת־אורח שנשא בכנס השנתי של „פיברוניקס".

בכנס המפיצים השנתי שנערך בקאן שבריביירה הצרפתית נכחו למעלה מ־40 מנהלי חברות־הכת המפיצים השונים של פיברוניקס מרוב מדינות אירופה, דרום אפריקה, אוסטרליה ועוד, שהגיעו על־מנת ללמוד על ההתפתחויות הטכנולוגיות והשיווקיות ב„פיברוניקס". לדברי פינק, מציעה „פיברוניקס" השלמות למערכות יבמ, באמצעות עורק תקשורת סיבאופטי בין מערכות הכבילה המפוזרות בכל קומה, דיאגנוסטיקה אמינה ותוכנת ניהול רשת מתקדמת. בשטח, משתפת יבמ־אנגליה פעולה עם „פיברוניקס" בהגשת הצעות משותפות לפתרון פרויקטים רחבי היקף.

ירידה בכמות ובמחיר של עגבניות לתעשיה

מאת משה גבע

כמות העגבניות שקלטו השנה מפעלי התעשיה העוסקים בייצור מוצרי העגבניות ירדה ב־25 אחוז לעומת אשתקד והסתכמה ב־190 אלף טונה.

הירידה מיוחסת למחסור במים ולמחיר הנמוך יחסית ששילמו המפעלים השנה למגדלי העגבניות – 58 דולר לטונה לעומת 63 דולר לטונה אשתקד, בעקבות ירידת מחיר מתמשכת של שימורי עגבניות בשוק העולמי.

עם סיום עונת עיבוד העגבניות בימים אלה, צפוי יצוא מוצרי העגבניות להסתכם השנה ב־30 מיליון דולר – ירידה של 10 אחוזים בהשוואה לשנת 1985. יצרני שמורי העגבניות מקווים לחזור לרמה של 85', בעקבות החלטת מועצת השוק המשותף לצמצם את הסובסידיה למגדלי העגבניות ביוון ובאיטליה – שני המקורות העיקריים לאספקת המוצרים לאירופה.

חדש! BUSINESS - LINE של בנק המזרחי

שרות טלפוני רב קווי לקבלת מידע חם משוקי הכספים בעולם

בלבדי לבנק המזרחי

03-293111

מידע עדכני על שערי מט"ח,
סקירה על שוקי הכספים בעולם:
התפתחויות, תנודות, ציפיות, הערכות.
יום יום (פרט ליום א') מ־09:30 עד 15:30

הלוח הכללי

דירות וכתים

מכוניות

עסקים

משרדים

הצעות עבודה

דירות למכירה

רהיטים

מקררים

ריפוי והרזיה

הצעות שונות

קונים לקנות

צבי אבטיות (?)

שרותים כלליים

נקיון ואחזקה

הכרזות

חגיגות

תבונה שטיפת כלים

חוק העסקת נוער... (תשמ"א 1981) — לפי חוק זה אסור לקבל אדם לעבודה...

ש.א.ש. בע"מ
לסניף תל־אביב – דרושים
מאבטחים
למיתקן באזור נתב"ג
למשמרות צהריים–לילה.
יוצאי יחידות קרביות; עבר ללא דופי; עד גיל 35; העבודה מתאימה לסטודנטים.
בא לפנות אישית בין השעות 18.00—14.00
(מצוידים בתעודת זיהוי, פנקס מילואים, ותמונת פספורט אחת) למשרדנו ברח' בן־יהודה 176, ת"א, טלפון: 03-236468.

מגן דוד אדום
תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם שנה למשפחתך וכך.

هكذا من الاصل

„האנס מרמת־גן" דניאל כץ הליט פניו בידיו להסתתר מהסקרנים

בושה וחרפה שאנשים כה רבים באים, אינם עובדים ומתבטלים במדינה – נופה השופטת בקהל שהצטופף באולם בית־המשפט

(עו). – שמו של הנאשם שכונה „האנס מרמת־גן", הותר אתמול לפירסום בבית־המשפט המחוזי בת"א: דניאל כץ, בן 36, מרמת־גן. הוא מואשם בשני מעשי אונס בנסיבות מחמירות וב־3 ניסיונות אונס באיזור תל־אביב, בפריצה לדירה ובאחזקת סמים במשך שלוש שנים.

השופטת המחוזית, ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן, התירה את פירסום שמו של הנאשם, אך אסרה לפרסם את תמונתו, שכן נציגת הפרקליטות טענה כי חקירתו נמשכת ואם תפורסם תמונתו, יזיק הדבר להמשך החקירה.

קהל רב הצטופף באולמה של השופטת אוסטרובסקי־כהן בדיון בבקשתה של התובעת עו"ד פנינה גיא, להתיר את פירסום שמו של הנאשם. הגבר בן ה־36 ישב על ספסל הנאשמים כשמשני צידיו שוטרים והליט את פניו בידיו. השופטת הביעה את תמיהתה על כך שבאולם מצוי קהל רב: „אין לי מושג מדוע קהל כה רב בא לכאן. מה יש כאן לראות ולשמוע? זו בושה וחרפה שאנשים כה רבים באים, אינם עובדים ומתבטלים במדינה", הטיחה בקהל השומעים.

התובעת ביקשה להסיר את האיסור לפרסם פרטים מזהים של הנאשם, אך ביקשה לא לפרסם את שמות המתלוננות ואת תמונתו של הנאשם, כל עוד נמשכת החקירה.

הסניגורית, עו"ד גילה רייך, ביקשה מהשופטת שצו האיסור יישאר בתוקפו. היא טענה שלנאשם חוג מכרים נרחב והדבר עלול להזיק לו. הסניגורית הדגישה, כי לנאשם גם שתי בנות קטנות. השופטת דחתה את בקשת הסניגורית, בציינה כי צו איסור הפירסום הוא חריג, ולדעתה, יש לצמצם חריגים כאלה במידת האפשר. עם זאת הורתה לא לפרסם את תמונתו של הנאשם.

הסניגורית ביקשה לדחות את המשך הדיון בבקשתה של התובעת לעצור את דניאל כץ עד תום משפטו, בטענה שטרם הספיקה ללמוד את חומר הראיות.

השופטת נענתה לבקשה ודחתה את המשך הדיון ל־12 בנובמבר. בינתיים יישאר הנאשם במעצר.

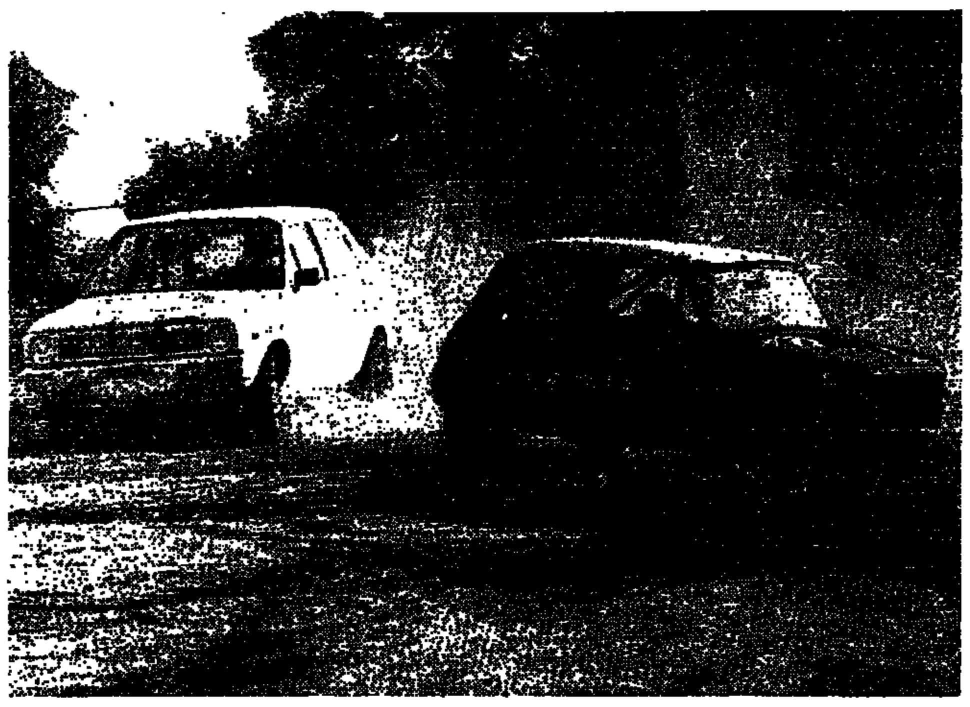

● אלון קידר ב„פולו", מנצח קבוצת ה־1000 סמ"ק ומנצח העונה (צילום: חנוך גוטמן)

האלופים של אשקלון: סמדרסמן, רווה וקידר

הוכתרו אתמול לעיני 20 אלף צופים

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

רוני סמדרסמן, חיים רווה ואלון קידר הוכתרו אמש לאלופי מירוצי המכוניות לשנת 1986 בתום המירוץ המסכם רב־ההתהפכות, שנערך ביומיים האחרונים באשקלון. טקס ההכתרה נערך לעיני 20 אלף צופים, שניצלו את חול־המועד ואת מזג־האוויר הנוח ובאו לצפות בחצי־הגמר ובגמר, שנערכו אתמול.

"מסטר" המירוץ אתמול היתה מכונית הפז'ו 205 טורבו 16", שתפסה עד כה את המקומות הראשונים ב־15 מרוצי ראלי בין־לאומיים. הנהג, ברונו סאבי, המדורג רביעי בעולם, ערך בה הופעות ראווה בפתיחה ובהפסקה שבין חצי־הגמר והגמר.

סאבי הגיע עם מכוניתו במיוחד למירוץ אשקלון על־ידי יבואני "פז'ו", חברת לובינסקי. הוא השתתף במקצה אלופי־האלופים הבלתי רשמי לסיום המירוץ לפנות ערב וזכה בו כמובן.

ההפתעה הגדולה ביותר היתה, כאשר חיים רווה, שזכה כמעט בכל מרוצי העונה וצבר את מירב הנקודות בקבוצה עד 1500 סמ"ק, הגיע אתמול רק למקום החמישי. הוא נוגח בידי יצחק זית בתחילת הגמר ולא התאושש מכך עד סוף המירוץ. אף־על־פי־כן, זכה כאמור, באליפות העונה ואילו יצחק זית זכה במקום השני. אלי זלק, שזכה אתמול במקום הראשון, זכה בסיכום העונה כולה רק במקום השלישי.

בקבוצת המכוניות עד 1000 סמ"ק זכה לא במפתיע אלון קידר, הן במירוץ אתמול והן בתואר אלוף העונה. במקום השני בסיכום עונתי זכה דוד פרייס, שלא הפגין אתמול יכולת מרשימה, ובמקום השלישי זכה אבי אנגל.

בקבוצת המכוניות עד 1600 סמ"ק זכה רוני סמדרסמן באליפות העונה. אהוד לביא זכה במקום השני ואילו מישל גרוד, שמכוניתו לקתה בתקלה חמורה, זכה במקום השלישי בסיכום עונתי.

כל שלושת אלופי העונה נוהגים במכוניות "פולקסווגן", שניים מהם – רווה וקידר – נמנים עם קבוצת "צמפיון", יבואני "פולקסווגן־אאודי".

המצרים התעלמו מההזמנה לכנס שלושים ל„קדש"

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר" בנגב

מצרים התעלמה מן ההזמנה שהועברה לחוגים אקדמיים שלה להשתתף בכנס הבין־לאומי "שלושים שנה למבצע קדש", שייערך בשבוע הבא באוניברסיטת בן־גוריון בנגב.

...למעט מצרים, אמורים להשתתף בכנס נציגי כל המדינות שהיו מעורבות במבצע, בהם מדינאים, חוקרים ומומחים צבאיים. את הרצאת הפתיחה ישא נשיא המדינה, חיים הרצוג, שידבר על מקומו של מבצע "קדש" במלחמות ישראל. ממלא־מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, יסכם את הכנס בהרצאה שתתמקד בהיבטים המדיניים־אסטרטגיים של המבצע.

שיחק בזיקוקין והבית נשרף

(עו). – ילד ששיחק בזיקוקין גרם אתמול לדליקה בבית־מגורים בחולון. הילד נפגע בעינו ונלקח לטיפול בבית־החולים וולפסון.

הדליקה גרמה נזק כבד בדירת משפחת דנון ברחוב כצנלסון.

○ גיתית יזרעאלוב עם פרקליטה, אתמול בבית־המשפט. (צילום: י.פ.פ.א)

„זה אחד התיקים הקשים ביותר" אמר השופט והאריך מעצר גיתית

המשטרה שוקלת עימות בין החשוד ברצח בעלה לבין חשוד בסיוע לרצח

מאת נתן רועי סופר „דבר" לענייני משטרה

יתכן שהמשטרה תערוך עימות בין יוסף מולה, החשוד בסיוע לרצח יוסף יזרעאלוב שנעצר שלשום לשישה ימים – לבין גיתית יזרעאלוב, החשודה ברצח בעלה. זאת מסר אתמול באיכות המשטרה, פקד יעקב בריי, בבית־משפט השלום בתל־אביב. שופט בית־משפט השלום, בנימין קוהלת, עצר אתמול את יזרעאלוב ל־15 ימים נוספים לבקשת המשטרה.

בהחלטתו, אמר השופט כי בידי המשטרה ראיות נסיבתיות רבות הקושרות את גיתית לחשד שהמשטרה העלתה נגדה עם מעצרה ב־6 באוקטובר השנה. לדבריו, מדובר באחד התיקים הקשים ביותר לפיענוח שהיו למשטרה. הוא הורה לעצור את החשודה משום שבידי המשטרה ראיות המחשידות, לכאורה, את גיתית יזרעאלוב בביצוע המעשה.

סניגורה של החשודה שאל את באי־כוח המשטרה, האם נכון שהחשוד נמצא בחלקו האחורי של ה„פריץ 4" בשמבטסו מוסלים. פקד בריי הגיש בעניין זה פתק תשובה חסוי לשופט, בציינו שקשה. לאחר מכן שאל הסניגור האם גיתית נחקרה באחרונה בפוליגרף. פקד בריי ענה כי תשובתו שלילית.

סניגורה של החשודה שאל, האם נכון שהחוקרים שאלו את החשודה שאלות שנדרשה מהן בימה פורנוגרפית. פקד בריי השיב כי חקירת החשודה נערכה בעניינים הקשורים למקרה. תשובה דומה מסר פקד בריי על שאלת הסניגור: האם ניסיתם לשכור את החשודה. החוקר טען כי לא נעשה מסור דיווח להשוגה, משום שהמשטרה התפרסמה בעיתון, אך נבדקה גרסתה כי לא ניתנו מנחות על־ידי לברר כמה כסף תקבל לאחר מותו בהיותה גרושתו. „יכול להיות שנעשה גם בעניין זה עימות", אמר בריי בבית־המשפט.

בג"ץ הורה לנמק: מדוע יעבור כביש עכו־נהריה בשטח חקלאי?

מאת יוסי ליבוביץ, סופרת „דבר" בגליל המערבי

בית־המשפט הגבוה לצדק הוציא צו על תנאי נגד מע"צ ועיריית עכו, שינמקו תוך 45 יום מדוע יעבור תוואי הכביש החדש עכו־נהריה בתוך שטחים חקלאיים.

הצו ניתן לבקשת הקיבוצים שמרת ועין המפרץ בגליל המערבי.

הקיבוצים טוענים, כי סלילת הכביש החדש בתוואי שאישרה בעת האחרונה הוועדה המחוזית לתיכנון ולבנייה, תגרום לאובדן כמה מאות דונמים של שטחים חקלאיים.

כביש עכו־נהריה הוכרז כאחד מבין שבעת „הכבישים האדומים" בארץ, כלומר, כביש בו אירעו בעבר תאונות קטלניות רבות.

עיריית תל־אביב פרסמה מכרז לגשרים... על שטחי אדמה לא שלה

בדו"ח מבקר העיריה: הוחלט לסגור את בית־הספר התיכון הדתי „תורה ומלאכה" – אך איש לא דיווח על כך, אפילו לא למנהל המוסד!

מאת נתן רועי, כתב „דבר"

אגף התנועה בעיריית תל־אביב, בראשותו של חבר הכנסת דב בן־מאיר, פירסם מכרז להקמת שישה גשרים להולכי־רגל על שטחי אדמה שאינם שייכים לעיריה. „פרשה זו מצביעה על עבודת מטה לא נבונה ועל חוסר עירנות של רוב הגורמים שהיו מעורבים בפרשה" – קובע מבקר עיריית תל־אביב שמואל רוביצ'ק.

בדו"ח ביקורת שהונח על שולחנו של ראש העיריה, שלמה להט, אומר רוביצ'ק, כי ב־7 בנובמבר 1985 נפתח המכרז להקמת שישה גשרים להולכי־רגל שפורסם על־ידי אגף התנועה בעיריית תל־אביב. הוגשו שש הצעות ובינתיים זו של חברת „מנופי יהודה" שזכתה במכרז. בטרם הוחל בביצוע הפרויקט, הוברר כי הקרקע עליה מתוכננים הגשרים נמצאת ברובה בבעלות מנהל מקרקעי ישראל ובחלקה בבעלות פרטית. רק שטח אחד, השטח של הגשר בדרך חיפה ליד תחנת הדלק, נמצא בבעלות מלאה של העירייה.

בחלק אחר של הדו"ח שהוגש לראש העיריה, מתייחס המבקר לסגירת בית־ספר תיכון דתי „תורה ומלאכה" בלי להקפיד על כך באופן רשמי. מן הדו"ח עולה, כי מנהל מינהל החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני (כיום מנכ"ל משרד־החינוך) שיגר חוזר ב־29.4.1986, בו הודיע על סגירת שני בתי־ספר יסודיים, אך לא ציינה סגירתו של בית־הספר התיכון הדתי.

זאת ועוד, קובע המבקר, מנהל בית־הספר לא קיבל הודעה על הליכי הסגירה ו/או על כך שיש לבצע את הסגירה לקראת סיום שנת הלימודים. עד אפריל 1986 לא הודיע מינהל החינוך והתרבות על סגירת בית־הספר, ולא נעשתה כל פעולה לקראת סגירתו, ולא עשו כל פעולות לקראת סגירת בית־הספר בתום שנת הלימודים.

מנהל מינהל החינוך אמר למבקר בתגובה, כי ההחלטה על סגירתו ההדרגתית של בית־הספר נתקבלה עוד בשנת הלימודים תשמ"ד והוחל בביצועה בשנת הלימודים תשמ"ה. החלטה זו אושרה על־ידי עיריית תל־אביב ועל־ידי מועצת העיריה.

עובדי עיריית אום־אל־פחם פתחו בשביתה

מאת מוחמד חלילה, כתב „דבר"

עובדי עיריית אום אל־פחם פתחו אתמול בשביתה במחאה על כך שהעירייה לא שילמה להם משכורות זה חודשיים.

ועד העובדים החליט כי השביתה תקיף את כל 165 עובדי העירייה, לרבות „עובדי" הנקיון ושרותי בית־הספר. העובדים תובעים עוד שהעירייה תכסה את כל חובה לקרנות הביטוח כדי למנוע פגיעה כלשהי בזכויות העובדים. העובדים טוענים, כי העירייה לא שילמה חובה לקרנות הביטוח זה שנתיים. גם מורי בית־הספר התיכון המקיף באום אל־פחם פתחו אתמול בעיצומים כאותה סיבה.

המשטרה לא תתיר היום לכהנא „לבקר" בכנא

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר"

המשטרה לא תאפשר לחבר הכנסת הרב מאיר כהנא לבקר היום בכפר כנא באיזור נצרת – מסר אתמול ניצב לוי שאול, מפקד משטרת המחוז הצפוני.

ניצב שאול פנה לראש המועצה, לידיה, לחברי המועצה ולנכבדי הכפר, בבקשה לפעול להרגעת הרוחות. הוא מסר כי המשטרה איתנה בדעתה למנוע מכהנא לבקר בישוב ערבי כלשהו בארץ.

אתמול בשעות הצהריים הגיע לראש המועצה בכפר כנא מברק מח"כ כהנא, בו הוא מודיע על כוונתו לבקר היום בצהריים בכפר, כדי להסביר לתושבים לבחור אחד משניים: להגר לארץ שיבחרו בה או להסכים לחיות תחת שלטון יהודי בישראל בלי זכויות לאומיות ואזרחיות, ומי שינסה „להרים את הראש" – „אוי לו ורע לו". יו"ר המועצה שלח מברק לשר המשטרה ולמפקד המחוז והעמיד אותם על כוונותיו של כהנא. המועצה המקומית התכנסה לישיבת חירום בהשתתפות של הנכבדים ואנשי הדת. המתכנסים החליטו לקרוא לתושבים לקיים שביתה כללית היום בכפר.

נחמקין הבטיח סיוע ליישובי „גוש אמונים" בבעיות המים

(עו). – שר החקלאות, אריה נחמקין, ביקר אתמול ביישובי גוש־אמונים בדרום הר חברון, ובשיחה עם מתיישבי האיזור הבטיח להעניק טיפול אוהד בבעיית המכסות הקיימת בחלק מיישובי האיזור.

מדובר בהגדלת מיכסות המטעים ומיכסות מים לכרמים ביישובי מעלה חבר, בסוסיא ובמעון.

קול המפרסם

התחנה להפקת אנרגיה דן־חצבני: ערך כלכלי־מזערי הרס נופי־ודאי

● מפעל המים דן־חצבני הוא מפעל השקיה חיוני. לא כן תחנת האנרגיה שנפתחה אליו ומאיימת להמיט כליה על נופי „ארץ פלגי מים".

● עודפי מי ההשקיה, במקום לקיים את הפלגים, מוסטים לצורך ייצור זעום של אנרגיה, ובכך גורמים להתייבשות הפלגים ולחורבנם.

● מי הפלגים בזרימה חופשית אינם נגרעים ממשק המים הלאומי.

● אל נהפוך את „ארץ פלגי המים", שארית נופי מים טבעיים שהתקיימו בארצנו בעבר – לארץ חריבה שמימיה זורמים בצינורות.

● תודתנו נתונה לאלפי חובבי הטבע מכל רחבי הארץ ומישובי הגליל אשר נקהלו בחוה"מ סוכות, כדי להביע מחאתם על התהליך המתמשך של כרסום ב„ארץ פלגי המים".

החברה להגנת הטבע

מנת דם חיים לאדם

לתרומות דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב

לשושנה ארבלי אלמוזלינו

מיטב הברכות והאחולים להצלחה בשליחותך
כשרת הבריאות

בתקוה ובאמונה לקידום הרפואה השיוויונית הבנויה על עזרה הדדית.

גדעון בן ישראל
הנהלת האגף לארגון ומועצות הפועלים

של היום הוא חדש דבר

הארגון הארצי של עובדי התע"ש
מאחלים הצלחה רבה
ומברכים
את הח' **שושנה ארבלי אלמוזלינו**
להתמנותה כשרת הבריאות בממשלת ישראל

ש. חבשוש
יו"ר ארגון עובדי התע"ש

לחברתנו **שושנה ארבלי אלמוזלינו**
מיטב הברכות ואחולי הצלחה לבחירתך
כשרת הבריאות
אנו תקווה שתצליחי בתפקידך החדש.

האגוד הארצי של הרופאים חברי ההסתדרות
המועצה לרפואה צבורית של ההסתדרות
וקרן המחקר של ההסתדרות ע"ש דוד בן גוריון

חוזרים לעתונות טובה
דבר
קרא מחר
דבר השבוע

● חיים גורי, שיחות עם בן־גוריון
● 56', מלחמה בסואץ. שיחזור – **טלי זלינגר**

● מי אתה זאב („הג'ינג'י") ולפסון, שדולה של איש אחד? תחקיר – כסף יוצא, כסף נכנס – **יקיר צור.**

● הקשר הסיני / **יוסי מלמן.**
● מנכ"ל משרד רוה"מ יוסי בן־אהרון – עזר לימינו / **טובה צימוקי.**

● לתפרש שלווה באי יווני / **יצחק בן־נר**
● המגזר הערבי: להרוג את השומר או לאכול את הענבים / **ישראל לנדרס**

● מדוע לא השתתפתי בכנס הנחל / **יאיר גרבוז**
● „ראשים מדברים" / **אמיר רותם**

בפרשנות מקיפה בתגובה עניינית
כיום אפשר להשיג בכל הקיוסקים בארץ

במלאת 13 שנים לנפול בנינו היקרים

נתן לבני **גיל שלו**
אריק לביא **ארנון גורס**

במלחמת יום הכיפורים

תתקיים אזכרה ביום ראשון כ"ג בתשרי תשמ"ז, 26/10/86, היציאה משער הקבוצה לבית העלמין בזכרון יעקב בשעה 15.15.

המשפחות
ובית מעין צבי

במלאת שלושים לפטירת
בעלי, אבי, וסבנו היקר

אשר רוט
(פצ'ניק) ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה וגלוי מצבה ביום ראשון כ"ג בתשרי תשמ"ז 26.10.86 בשעה 15.30 בבית העלמין צור שלום. ואוטובוס יעמוד לרשות המשתתפים מבית המבנה רח' הנוטר 76 קרית חיים בשעה 15.15.

המשפחה

לחברתנו **דליה שטיינר**

משתתפים באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

בית כור

עיריית כפר־סבא
במלאת 11 שנים לפטירתו של
פנחס ספיר ז"ל
שר הגדול בישראל – אזרח הכבוד הראשון של כפר־סבא
ובמלאת 15 שנה לפטירתה של רעייתו
שושנה ספיר ז"ל
תתקיים ביום ראשון כ"ג בתשרי התשמ"ז (26.10.86)
בשעה 4.00 אחה"צ
אזכרה והתייחדות
על קבריהם בבית העלמין בכפר־סבא

יצחק ולר
ראש העיריה

ללאה רוזנברג ומשפ'

משתתפים בצערכם במות
הבעל והאב

יצחק ז"ל

משכניכם משפחת אמסלם

בצער ובכאב אנו מודיעים
על פטירת חברתנו

יונה ינובר־אמיר

ההלויה תתקיים ביום ו' כ"א תשרי תשמ"ז 24.10.86
שעה 13.30 באלונים.

המשפחה
ובית אלונים

נזכור את בננו וחברנו

יעקב שחר ז"ל

במלאת י"ג שנים לנפילתו בכ"ב תשרי תשל"ד
במלחמת יום הכפורים.

המשפחה
ובית עין כרמל

לחבר מוניר פארס
מזכיר מועצת הפועלים מרכז הגליל

משתתפים בצערך על מות

אביך ז"ל

מליאת ומזכירות
ועובדי המועצה

ביום א' כ"ג תשרי 26.10.86
במלאת 30 לפטירתו של חברנו

אליהו (אליק) פלג ז"ל

נעלה לבית העלמין לגילוי המצבה בשעה 16.00
בשעה 16.45 נתייחד עם זכרו במועדון.

המשפחה
וקבוצת גבע

דבר היום

הצוואה שלא בוצעה

בימים אלה נמצאת „שנת בן־גוריון" בעיצומה. במלאות מאה שנים להולדתו מתקיימות עצרות, נערכים סימפוזיונים, מופיעים ספרים חדשים על היבטים שונים בחייו ובפועלו, ועוד היד נטויה גם בארץ וגם בחו"ל לציון ולהערכה ולניתוח משנתו.

בן־גוריון בפרספקטיבה היסטורית הוא מנהיג בלתי מעורער. זו זכות שרק מנהיגים מעטים זכו לה, ובדין נפלה בחלקו של בן־גוריון. אך בצד ההערכות בנאומים ובהרצאות, במעמדים חגיגיים ובמסגרות עיוניות, מתבקש מעשה שיהיה ברוחו של בן־גוריון – וזה הדבר שהוא היה מבקש לעצמו, וזה הדבר שיכבד את זכרו יותר מכל. לא יימצא נושא שיהיה נכון יותר למעשה כזה מאשר העלאת הנגב לראש סולם העדיפויות של העשייה הלאומית.

זכה בן־גוריון והכל נתלים בו כבאילן גדול: אלה מפרשים אותו כך, ואלה מפרשים אותו להיפך. אבל הכל חייבים להודות כי פיתוח הנגב עמד בראש מעייניו, לו הוא הטיף השכם והערב, במשך שנים ארוכות. בשלב מסויים קשר את גורלו האישי בגורל הנגב, ובאדמתו טמונים הוא ורעייתו.

בשאיפתו לראות בהגשמת חזונו לפיתוח הנגב נחל בן־גוריון אכזבות לא מעטות. אולם לא יהיה זה נכון לטעון שלא היה מעשה גדול. ביישובים קטנים שהיו בנגב בפרוץ מלחמת העצמאות היתה אוכלוסיה כוללת של שלושת אלפים איש, רובם בצפון, וחלקם באזורים, שהיום לא נכללים עוד בנגב. ממספר מזערי זה הגענו לכרבע מיליון תושבים, לעשרות רבות של כפרים, למניין ישובים עירוניים, לנמל באילת, לאוניברסיטה, לרשתות של תחבורה, חשמל, מים, דלק ותקשורת; למפעלים מפותחים שמכניסים למדינה הרבה מטבע חוץ, עד כי אנשי שדולת הנגב נאלצים לפעמים להזכיר לנו כי הנגב תורם למדינה יותר משהמדינה תורמת לו.

אלא שבשלב מסויים נפסקה התנופה. לא קשה לקבוע שזה קרה אחרי מלחמת ששת הימים. בשלב מאוחר יותר החלה הזנחה, משום שעדיפות הפיתוח ניטלה מן הנגב. היום, אולי בשל שנת בן־גוריון, חוזר לשלם לנגב מס שפתיים. אך דבריו של יצחק שמיר השבוע בכנסת, בהציגו לה את ממשלתו, על פרשנותו ל„כלכלה ציונית", מעידים בעליל כי הנגב עלול למצוא את עצמו שוב בקרן זווית. אין להשלים עם כך, והגיע הזמן לעבור מדיבורים למעשים של ממש. המדינה, במידה רבה, היא ירושת בן־גוריון, הנגב הוא צוואתו. והיא לא בוצעה.

עניין של כבוד

מאת עוזי ברעם

יש לי מידה של כבוד כלפי מיכאל בר־זוהר, איש חם, איש רעים להתרועע, לוחם על דעותיו, באותה מידה אין לי אלא „איכבוד" למאמרו „עניין של כבוד".

לאחר שחתמנו, ראש־הממשלה, השר משה שחל ואני, על הסכם בראשי־תיבות לאיחוד עם „יחד", הודעתי למיכאל בר־זוהר שאיש מאתנו לא יעלה על דעתו שההסכם תקף ללא אישור מוסדות המפלגה המוסמכים.

מדוע בחרתי במטבע הלשון „איכבוד"? כיוון שמיכאל בר־זוהר שש אלי קרב, ובוחר לעצמו כזירה את המכנה המשותף הנמוך ביותר. וכי מישהו מהמועמדים הפוטנציאליים לכנסת מאושר מהעובדה הפוליטית שנקבעה, לאחר מערכת הבחירות של 1984?

הרי איש מאתנו לא רצה ליצור אפשרות שווייצמן, בן־אליעזר ושלמה עמר יכללו ברשימה לכנסת בתנאים שונים מאחרים.

אך לגופו של עניין – שתי הערות:

א. יושב־ראש המפלגה דיווח למרכז מפלגת העבודה, על דבר ההסכם עם „יחד", שנותן להם ייצוג בכנסת הבאה, ומאפשר לשתי המפלגות לבחור באופציה של איחוד במקום „מערך" או בלוק טכני לצרכי בחירות. הודעתו זו אושרה כחלק מאישור ההסכם עצמו.

ב. גם עתה אין לכחד, אין לעקם ואין להסתיר, שעמדת עזר ויצמן, היא שאיפשרה את היותו של שמעון פרס ראש הממשלה, יצחק רבין שר בטחון, ואת מיכאל בר־זוהר כתובע ביטול הרוטציה בוועידה... (שהרי בלעדי אקט זה לא היתה כנראה הרוטציה באה לחללו של העולם).

מה יותר טוב מאשר לתפוס עמדה נוחה (היום), לנגח הסכם חשוב שנחתם (אתמול), ולצפות לפלגי פופולריות (מחר)?

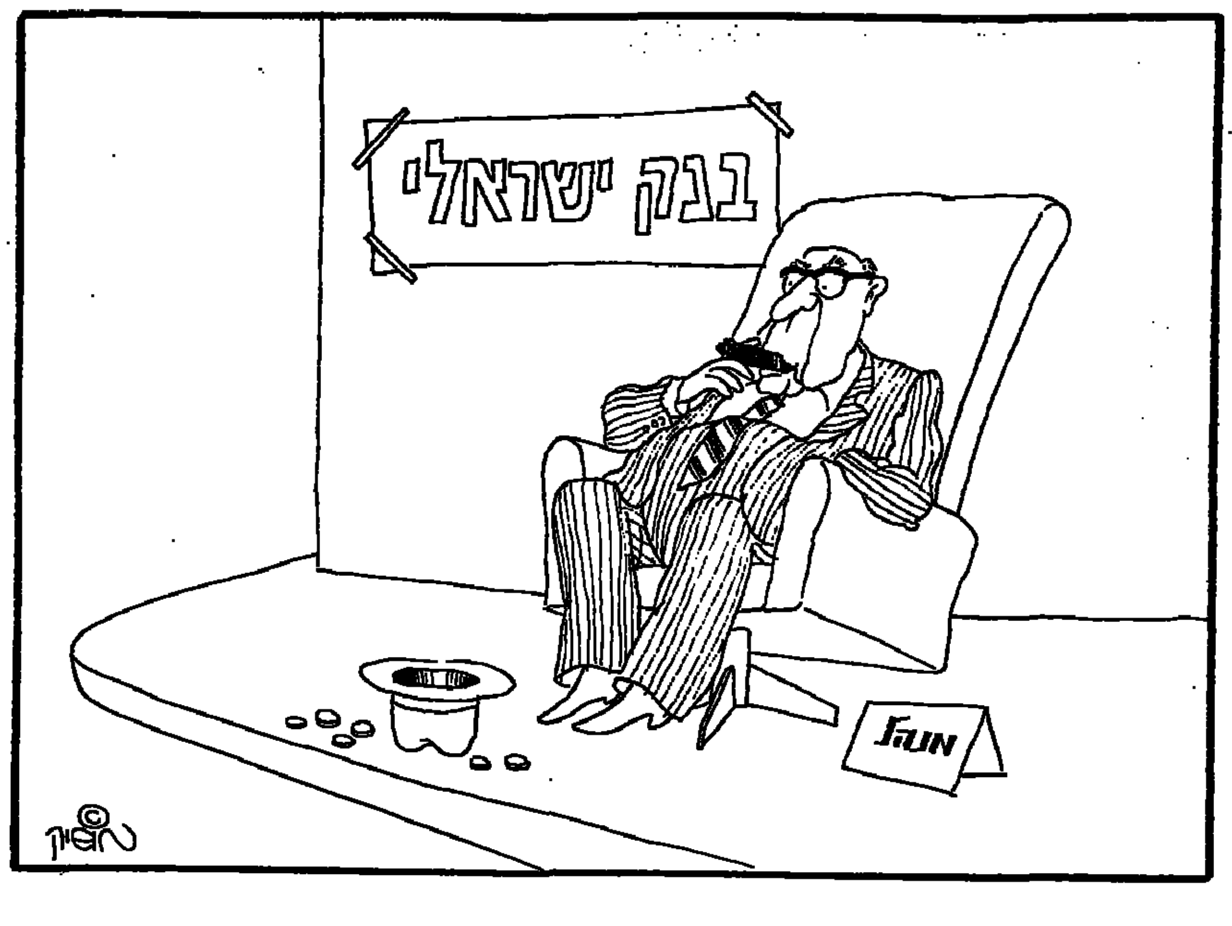

השכירים אחרי האינפלציה

מאת טדי פרדיס

בלימת האינפלציה לא גרמה לעליה תלולה באבטלה. היצרנים והעצמאים נושאים את הנטל שיצרה

חשבונות הרווח וההפסד החצי־שנתיים של חברות תעשייתיות ובנקים המורים על הפסדים או רווחים מינימאליים, מערערים אקסיומה שרווחת בציבור: השכירים לבדם משלמים את מחיר בלימת האינפלציה. הנתונים מלמדים כי הפירמות סבלו לא פחות ואולי יותר מהשכירים. במידה שנגרם סבל לאחרונים הוא נובע מהנטל שנפל בחלקן של החברות בהן הם מועסקים או היו מועסקים.

קרבנם של השכירים היה שחיקת הכנסתם. היקף השחיקה שנוי במחלוקת. לא רק הכנסתם של בנקאים קשה למדידה: גם שכרם של עובדים מן המניין קשה לפיענוח. על־פי ניתוח מראשית שנת הכספים הנוכחית, ירד השכר הריאלי (כלומר במונחי כוח־הקנייה) מאז אימוץ התוכנית הכלכלית החדשה ב־12 אחוזים. בממוצע שנתי הוא ירד ב־1985 בשבעה אחוזים. לית מאן דפליג כי הוא עלה מאז בצורה תלולה, בזכות תוספת של 12 אחוזים, ששולמו בחודשים הראשונים של 1986 ובגין תוספות היוקר ששולמו במהלך השנה. חישובים סכימאטיים מורים, כי כיום השכר הריאלי גבוה משהיה ביולי 1985. הפסדם של השכירים היה איפוא זעיר בלבד.

חשש כבד־שווי־לגבי התעסוקה. קיצוצי התקציב, הגבלות על האשראי ועוד צעדים שהאטו את הפעילות במשק, לא יכלו שלא לגרור חוסר עבודה; ובאבטלה ראו כולם – הסתדרות, ממשלה ומעסיקים – רעה מסוכנת לכל. אבל כאן ציפתה ההפתעה הגדולה: שיעור הבלתי־מועסקים עלה בצורה לא תלולה. לעומת שיעור אבטלה של 5.9 אחוזים ב־1984 הסתכם שיעור הבלתי־מועסקים ב־1986 ב־6.7 אחוזים בלבד. לנוכח חריפות הצעדים שננקטו, היתה זו עליה מזערית. רוב ראשי־הממשלה באירופה היו מאושרים לעצמם שיעור אבטלה שכזה, כי אז היתה בחירתם מחדש מובטחת.

באבטלה חלו תנודות קלות כלפי מעלה ומטה, וכיום היא נמוכה יותר מהממוצע של השנה שעברה. שחיקת השכר היא שמנעה גידול משמעותי במימדי חוסר העבודה. ככל שהשכר נמוך יותר כן קטן התמריץ של המעסיק להיפטר מעובדים. בארצות־הברית, בריטניה וגרמניה, שלוש מהמדינות המתועשות המתלבטות באבטלה רחבת־ממדים, המשיך השכר לעלות והידרבן את נותני העבודה להיפטר ממקסימום עובדים. בכך גדל אי־השוויון לא רק בין מעבידים לעובדים אלא בין העובדים לבין עצמם. בארץ לעומת זאת מנעו שחיקת השכר והקטנת עלות העבודה את הוצרות של אי־שוויון בין השכירים. כשנוצר אי־שוויון כזה קרה הדבר על־פי חלוקה גיאוגרפית, ונפגעו בעיקר אזורי הפיתוח.

הנטל על היצרנים היה קודם כל בהקפאת המחירים הכמעט־טוטאלית, שהונהגה במקביל לשחיקת השכר. העלאת מחירים היא „הפיצוי" העצמי המקובל של היצרנים, תמורת גידול בהוצאות ייצור – אם בתוקף עליית שכר עבודה, התייקרות ההון או ייקור חומרי גלם. לעתים מפצים עצמם יצרנים מראש, אם הכסף שבידי הקונים הפוטנציאליים מספיק כדי לשלם בעד מוצרים גם אם יהיו יקרים יותר. הקפאת המחירים מנעה מהיצרנים תרגילים שכאלה.

בתוקף שחיקת השכר, שפירושה הקטנת ההוצאות לעבודה, הם יכלו לספוג את התייקרות ההון וחומרי־הגלם המיובאים. הקפאת שער השקל והירידה במחירי רוב חומרי־הגלם מנעו גידול בהוצאות היצרנים, אך מוצרים חצי מוגמרים מחו"ל התייקרו גם התייקרו, ואת אלה נאלצו היצרנים לעכל. הם גם לא יכלו לפצות את עצמם על־ידי הגדלת היקף המכירות. המחנק באשראי והקטנת ההכנסה הפנויה של הציבור הביאו לירידה במכירות־קניות, והריסון השפיע גם על מחזור עסקיהם של היבואנים והסוחרים. ירידת הצריכה ברבע השני והשלישי של 1985, בשמונה אחוזים, התבטאה בצימצום הקניות ובהקטנת רווחי הסוחרים. רק לקראת סוף השנה התהפכה המגמה, המכירות שבו וגדלו.

נטל נוסף היה העליה הריאלית בשיעור הרבית השולית. במחצית השניה של 1985 הופחתו אמנם השיעורים הנומינאליים, אך קצב ירידתם היה איטי מקצב האטת האינפלציה, כלומר המחיר הריאלי של הכסף המשיך לעלות, ורק מראשית 1986 נרשמה ירידה. ירידה זו נסתרה בימים האחרונים, עם ההעלאה האחרונה בשיעור הרבית, שנועדה לבלום את גל הקניות הגואה. אין פלא איפוא, כי הייצור התעשייתי עד אמצע 1986 היה קטן באחוז אחד מהייצור באותה תקופה שנה קודם לכן, על אף גידול של 11 אחוז ביצוא. צירוף כל המשתנים מורה, כי היצרנים לא ליקקו יותר דבש משמרחו על לחמם השכירים.

תחום נוסף בו „קופחו" יצרנים ועצמאיים הוא מס־ההכנסה. עד יולי 1985 שחקה האינפלציה את ערך תשלומי המס של עצמאיים וחברות. כשההתייקרות דוהרת בקצב של חצי עד שלושת רבעי האחוז ליום נאכל ערך המפרעות והתשלומים בתוקף תקופת המעבר המותרת, עד להפקדת הכסף (מס־הכנסה וגם מע"מ) בקופת המדינה. השכירים לעומתם נשאו במלוא ערך הניכוי משכרם, כי זה מנוכה במקור, בעת תשלום המשכורת. למרבה הגיחוך הרוויחו פה המעסיקים פעם נוספת בגין שלושת ימי ההשהיה המותרים, עד להעברת הניכויים אל פקיד השומה. אין פלא איפוא, כי בשנים האחרונות עלה חלקם של השכירים וירד הנתח של חברות ועצמאיים במס הנגבה מהכנסה. כל זה התהפך מאז הונהגה התוכנית הכלכלית. דמי הניכויים במקור, המפרעות וההעברות בגין מע"מ לא נשחקו יותר, וגם אם העברתם ארכה שבוע־שבועיים, נשמר ערכם הריאלי. התוצאה היתה שב־15 החודשים האחרונים גדל בהתמדה שיעור הגביה מעצמאיים וחברות, ובמקביל קטן חלקם של העצמאיים – הכל הודות לבלימת האינפלציה.

אפילו רק עד כאן מורה המאזן, כי לא השכירים לבדם נשאו בעול ההבראה. המאזן מבחינתם משתפר עוד יותר, אם מוסיפים את הסעיף החשוב מכל – כתוצאה מריסון ההתייקרות והשמירה על שער חליפין קבוע, נעלמו רווחי ההון של בעלי חשבונות מט"ח, הנכסים הפיננסיים האחרים ונכסי דלא־ניידי. מחירם של מקרקעין ובתים החלו לרדת, וערכם של חשבונות פת"ם וניירות ערך צמודים הפסיק לעלות. בעונת הפיחותים והמדד הדוהר קטן חלקם של חסרי נכסים בהון הלאומי. מאז יולי 1985 פסקה עליית ערכם של אותם הנכסים, ונעצרה ההתעשרות היחסית של בעליהם. מי שיצא נשכר מחיסול האינפלציה הם חסרי הנכסים ומעוטי האמצעים, ובכך נעשה צדק עם נטולי רכוש ומט"ח. ללא חשש מהגזמה אפשר עתה לומר על השכירים כי מצבם לא היה מעולם טוב יותר.

בונה שומרון

מאת אהרן גבע

הממשלה בראשותו של שמעון פרס הקטינה את הפער בהקצאת משאבים בין השומרון לאזורים אחרים. לאריאל שרון יש תכניות חדשות

למה התכוון ראש הממשלה יצחק שמיר כאשר אמר שממשלתו תנהל מדיניות כלכלית ציונית? כלום ניהלה הממשלה הקודמת מדיניות לא־ציונית או אנטי־ציונית? כאשר הדברים נשמעים מפי מנהיג „חרות", יש לשער שהכוונה היא להאצת איכלוסם של יהודה ושומרון.

להלן נתונים שפירסם משרד הבינוי ב־15 באוקטובר משקפים את מדיניות האיכלוס בתקופת הממשלה בראשות פרס.

התחלות הבניה באלפי יחידות

שנה	השומרון	הגליל	הנגב
82	1310	370	640
83	985	150	780
84	1105	180	305
85	508	305	250
86	155	305	35
סה"כ	4360	1310	2010

(הנתונים לשנת 1986 מתייחסים לתשעת החודשים הראשונים בלבד)

מהנתונים מתבררת אפליה נוראה של הגליל ושל הנגב לטובת השומרון. בחמש השנים האחרונות נבנו בצפון ובדרום גם יחד פחות יחידות דיור מבשומרון, ולבניה בשומרון צריך להוסיף את הבניה ביהודה ובעזה. מסתבר, שממשלת האחדות הלאומית בראשותו של שמעון פרס הצליחה אמנם לצמצם את ממדי האפליה, אך לא לחסל אותה. בידי הליכוד נמצאים משרדי השיכון התעשיה והמסחר, ולכן נתאפשר לבנות היכן שבנו.

כדי להבין את גודל אפלייתם של הגליל והנגב יש לזכור את ההפרש הגדול בין מספר התושבים בין האיזורים השונים. לפי הנתונים של השנתון הסטטיסטי האחרון גרים במחוז הצפון 655 אלף תושבים, בדרום 480 אלף תושבים. בשומרון חיים בערך כמחצית מאזרחי המדינה המתגוררים בשטחים. לפי חישוב זה חיים בשומרון כ־25 אלף איש. לקומץ אנשים זה בנו מספר רב יותר של דירות מאשר לאלה שבנגב ובגליל גם יחד.

התוצאה היא שהממשלה מציעה יותר דירות פנויות בשומרון מאשר בדרום ובצפון. באוגוסט זה הגיע היצע הדירות במימון ממשלתי חלקי ל־250 דירות בגליל, 510 דירות בנגב, ו־1660 דירות ביו"ש.

בעבר הגורם האידיאולוגי היה הדומיננטי בישוב השטחים, כיום קונים שם דירות בגלל התמריץ הכלכלי. השר יעקובי חישב בשעתו ומצא שבצפון משלם המשתכן 60־61 אחוזים מערך הקרקע; בדרום הוא משלם 40־60 אחוזים מערכה, ביו"ש הוא משלם חמישה אחוזים בלבד מערך הקרקע. גם מערכת ההלוואות נדיבה יותר כשמדובר בשטחים מאשר בכל מקום אחר. נשוי פלוס שלושה יכול לקבל דירת שלושה חדרים ולשלם בעדה בתשלומים בשווי 230 ש"ח לחודש.

יו"ש מועדפת גם בשטח התעסוקה. בימי ממשלת הליכוד הורה אריאל שרון להעביר מפעל בטחוני לאריאל בהוצאה של שמונה מיליון דולר. רבין ביטל את ההחלטה אחרי שהתברר שהוצאות התפעול באריאל הן גבוהות במיליון דולר יותר מאשר במקום הקודם; אך עד שרבין נכנס לתפקידו הועברו לשטחים מפעלים בטחוניים אחרים שמספקים פרנסה מכובדת לתושבי העיירות. הקיץ נודע כי שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, מייעד ליו"ש תשעים אחוזים ממבני התעשיה הרזרבים אותם עומדת המדינה להקים.

בבניה, כבתעסוקה כמו בתחומים נוספים מפלים שרי הליכוד את יו"ש לטובה, ומרוקנים מתוכן את הצהרותיהם שפיתוח יו"ש אינו בא על חשבון עיירות הפיתוח.

אות אזהרה לפפנדריאו

מאת שלמה שפיר

הסיבה העיקרית לתזוזה ימינה שהשתקפה בבחירות המוניציפליות ביוון היא האכזבה ממדיניותו הכלכלית של פפנדריאו

ליוון, אם הדמוקרטיה, לא האיר המזל פנים בעת החדשה. במאה הזאת ידעה המדינה, כמה חילופי משטר מלוכני ורפובליקני, זעזועים פוליטיים קשים, דיכוי אוטוריטרי ומלחמת אזרחים בין ימין לשמאל. גנרל מטקסאס כונן בה משטר אוטוקרטי באמצע שנות השלושים, מה שלא מנע פלישה איטלקית וגרמנית לארצו ב־1940־1941. אחרי דיכוי השמאל במלחמת האזרחים, בעזרת הכוחות הבריטיים, חלפו שנים עד שחלה התמתנות מסויימת של המשטר האנטי־קומוניסטי. אולם שינוי זה נקטע עד מהרה עם השתלטות הקולונלים הפשיסטיים של פאפאדופולוס, שהגיעה לקיצה ב־1974.

12 השנים האחרונות היו טובות באופן יחסי מבחינת ביסוס משטר דמוקרטי תקין יותר ביוון. תחילה היה זה פועלו של המנהיג השמרני קונסטנטין קראמנליס, בראש מפלגת „הדמוקרטיה החדשה" הימנית המתונה. ב־1981 עמדה הדמוקרטיה המחודשת במבחן, כאשר הימין פינה בבחירות דמוקרטיות חופשיות את המקום למפלגת פאסו"ק השמאלית, שהיתה במשך שבע שנים באופוזיציה, ואשר מנהיגה הכאריזמטי אנדריאס פפנדריאו זכה אשתקד לתקופת כהונה שניה בבחירות הכלליות. עתה החלה המטוטלת לנוע שוב לצד ימין. בבחירות המוניציפליות, שנערכו בשני סיבובים, הצליחה האופוזיציה השמרנית להבטיח לעצמה את תפקיד ראשי הערים של שלוש הערים הגדולות ביותר – אתונה, סלוניקי ופיראוס – שבתחומן המוניציפלי מרוכזת כמחצית מעשרת מיליון תושביה של יוון. בעיריית אתונה חזרו השמרנים לשלטון לאחר תקופה ארוכה של הגמוניה שמאלית. העובדה שהמספר הכולל של עיריות שבהן מרכיבה פאסו"ק את הקואליציה, עדיין גדול יותר היא נחמה פורתא.

הסיבה העיקרית לתנודת המטוטלת, המקיפה בראש ובראשונה את האוכלוסיה העירונית, שגדלה מאוד מאז סוף שנות השבעים, היא האכזבה ממדיניותו הכלכלית של פפנדריאו. בניגוד להזרמה הנדיבה של שנות שלטונו הראשונות, הנהיג ראש הממשלה לפני שנה מדיניות צנע, לשם צמצום הגרעון התקציבי – יותר משלושה מיליארד דולר – והחוב החיצוני – 15 מיליארד דולר. יחד עם זאת לא הצליחה עדיין ממשלת פאסו"ק לצמצם את האבטלה, הנאמדת בעשרה אחוזים מכוח־העבודה, ולבלום את האינפלציה שעומדת על 24 אחוזים (המושגים ביוון, בעניין זה, שונים מבפי שהיו מקובלים בישראל.) בחודשים האחרונים היו ביוון עיצומים והפסקות עבודה של עובדי בנקים, השירות הציבורי, שירותי הבריאות ואפילו דיפלומאטים. בעקבות מדיניות הצנע אף הידרדרו והלכו היחסים בין פאסו"ק לבין האיגודים המקצועיים. כך איבדה המפלגה חלק מהרצון הטוב, שבו זכתה, בשל מדיניותה הסוציאלית עד 1985 ובשל שורה של רפורמות חשובות.

בניגוד למדינות אחרות, מצבה של פאסו"ק טוב יותר דווקא בקרב האוכלוסיה הכפרית. מן הראוי לזכור שלא מדובר במפלגה סוציאליסטית או סוציאל־דמוקראטית טהורה (פאסו"ק אינה חברה באינטרנציונל) אלא במפלגת שמאל, הממשיכה במידה רבה גם את מסורת המרכז שהנהיג אביו של ראש הממשלה הנוכחי, שהיו לו תמיד תומכים רבים באזורים החקלאיים. ההצטרפות לקהיליה הכלכלית האירופית – שפפנדריאו הסתייג ממנה תחילה, אך עד מהרה השלים עמה – אפשרה לו להעביר לידי החקלאים סכומים ניכרים מקרנות אירופיות. גם הפעם היו תוצאות הבחירות באזורים החקלאיים טובות הרבה יותר מבחינת פאסו"ק, אך אין הדבר מסיר מהמפלגה את הדאגה נוכח ירידתה בריכוזים העירוניים. בסך־הכל הפסידה פאסו"ק שיעור לא מבוטל מהקולות שבהם זכתה בבחירות הכלליות אשתקד, עם כל ההבדלים בין בחירות מוניציפליות לבחירות לפרלמנט הזו מבחינתה, סימן מדאיג.

גם תקוותו של פפנדריאו, כי בסיבוב השני – המכריע בין מועמדי שתי הרשימות הגדולות ביותר – תזכה פאסו"ק לתמיכת הקומוניסטים, לא התגשמה. הקומוניסטים (המדובר בפרו־סובייטים, האירו־קומוניסטים ירדו למעשה מהזירה) רגזו על המדיניות הכלכלית וגם על מדיניות הבטחון של פפנדריאו וממשלתו. לעומת הנימה האנטי־אמריקאית החריפה במערכות הבחירות מ־1977 ו־1981, שוב אין פפנדריאו מדבר כרגע על חיסול הבסיסים האמריקאיים ביוון. היחסים האמריקאיים־יווניים השתפרו גם בתחום הרכש והתמרונים המשותפים: בקיץ גורשו כעשרים דיפלומאטים לוביים מאתונה, וקרוב לוודאי שגם השיפור ההדרגתי ביחסים בין יוון לישראל עולה בקנה אחד עם מגמה זו. מכל מקום פפנדריאו, ראש הממשלה סירב למלא אחר דרישות הקומוניסטים לשנות את שיטת הבחירות ולחוקק חוק בחירות יחסיות, שהיה מסייע לקומוניסטים לבסס בקביעות את מעמדם כסיעה אופוזיציונית לא מבוטלת. ואף־על־פי שהאיסור הקומוניסטי להצביע בשביל מועמד פאסו"ק חל רק על אתונה, אין זה מן הנמנע שגם בערים גדולות אחרות נמנעו הקומוניסטים מתמיכה במועמד השמאל.

לא נראה שמדיניות החוץ מילאה תפקיד מיוחד בבחירות שהתקיימו השבוע. המחנה הליברלי־שמאלי ביוון נמרץ יותר, באורח מסורתי, בהשמעת תביעות לאומניות מאשר הימין ההדוד יותר. רעיון „יוון הגדולה", שטופח בראשית המאה על־ידי המנהיג הליברלי הנודע ויניזלוס, הסתיים במפלה במלחמה נגד תורכיה, בתום מלחמת־העולם הראשונה. גם בשאלת קפריסין והעימות עם תורכיה נוקטת פאסו"ק גישה נמרצת יותר. אולם הבדלים אלה אינם גדולים, ואילו על שיפור היחסים עם ארה"ב בוודאי שאין חולקים במחנה השמרני של מפלגת „הדמוקראטיה החדשה" בראשותו של קונסטנטין מיטסוטאקיס.

קרוב לוודאי שבחודשים הקרובים תחזור האופוזיציה השמרנית ותשמיע את התביעה להקדמת הבחירות. למיטסוטאקיס יש בכך גם עניין אישי, שכן עד 1989 עלולים לקום לו מתחרים מתוך מחנהו. לעת עתה פפנדריאו הוא עדיין האישיות הדומיננטית בזירה היוונית. ימים יגידו אם יצליח לבלום את הסחף, ולשמור על אחדותה של פאסו"ק ולצאת בתנופה מחודשת, או שמא יצטרך בשנים הקרובות לפנות שוב את הזירה ליריביו השמרניים.

תור בית־הסוהר הגיע

מאת טלי זלינגר

האלוף דוד מיימון רואה בתפקידו הקודם כנשיא בית־הדין הצבאי לערעורים הכנה טובה לתפקידו החדש כנציב שירות בתי הסוהר

על שולחנו של האלוף דוד מיימון מונחים, חוץ מתיקים ועוד תיקים ועוד תיקים, גם שני ספרי קריאה: „יומן רמלה" של דוד פרי ו„עיניים לכלא" של מיכאל צור. מיימון מתכונן.

בתחילת דצמבר, אם הכל יילך כשורה, יתמנה נשיא בית־הדין הצבאי לערעורים לנציב שרות בתי־הסוהר. מיימון כבר לא ילד, ואת החיים למד דרך עשייתם כמפקד בצבא, כמקצוען לענייני מיעוטים במערכת הבטחון וכממונה לעבריינים בצה"ל. בעיקר הוא אוהב להגדיר את עצמו כבעל־מקצוע בטיפול באנשים. היו לו יותר מהזדמנות אחת להפגין את המקצוענות הזאת, ועל־פי התגובות החמות, שהוא מקבל מפי בדואים, דרוזים, יהודים, הוא כנראה עמד יפה במשימה.

בנתיבו של נשיא בית־הדין הצבאי לערעורים ומפקד כל בתי־הדין של צה"ל, נתקלים במהמורות רבות, אשר משבשות יחסי אנוש, ויכולות לקלקל חברויות. במסדרון של בתי־הדין הצבאיים עברו יותר מקצין או חייל אחד שמיימון מכיר אישית. שלוש שנים אחרי שהתחיל בתפקיד, הזמן קצר לפני שהוא עוזב אותו, מוכן מיימון להכריז, מתחת לשפם האדירים שלו, שהוא לא איבד כאן חברים. „להיפך, רכשתי חברים חדשים, בעיקר משפטנים". על תפקידו הצפוי כנציב בשירות בתי־הסוהר עונה מיימון כי לא יראה את המבחן להצלחתו דווקא במספר האסירים ובני משפחותיהם, שיבואו להעניק לו גיבוי ואמון אם ייתקל בקשיים כמו קודמו. „הגישה שלי תהיה אנושית" הוא אומר ומסרב להבטיח יותר מזה. אלא שכן, הוא בהחלט מעריך, כי שלוש השנים שעשה בבית־הדין היו הכנה לא מספקת אמנם, אבל טובה, לתפקיד הבא שלו, וכי יש הרבה נקודות הצטלבות והקבלה בין שתי המשרות.

האלוף דוד מיימון עוזב את בית־הדין בנקודת מפנה מסויימת שלהם. הוועדה בראשה עמד השופט מאיר שמגר, לפני שהתמנה נשיא בית־המשפט העליון, מצאה שיש לעשות שינויים במבנה המערכת המשפטית של הצבא, ולבסס יותר את היסוד המשפטי־מקצועי שלה. במסגרת זאת העלה שורה של המלצות וביניהן ביטול מוסד „הרשות המאשרת" הכוללת את אלופי הפיקוד, מפקדי הזרועות והרמטכ"ל, שבפניהם מובא לאישור כל גזר־דין של בית־המשפט, ובסמכותם להמתיק את העונשים, כראות עיניהם. הוועדה המליצה גם באופן חד־משמעי למנות משפטן לנשיא בית־הדין הצבאי לערעורים. אלא שבצה"ל לא מצויים מפקדים רבים, שהם גם משפטנים בהשכלתם: הצבא מעדיף להקנות משקל רב יותר ליסוד הצבאי של מערכת השיפוט שלו. הכנסת אישרה את המלצת הוועדה, אף שהשאירה בעינה את סמכויות „הרשות המאשרת". כשיעזוב האלוף דוד מיימון את תפקידו, יישב בכסא זה משפטן, שלא יהיה, אולי, איש צבא בכלל. נושא זה מטריד אנשים רבים בצבא, גם את מיימון.

„זוהי מערכת ייחודית שעל אף היותה מערכת משפטית, היא מיוחדת לאופי מסויים של אוכלוסיה ועבירות. אי־אפשר לעשות מהמערכת הזאת מקבילה מלאה לזאת האזרחית", אומר האלוף דוד מיימון. נושא שמירת זכויות „הרשות המאשרת" היה בבחינת ייהרג ובל יעבור ומיימון היה סבור, כמו הרמטכ"ל והאלופים הוותיקים, כי אם יישלל מהם שיקול־הדעת יהיה אפשר לסגור את המערכת המשפטית־הצבאית, ולהכפיף את עברייני הצבא למערכת המשפט האזרחית. שיקול־דעת זה, סבורים האלופים, הוא עיקר ההבדל שמפריד בין הרשות המשפטית־הצבאית וזאת הכללית. „אני שולל הסתגרות של המערכת המשפטית־הצבאית, ורואה ערך רב להפרייה ההדדית בין שתי המערכות, אבל יש חשיבות עליונה לכך, שעל הכסא הזה יישב מישהו שהוא מפקד ולא רק משפטן", מרגיש האלוף מיימון.

הקשר המעשי שיש בין המערכת האזרחית והצבאית מקבל ביטוי בשירותם של כל שופטי בתי־המשפט המחוזיים במילואים בבתי־הדין הצבאיים. הקשר הזה מקבל גם ביטויים לא־פורמליים: האלוף מיימון מראה לי חוברת, שעוסקת במחקר משפטי כלשהו, שנשלחה אליו השבוע על־ידי שופט מהמחוזי, המאחל לו, בפתק מצורף, הצלחה רבה בתפקידו הבא. „אנשים מטלפנים לעודד ולתת עצות ושולחים גם חומר לימוד".

האלוף מיימון, שנכנס לתפקיד „שקט" ולא מבצעי לפני שלוש שנים ראה צורך לרכוש כישורים שיסייעו לו במישרתו החדשה. בשנה הראשונה לתפקידו בבית־הדין נרשם כסטודנט שלא מן המניין ללימודי משפטים באוניברסיטה. זה לא הוכח אומנם כחיוני לתפקיד, אבל בהחלט בלתי־מזיק וגם חשוב, מעיד כיום מיימון. הוא מספר, כי אף שיש לו זכות לבחור לעצמו את המשפטים שבראשם יישב, העדיף להתמקד בנושאים שבעיניו הם בנפש הצבא והחברה בישראל, בהם נתקל שוב ושוב – עבירות של עריקות וסחר נשק וסמים, והשאיר למשפטנים המקצועיים מקרים שהעריך, כי הם מסובכים ומחייבים ידע מקצועי מורכב.

נראה שגם בתפקידו הזה וגם בתפקידו הבא, הידע המקצועי העיקרי שמתחייב, ושמיימון מצוייד בו, הוא יחסו לאנשים ולהבנתם. זה אמנם לא חומר בטחוני חסוי, אבל בהחלט חומר רגיש ובעייתי. מיימון נזהר בעניין זה ומבקש להדגיש, כי מעולם לא היפלה לטובה חבר או מכר שנמצאו במצוקה. אם יכול היה לעזור – עזר, ובענייני משפט נמנע מלהתערב ולשים רגל בדלת. „לזכותם של אנשי הצבא אני מוכרח לומר, שאיש מהמקורבים או שאינם מקורבים לא דיבר איתי בשביל עצמו או בשביל מישהו אחר, ולא העמיד אותי במצב מביך שיכול היה לגרום רכילויות. כשופט שאינו משפטן מותיר מקום לפרשנויות ולרכילויות, אני גאה על שיצאתי מזה בשלום."

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

מכתבים למערכת דבר

מוחמד חסן הייב

דור חדש של פרשני תורת ישראל קם לנו בארץ בעת האחרונה. פרשנים המפרשים את עיקרי האמונה היהודית בהתאם להשקפת עולמם הפרטית, דעתם הפוליטית, הנוחות האישית, ובניגוד גמור לכתוב ולנאמר במקורות.

בשבוע האחרון עלה קולם של פרשני טבריה, אשר קמו להחזיר עטרה ליושנה, ולפאר את שמה של טבריה בהתנהגותם.

פרשני טבריה בחרו להם לדון ולפרש את עניין „הגר אשר בשערייך", ולא רק לדון בחרו הפרשנים, אלא גם נקטו יוזמה למימוש דעתם וסילקו את ילדי הבדואי חסן הייב מגן־הילדים הדתי „תמר" בשיכון א' בעיר.

מעניין אותי לדעת, כיצד מתיישבים מעשי ההורים והחינוך הדתי אותו הם מתיימרים להעניק לילדיהם? כיצד, לשם דוגמה, מסבירים ההורים הללו לילדיהם הרכים את מגילת רות בה קוראים בחג השבועות, ואשר מייצגת יותר מכל את הסובלנות הרבה שמגלים המקרא ותורת ישראל לבני עמים זרים המתגוררים בתוך עם ישראל?

ומה אומר האבא, שחסם בגופו את הכניסה לגן־הילדים בפני ילדי הבדואי, לבנו המצביע על פסוק 8 בפרק כ"ג בספר דברים, שם נאמר: „לא תתעב אדומי כי אחיך הוא".

כיצד יפרשו לילדיהם ההורים האחרים, שעמדו מנגד מבלי לנקוף אצבע, את הנאמר בפסוק 11 בפרק ט"ז בספר דברים: „ושמחת לפני ה' אלוהיך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך".

סמוך ובטוח אני לצערי, כי הם ימצאו מוצא כדי להתגבר על הכתוב, לסלף את הנאמר, לשנות משמעויות ותכנים, ולהוסיף לשנאה, איבה ופילוג בין יהודים ושכניהם הבדואים.

ובשעה זו כשהם עסוקים בפרשנות, ומתקוממים כנגד הליכת שני פעוטות בדואים עם ילדיהם לגן משותף, ברצוני לספר להם, כי לא רחוק מטבריה, לאורך גדר המערכת, בסמוך לגבול, עוסקים הגששים הבדואים במשך שנים ארוכות באחת המשימות הקשות, המתישות והמסוכנות ביותר להבטחת שלומם של יישובים יהודיים (וביניהם גם טבריה).

התנהגות ההורים בגן־הילדים „תמר" בטבריה, היא אות קלון לציבור הדתי, לעיר טבריה, למדינת ישראל ולעם היהודי, שידע דברים דומים בגלותו בנכר.

גדי שלסקי
כפר־סבא

לגיטימציה לשיטה בלתי־מוסרית

התבטאותו הבוטה וחסרת האחריות של פרופ' אמנון סלע בנושא האירועים בנווה־יעקב („לנווה־יעקב מגיע עונש סביבתי", כל העיר 26.9.86), מעידה ככל הנראה, על כך שהתואר האקדמי והתפקיד הרם אינם ערובה לתבונתו של בעליהם.

הראשונים שהיו צריכים להזדעק ולהרים קול נוכח התבטאותו של פרופ' סלע הם בראש ובראשונה אותם סטודנטים ערביים שעליהם ביקש להגן. שיטת העונש הקולקטיבי ו„הענישה הסביבתית" הופעלה בעבר ומופעלת גם היום, לעיתים, באזורי המימשל הצבאי כלפי כפרים או שכונות בהם נמצאו טרוריסטים, או בוצעו מעשי טרור. שיטה זו זכתה לביקורת קשה מפי אישי ציבור רבים וכן לגינוי מסעם „הוועדה לזכויות האזרח" וארגונים דומים אחרים. פרופ' אמנון סלע מעניק בדבריו לגיטימציה מלאה (בחינת קל וחומר) לשיטה בלתי־הוגנת ובלתי־מוסרית זו והנפגעים הראשונים מ„אימוץ" הצעותיו יהיו דווקא אותם ערבים שעליהם כה נחפו להגן.

את דבריו בדבר „העדר עמוד שדרה מוסרי" לתושבי שכונת נווה־יעקב לא ניתן לכנות אלא דברי הבל והסתה. באותה צורה ניתן להאשים את תושבי רחביה בחוסר „עמוד שידרה מוסרי" על כך שמתבצעים בשכונה מקרי שוד ואלימות כלפי זקנים, את תושבי בית הכרם על מקרי אונס שאירעו בשכונה בעבר, את תושבי קרית יובל על מעשי בריונות המתבצעים בה מדי פעם וכו' וכו'. כדאי, אם כן, לשיטתו של פרופ' סלע, ליצור רשימות של סנקציות על תושבי שכונות שונות בהתאם לתגובותיהם, מעשיהם ומחדליהם ואני מניח שפרופ' סלע יהיה מוכן לשמש כיועץ למדידת „חוסן עמוד שדרתם המוסרי" של תושבי כל שכונה ושכונה בירושלים ובערים אחרות.

למיטב הבנתי וידיעתי הטיפול במפירי סדר ובריונים למיניהם נתון בידיה של משטרת ישראל ולא בידיהם של תושבי שכונות, יהיה חוסנם המוסרי גבוה ככל שיהיה. פרופ' סלע קורא בעקיפין לתושבי נווה־יעקב ליטול את החוק לידיהם דבר ששום אדם בר־דעת לא יסכים לו.

אשר לנתון הסטטיסטי המאלף, כי „אין מדובר כאן בפעם הראשונה שדברים מעין אלה קורים בנווה־יעקב", לא ניתן לי אלא לקוות, שבעבודותיו ובדיוניו המדעיים מבסס פרופ' סלע את התיאוריות שלו על נתונים ועובדות בדוקים ומבוססים יותר. מקרים של תקיפה והתנכלות למיעוטים וקבוצות שונות קרו, ולצערי הרב גם יקרו, לא רק בנווה־יעקב אלא גם בעוד כמה שכונות ומקומות בארץ ובחומרה יתירה (ראה התנכלויות תושבי עפולה לערבים, התנכלויות דתיים חרדים למוסדות נוצריים ולסתם חילוניים שפתחו בתי עסק או ביקשו לחיות באזורים כמאה שערים וכיו"ב).

ולסיום, כדי להסיר כל חשד כי התקוממותי כלפי דבריו של פרופ' סלע היא „תלויה בדבר", עלי לציין, כי אינני תושב נווה־יעקב, לא התגוררתי בשכונה מעודי וזאת על אף שכמה „מחברי הטובים ביותר" גרים שם...

אריה שפיצן
ירושלים

חנינה לאסירי המחתרת

„לוחמים בלי מדים", יושבים עדיין מאחורי סורג ובריח, זו השנה הרביעית מבלי שקם מנהיג יהודי אחד ודואג להוציאם לחופשי. כל חטאם ופשעם של „אסירי המחתרת" שגילו איכפתיות מול הדם היהודי הנשפך כמעט יום יום בידי מרצחים מחבלים. (65 נפגעים בשער האשפות בירושלים).

ידוע לכל ש„אסירי המחתרת", רובם ככולם, בחורים ששירותם הצבאי בצה"ל היה ביחידות קרביות: צנחנים, שריון וסיירת גולני, ביניהם לוחמים אמיצים שחירפו נפשם על קדושת העם ועל קדושת הארץ.

ישיבתם הממושכת בבית האסורים מתרחשת בשעה שממשלת ישראל נתנה חנינה ל־1150 מחבלים־רוצחים, ביניהם כאלה שנשפטו למאסר עולם, וחלקם ממשיך לעשות בנו שפטים ולשפוך דם יהודי בעזה, בחברון ובירושלים, בשער האשפות. אדוני ראש הממשלה, במיצוי המאסר על תמתח בבקשה, ואל תרשה שאנשי „שלום עכשיו" ונושאי כליהם ישטשטו ויחלישו את שיקולך וימנעו את התערבותך כדי ש„אסירי המחתרת" ייצאו לחופשי. אל תתיר לאנשי „שלום עכשיו" להמשיך וללבות יצרים הגורמים לשנאת יהודים ליהודים, כנאמר: „בין אחים יפרידו".

כאחד שנימנה עם מפקדי המחתרת „לוחמי חירות ישראל" – לח"י לשעבר, אל לך לשקט ואל לך לנוח, כל עוד אחרון האסירים לא יצא לחירות ולא שב אל חיק משפחתו.

עם כניסתך לתפקיד הרם ראש ממשלת ישראל – חשוב שתאזין לקריאתם של רבבות יהודים בארץ ובתפוצות, המצפים שתעשה מחווה נועזת ותשפיע ש„אסירי המחתרת" ישוחררו לאלתר.

מרדכי אופיר
ירושלים

לעצור את נגע הגזענות

תנועת „מענה" למלחמה בגזענות, הוקמה לפני שנה בעקבות התפשטות הכהניזם וספיחיהם. התנועה הצליחה לאחד בתוכה גורמים מכל גוני הקשת הפוליטית, ותחילת דרכה היתה גדושת פעילות.

הלחץ הציבורי הרב שהפעילה „מענה" הביא בסופו של דבר לקבלת החוק נגד הסתה גזענית בכנסת. רבים מפעילי התנועה סברו לתומם, שקבלת החוק פתרה את בעיית ה„כהניזם", עד שבאו האירועים המזעזעים באשקלון לאחר שני מקרי הרצח הטראגי של תושבי העיר, והוכיחו שהמלאכה עדיין רבה.

עבודתנו כעת צריכה להיות יותר אפורה ופחות ראוותנית, עלינו ללכת מיישוב ליישוב ולהסביר ימים ולילות עד כמה מסוכנת תופעת הגזענות. אך אם נפעל לבדנו – ניכשל. לכן על כל אזרח ישראלי המאמין בערכי הדמוקרטיה, להירתם ולסייע לנו כמיטב יכולתו.

הסיוע שאנו זקוקים לו הוא בעיקר עקיף, כלומר שכל אחד ידאג בפעולות שיכנוע והסברה שסביבתו הקרובה לא תהיה נגועה בנגע הגזענות. ואז, במאמץ משותף נצליח כולנו לעצור את הנגע המתפשט של הגזענות.

משה כהן
דובר „מענה"

עובדי בל"ל, לא כך

התפרצות אנשי ועדי העובדים של בל"ל ללשכת א. יפת בדרישות להחזרת דמי פיצויים והתפטרות מעבודתו, מזכירה משהו אפל ויצרי מאוד, מנהג ימים קדומים מאוד. בימינו יש דרכים מתוקנות לטיפול בנושא שעל הפרק.

ובכן, כשנדמה למישהו שהאדם ירד־נפל, מהינים לדרוך עליו?

ההודות למי התפרנסו ובכבוד במשך כל השנים? מאותות הזמן וההתבהמות.

י. שיין
גבעתיים

„שלח את עמי"

כולנו שותפים במאבק של „שלח את עמי", אך נדמה לי, כי הדתיים הקיצונים יכולים להכשיל את קליטת העולים שירצו לבוא לישראל, כי למעלה מ־60% הם זוגות מעורבים. יחזקאל קויפמן בספרו המונומנטלי „תולדות אמונת ישראל" הדגיש, כי ישראל כולו הוא בן־תערובת, ואכן משפחת רחב הכנענית דבקה בישראל, יעל אשת חבר הקיני היתה שופטת בישראל, יהונדב בן־רחב השתתף בהשמדת הבעל, משה רבינו לקח לו אשה מדיינית כושית, שמשון לקח אשה פלישתית, רות אם בן דוד היתה מואביה ודוד לקח לו אשה גשורית, נעמה העמונית היא אם מלכי יהודה התקיים.

ישנם עימנו בארץ הרבה זוגות מעורבים, שארית הפליטה שנותרה וכאשר יבואו עשרות זוגות כאלה מה נעשה בהם? שמא נכפה עליהם את הדת כדין ההלכה או שמא נדחה אותם מעל פנינו?

אין לדעת, אם כל הגרים מאז ומעולם אכן התגיירו לפי ההלכה. אבותיהם של שמעיה ואבטליון ורבי עקיבא ורבי מאיר וכל שאר גדולי האומה בדורותיהם שיצאו ממשפחות גרים היו לברכה לישראל. כל אלה היוצאים מרוסיה אשר ירצו לעלות לישראל טוב שיידעו שלא נדחה אותם מעל פנינו בגלל נישואי תערובת.

ישראל קרגמן

> *דעה קדומה היא הנר שלאורו יילכו השוטים*
> וולטייר

להתנדב לעזרת אקי"ם

אקי"ם, סניף ת"א, פונה לעובדים סוציאליים בקריאה להתנדב לאגודה ולתרום לשיפור מערכת שירותי הרווחה והשיקום למפגרים.

אקי"ם, סניף ת"א, פועלת לקידום מכלול שירותים למפגרים בת"א מכל שכבות הגיל והאוכלוסיה. האגודה מפעילה מסגרות שיקום שונות, ומבקשת לתגבר את השירותים המוצעים בהן. כן מעוניינת האגודה לשכלל את כלי האיתור המוסדיים על מנת להגיע לאוכלוסיית המפגרים ובני משפחותיהם, הזקוקים ליד מכוונת ומסייעת ואינם מצויים עדיין בטיפול הרשויות.

לעובדים סוציאליים המוכנים להתנדב לאגודה מובטחת פעילות הזמנית חשובה ביותר, הטומנת בחובה גם אתגר מקצועי רב.

המעוניינים יפנו למשרד אקי"ם בת"א טלפונים: 651447 / (03)656483.

מיכל גוטמן
מנכ"לית אקי"ם ת"א

מוקד מצוקה לנכים – בניידות רכב

בחודש האחרון ניתנו על ציבור נכי ביטוח לאומי שתי גזרות המתייחסות לניידות רכב. האחת: הארכת משך אחזקת רכב משלושים ושלושה חודשים לארבעים ושמונה חודשים, והשנייה היא הקפאת ההלוואה העומדת לרכישת רכב חדש. משמעותה של החלטה זו היא שהנכה יצטרך לשלם חלק ממחיר הרכב בזמן שעד כה היה פטור מכך.

נכים רבים שאינם מודעים לשינויים אלה, נתקלים בבעיות סבוכות שבעקבותיהן מפסידים כספים רבים.

אילי"ה, ארגון ישראלי לרווחת הנכה, הקים מוקד מצוקה אשר יוכל לתדרך את הפונים אליו, ואשר יוכל לאמוד את היקף הבעייה.

בדבר פרטים יש לפנות אל אלי צח או חיים קוזוכביץ, טלפון 02־663663, 02־663808.

יונה קלשטיין
יו"ר אילי"ה
ארגון ישראלי לרווחת הנכה

טלוויזיה

5.30 „מקרון 1" – שם הפרק: „מעט אוויר צח".
5.55 „לאן נעלמת השמש?" – סיפור לקראת הסתיו מאת מלאכי בן אריה. איורים: רותי קפלנסקי, קריאה: משה ברכאן בהשתתפות פבלו אריאל.
6.05 „אני, אמי והשכן ממולי" – שם הפרק: „הצגת חג המולד".
6.25 ממוקד של מקום – ירושלים הרים סביב לה.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 „שבועון טלוויזיה" – אירועים מן העולם (תרגום לעברית).
7.00 מבט – דיון בענייני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 מבט ספורט.
8.45 לקראת שידור.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 יצחק בשביס זינגר – סרט תעודה אמריקאי על הסופר היהודי־אמריקאי שזכה בפרס נובל, יצחק בשביס זינגר בהשתתפותו. הפרקים מימיו הראשונים בארצות־הברית מועלים באמצעות סיפורו האוטוביוגרפי „קונג אילנר". קורא השחקן גד הירש.
10.05 „חללי" – פרק „אחד־עשר", ראשית שנות השבעים.
11.10 „פיגרו בפקין" – סרט תעודה מוסיקלי העוקב אחר העלאת האופרה „נישואי פיגרו" של מוצרט בפקין. בשנת 1984 יצאו שני ראשי אופרת גליינדבורן לפקין לסייע בהפקה לא שגרתית זו. השמעת המוסיקה המערבית היתה אסורה בסין בתקופת „המהפכה התרבותית", ורק באחרונה שבים הסינים אל ביצועי יצירות מערביות. הסרט מלווה בסיורים באתריה של סין ובקטעי נגינה שמשמיעים ילדי הקונסרבטוריון למוסיקה של פקין. הפקה של הס. בי. סי.
11.45 חדשות.

טלוויזיה לימודית

09.00 טלטקסט: עד כאן.
09.03 שעת כושר.
09.15 בלי סודות: ר.
09.35 סיפורים מן העולם: הפליאדה.
10.00 מסע לילי: פרק ה'.
10.25 וינטו, פרק ו': פירות השנאה.
11.15 שאריי: הופעה פומבית של הזמרת הבריטית, שאריי.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 הרודיון, תעלומת קברו של הורדוס: סרט דוקומנטרי.
2.45 עידן הגילויים: מסעות ספרד ופורטוגל.
3.00 טאו טאו.
3.30 רחוב סומסום: געגועים לחברים.
4.00 זהירה.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 באך: מתוך „ספר התווים הקטן של אנה־מגדלנה באך".
07.30 שחרית מוסיקלית – באך: סוויטה מס' 3 ברה מג'ור לתזמורת; בטהובן: סונטה ברה מינור אופוס 31, „הסערה"; ברהמס: חמישייה בסי מינור לקלרנית ולכלי־קשת. ברטוק: דיברטימנטו לכלי־קשת.
09.30 קונצרט בוקר
12.05 מאוצר הסרטיה – צ'ייקובסקי: שלישייה בלה מינור (שלישיית וידום).
13.00 קונצרט צהרים
15.00 „מפגשים מוסיקליים".
16.00 „אתנותא".
17.30 קונצרט מנחה – רספיגי: אריות ומחולות עתיקים, סוויטה מס' 2 (התז. הקמרית של לוס אנג'לס / נ. מרינר); רודריגו: פנטסיה לבן אצולה (ג' וויליאמס / התז. פילהרמוניה / ל. פרמוג); דבוז'אק: שלישייה בפה מינור לפסנתר, כנור וצ'לו אופוס 56 („שלישיית יובל"); סמטנה: „ולטבה", פואמה סימפונית מתוך המחזור „מולדתי" (התז. הסימפונית הוינאית / י. אהרונוביץ'); פרוקופייב: קונצ'רטו מס' 1 ברה מג'ור לכנור ולתזמורת אופוס 19 (א. שטרן / התז. הפילהרמונית של ניו־יורק / ז. מהטה); סטרוינסקי: „פטרושקה" מוסיקה לבאלט (התז. פילדלפיה / ר. מוטי).
20.05 ערב טוב – הנדל: קונצ'רטו גרוסו בדו מינור אופוס 6 מס' 8 (סנט־מרטין / נ. מרינר); ויולדי: קונצ'רטו בדו מג'ור לאבוב ותזמורת כלי קשת (ה. הוליגר / להקת „אי מוזיצ'י").
20.30 „קונצרט התזמורת הסימפונית ירושלים רשה"ש", שידור ישיר מאולם הנרי קראון – מנצח: רוג'ר נורינגטון, סולנים: אלונה אגור (צ'מבלו); יגאל טונה (כנור) – היידן: סימפוניה מס' 25; באך: קונצ'רטו במי־מג'ור לכנור ותזמורת; „אנתולוגיה קטנה" – „כמה תמונות פסטוראליות" – עם הסופר והמספר יוסל בירשטיין (ש.ש.). באך: קונצ'רטו ברה מינור לצ'מבלו ותזמורת; היידן: סימפוניה מס' 101.
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות, „מן השמים ועד השמיימי" – תכנית מיוחדת מיצירות: ורדי, רובינשטיין, דוניצטי, שוברט, ביזה, בוקריני, מנדלסון [illegible] (ש.ת.).
19.05 שער בתגיא.
22.05 „יש לי חלום" – עם ד"ר אביגיל גולומב ותניצה אברבנאל.

רשת ב'

08.05 „חתול במגפיים" – שידורים לתלמידים בחופשה.
14.06 „הזקן בן מאה" – במלאות 100 שנה להולדתו של דוד בן־גוריון – „דוד בן־גוריון ותפיסתו הממלכתית מאז הקמת המדינה".
16.05 תוצרת הארץ – שירים עבריים.
20.05 „סוכת אבא" – סוכות בקהילות ישראל של אתמול.
21.05 „שורשים" – ענייני עדות ופולקלור. „על לוחות השנה".
22.05 „צמוקים ושקדים" – מבחר שירים ביידיש: שירים לשמחת־תורה.
23.05 „בינינו לבין עצמנו".
00.05 „יומן חצות".

רשת א'

11.10 שירים עבריים.
11.30 השכלה ודעת לכל – „אני המוסיקה" – „מהי מוסיקה יהודית?"
12.05 ליבי במזרח – שירים מזרחיים.
14.06 תכניות לילדים – „מי אשם" – מאת מירה מאיר; „מסע בעקבות ארבעת המינים" – מאת דויד גרוסמן.
14.45 חתול בשק, ילקוט כלבבנו.
15.25 עזריה אלון מספר על נוף הארץ (ש.ש.)
15.30 קתדרה – ד"ר פרדי רוקם – „מוטיב הכך" – „הדיבוק", „הוא הלך בשדות", „שיר" (ש.ש.)
16.05 צומת המזרח־התיכון.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – „צרפתית למתקדמים": שעור מס' 51 (ש.ת.)

רשת ג'

8.06 „קליבר".
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
20.05 „לילה ראשון בלי אמא" – שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל (ש.ת.)
23.05 תוצרת הארץ.
23.55 „שירות חצות" – עם הסופר דן שביט.

קולנוע

■ תל־אביב

אסתר: הפיראטים 5, 7.30, 9.40
אורלי: צביטה בלב
10, 8, 6, 4
פאר (לשעבר אלנבי): קוקה קולה קיד 5, 7.15, 9.30
11.30 בית החיות
בן־יהודה: אהבה בשחקים
11, 5, 7.15, 9.30
גורדון: שתי אנגליות
4.30, 7, 9.30
גת: הצבע ארגמן 3.15, 6.15, 9.15
דיזנגוף 1: מונה ליזה
11, 1, 3, 5, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק
11, 1, 3, 5, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3: זאב צעיר 11, 1, 3, 5
נשיקת אשת העכביש 7.15, 9.40
דקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון
5, 7.15, 9.30
דרייב־אין: הטוב הרע והלא נורא
9.45, 7.45, 5.45, חצות – סקס
הוד: תעלול קטלני 5, 7.15, 9.30
תתיך תתיך + גנב הלבבות 11.00
בית ליסין: פריץ החתול
חן 1: היחפן מבוורלי הילס
7.30, 9.50
בעקבות החרב הקסומה
10.30, 12.30, 2.45, 4, 5.35
חן 2: ג'ושוע אתמול היום
5, 7.25, 9.45
מתוקים באהבה 10.30, 12.30, 2.30
חן 3: הרומן של אתמול בלילה
5.25, 7.40, 9.55
דמבו הפיל המעופף
10.30, 12.30, 2.30, 4
חן 4: שגעון של לילה
5.35, 7.40, 9.50
היפהפיה והיחפן
10, 12.30, 2.25, 4.00
חן 5: דונה פלור נשואה לשניים
5.20, 7.40, 9.50
נסי גאן 10.30, 12.30, 2.35
ליטמור: ירח דבש מכושף
4.30, 7.15, 9.30
לב 1: יפה בורוד
2, 5, 7.40, 9.40
לב 2: בעקבות הכרך
2, 5, 7.30, 9.30
לב 3: מלכת הכיתה 2, 5, 7.40, 9.45
לב 4: טנגוס 1.45, 5, 7.15, 9.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: רעם הבינגה
רב גת 1: ג'ושוע אתמול היום
7.15, 9.30
סינמה 1: עיר ללא רחמים
5, 7.15, 9.30
סינמה 2: מקרוני 5, 7.15, 9.30
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: שתי אצבעות מצידון
5, 7.30, 9.30
פריז: עוברת אורח
12, 2, 4, 7.15, 9.30
ראפסי ג'ימס 11.30
צפון: זכרונות אהבה מפירנצה
4.30, 7.00, 9.30
תמר – רמת־אביב:
כולם נפלו על הראש 7.15 9.30
התחילו את המהפה
בלעדי 11.45
שחף: אותלו 4.30, 7, 9.30
תבלט: החברים של אלכס
4.30, 7.15, 9.30
תל־אביב: הטוב הרע והלא נורא
11.30, 4.30, 7.15, 9.30

■ ירושלים

אריסון: אהבה בשחקים
4.30, 7.15, 9.30
אוריון 1: צרות גדולות בצ'יינה טאון
10.30, 4.30, 7.00, 9.00
אורגיל: כולם נפלו על הראש
4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון: לאסי שובי הביתה
10.00
אצבעוני 11.30
טיסה נעימה 1.30
בלבי 3.15
אצבעוני 5.00
גבירתי המאמן 6.45
מועדון ארוחת בוקר 8.15
חבורת הלוחמים 10.15
חצות – טיסה נעימה
האולם הקטן בבנייני האומה:
מלכת הכיתה 7.00, 9.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון
4.30, 7.15, 9.15
הדבורה מאיה 10.30
אור 3: ארבעה מקצוענים בשליחות
הקבורה 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל: ג'ושוע אתמול היום
7.15, 9.30
כפיר: אותלו 4.30, 7.00, 9.00
נפגש בסיבוב 10.30
סמדר: מקרוני 7.00, 9.15
עדן: הטוב הרע והלא נורא
4.30, 7.00, 9.00
רון: ירח דבש מכושף
4.30, 7.15, 9.30
מיטשל: זכרונות אהבה מפירנצה
9.15, 7.00, תתיך תתיך 10.30

■ חיפה

אורה: זכרונות אהבה מפירנצה
4.30, 7.00, 9.15
אורלי: מלכת הכיתה 7.00, 9.15
מרי פופינס 11.00, 4.30
אמפיתיאטרון: הטוב הרע והלא נורא
4.30, 7.00, 9.15
ארמון: הפירטים 4.30, 6.45, 9.15
עצמון 1: תקלה מופלאה
4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: אהבה בשחקים
4.45, 7.15, 9.30
חן: הצבע ארגמן 6.00, 9.00
פאר: צרות גדולות בצ'יינה טאון
4.30, 7.00, 9.15
קרידאור: שואה חלק ב' – 6.00
11.30 פינק פלויד בפומפיי
רון: אותלו 4.30, 6.30, 9.00
רב גת 1: ג'ושוע אתמול והיום
6.45, 9.15
בעקבות החרב הקסומה 12.30, 4.30
רב גת 2: היחפן מבוורלי הילס
7.00, 9.15
חברי הדיקן אליוט 12.30, 4.30
שביט: שתי אצבעות מצידון
7.00, 9.15

■ קרית־ביאליק

מטיר: שתי אצבעות מצידון 7, 9.15
סביון: כחום הגוף 7, 9.15

■ קרית־חיים

בית העם: מרגלים שכאלה
5.00, 7.00, 9.15
היובל: באדיה 7.15, 9.30

■ קרית־ים

ביצן: גבירתי המאמן 7.00, 9.15

■ קרית־מוצקין

אורה: תעלול קטלני 7.15, 9.30

■ אשדוד

אסתר: יפה בורוד 7.00, 9.30
אשדודה: היחפן מבוורלי הילס
7.15, 9.30

■ אשקלון

אסתר: הטוב הרע והלא נורא
7.15, 9.30
מאור: שתי אצבעות מצידון
7.15, 9.30
רחל: קרטה קיד 2, 7.15, 9.30

■ באר־שבע

חן: צביטה בלב 4.30, 7.30, 9.30

■ בת־ים

עצמאות: הטוב הרע והלא נורא
5.00, 7.15, 9.30

■ הרצליה

היכל: צביטה בלב 5, 7.15, 9.30
מלון דניאל: פנטזיה 5.00, 7.15
שגעון של לילה 9.30

■ עפולה

מופיתרון: צביטה בלב 8.30
אוליבר 4.00

■ קרית־אונו

מרכז קהילתי:
4.30 סינדרלה והכלבלב הכחול
6.30 תתיך תתיך
9.30 גבירתי המאמן

■ חולון

ארמון: שתי אצבעות מצידון
7.45, 9.30
תקלה מופלאה 6, 4, 11
11.30 שעורי הלילה
מגדל: הצבע ארגמן 6.00, 9.00
עליסה בארץ הפלאות 4.30
מתנ"ס, קרית שרת:
יומנו של צב 7.15, 9.30
4.30 נילס אלגרסן
סביון: אהבה בשחקים 5, 7.15, 9.30
ריגנה: הטוב הרע והלא נורא 9.30, 7.15

■ טבריה

אביב: רכבת אל החופש 7.00, 9.30

■ כפר־סבא

עמל: שתי אצבעות מצידון
7.00, 9.15
11, 4.45 מרי פופינס
חן: קרטה קיד 2, 5 7.00, 9.15

■ לוד

אורלי: הטרמפיסט 7.15, 9.15
כזה זיוה: קרטה קיד 2, 7.15, 9.30

■ נתניה

סמדריה: מסע עסקים של אבא
7.00, 9.30
5, 11 אגדות הדרקון מאגם האש
אטרה: הטוב הרע והלא נורא
7.00, 9.15
שרון: מונה ליזה 7.00, 9.15
5.00 שודדי השחקים
11.00 מתוקים באהבה

■ פתח־תקוה

שלום: שתי אצבעות מצידון
7.15, 9.30
היכל 1: הטוב הרע והלא נורא
5.00, 7.15, 9.30
היכל 2: אהבה בשחקים
5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: אותלו 4.30, 7.00, 9.30

■ קרית־שמונה

שגיא: השוטר ממנהטן 7.15, 9.30

■ ראשון־לציון

נעמן: בי"ס לשוטרים מתקדמים
7.15, 9.30
ראשון: קרטה קיד 2, 7.15, 9.30

■ רחובות

בית העם: השגעון הגדול 7, 9.15
חן: יפה בורוד 7.15, 9.30
חן: תעלול קטלני 7.15, 9.30

■ רמת־גן וגבעתיים

אראמים: הפיראטים
5.00, 7.15, 9.30
ארמון: צרות גדולות בצ'יינה טאון
5.00, 7.30, 9.45
לילי: תעלול קטלני 7.15, 9.30
הוד: אהבה בשחקים 5, 7.15, 9.30
רב גן 1: היחפן מבוורלי הילס
7.20, 9.40
בעקבות החרב הקסומה
10.30, 12.30, 2.30, 4.40
רב גן 2: רומן של אתמול בלילה
7.20, 9.40
זאב צעיר
10.30, 12.30, 2.30, 4.30
רב גן 3: כחום הגוף 7.20, 9.40
טרן וקדירת הקסמים
1.30, 12.30, 2.30
רב גן 4: הצבע ארגמן
10.30, 12.30, 4.25, 6.15, 9.15
שביט: קרטה קיד 2,
4.30, 7.15, 9.30

■ רמת־השרון

כוכב: מרגלים שכאלה 7.00
11, 4.30 הכלב השווה מיליונים
העולם לפי גארפ 9.30
11.40 לד זפלין

■ רעננה

אורות: בעקבות אוצר הנילוס
4.30, 7.15, 9.30

■ רמלה

אורן: קרטה קיד 2, 7.15, 9.30

הקרן למען בטחון ישראל
פינה חמה ללב"י
השבוע ★★★
התרומה הגבוהה
מר לוי מבלגיה
4,436 ש"ח
התרומה המרגשת
לכבוד יום הולדתו ה־80 של מר דוד ריכרד תרמו חבריו
150 ש"ח
התרומה הצעירה
תלמידי כתה ה' ביה"ס שכטרמן, כפר יעבץ
40 ש"ח
היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י
קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ
תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
קופת חולים מאוחדת שפרינצק 15 – 265200
ירושלים
הבירה – המלך 23 – 683845
חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 339312
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
הגפן – ביאליק 30 רמת־גן – 723674
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על תרופות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות תורנות בשבת וחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00
אזה"ג – 03־433500, 03־453500
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03־284640
בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, ביום ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00
חיפה
רחוב הנמל 26, קומה ב' – 04־523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
אלמקס לכל המשפחה

חתום על "דבר" היום ותהיה מעודכן בכל יום.

מנת דם חיים לאדם
לתרומות דם פנה למגן דוד אדום הקרוב.
זכרו! תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם עבורך ולמשפחתך.

23/10/86

עזרת נשים בבית הנבחרים

איך קיבלו הנשים בא"י זכות בחירה

מאת אהרן גבע

הנשים פולשות לתחום עסקי חדש: עסקי הדת. אשה מירוחם נבחרה למועצה הדתית. שניה, מצפת, היא גבאית בבית כנסת קונסרבטיבי. תמצא אולי סבתות מאוד זקנות הזוכרות את המאבק בישוב סביב הענקת זכות בחירה לנשים. מי שאינו מכיר סבתא כזו יכול לקרוא בספרו של מנחם פרידמן „האורתודוקסיה הלא־ציונית בארץ ישראל".

אנו מדברים על ימים רחוקים. שנות העשרים הראשונות. הישוב מגבש את המסגרות האוטונומיות שלו. השאלה היא: מי ייבחר לאותן מסגרות? רק גברים או גם נשים? העולם של הישוב הישן היה עולם של גברים. נשים בישלו במטבח. גידלו ילדים. ישבו בבית הכנסת בשבתות ובחגים – בעזרת נשים. הלומדים והמכריעים היו רק גברים. והנה באו הציונים ואמרו: שוויון בין המינים, זכות בחירה גם לנשים.

החרדים התנגדו. הם טענו שלנשים אין שיקול דעת. הם הסתמכו על הרמב"ם. הם חששו מפני „העולם החדש" ההולך ומתהווה. החרדים ברחו מפני השכלה שהתפשטה באירופה. והנה משיגה אותם „ההשכלה" גם בא"י. חלוצים וחלוצות חיים „חיי פריצות": תלמידים ותלמידות של „בצלאל" יושבים חבוקים זה עם זה ועתה באים ורוצים להפוך את הפריצות לנורמה. גברים ונשים יעמדו זה קרוב לזה בקלפי. הם ישבו זה בצד זה בישיבות. הרהורי פריצות עלולים לחדור גם לרחוב החרדי. ולכן: נגד!

לא כל הרבנים חשבו כך. המתונים היו מוכנים להתפשר. אולם הבלתי מתפשרים מצאו תמיכה גם במחנה המקורב לציונים. ובתוכם הרב קוק, הנחשב כיום בעיני רבים כרב ראשי ליברלי. הרב קוק התנגד בתוקף למתן זכות בחירה לנשים. להלן קטע מכרוז שפורסם בחתימתו בניסן תר"פ:

„החלטת אספת רבני א"י החלט שהסעיף של השתתפות הנשים בבחירות... הוא נגד דת משה ונגד האומה בכלל. (ולכן) לא ישתתף שום איש מכשירי ישראל באספת הנבחרים... אברהם יצחק הכהן קוק".

השמאל והציונים הליבראלים כמו ז'בוטינסקי התנגדו בתוקף להחרמת הנשים. בשמאל היו נשים מנהיגות כרחל ינאית, עדה פישמן ומניה שוחט. ז'בוטינסקי כתב בימים ההם – 1919 – כי ההכרעה היא עקרונית: התקום בא"י חברה מסורתית או חברה מודרנית־ליברלית?

הציונים (חוץ מחלק מ„המזרחי") דרשו שוויון זכויות לנשים. אבל הבעיה הפוליטית שעמדה לפניהם חייבה פשרה. הציונים רצו להקים גוף שייצג את יהודי א"י כלפי הבריטים, אולם החרדים היו חלק גדול מאוד של היישוב. בשנת 1922 חיו 45 אחוזים של היהודים של א"י בירושלים. וזו היתה ברובה חרדית. גוף יהודי ללא חרדים לא ייראה בעיני הבריטים כגוף מייצג. מכאן שאין מנוס ומוכרחים להגיע לידי פשרה עם החרדים.

החרדים היו מפולגים. חלק נטו לשיתוף עם הציונים. חלק החרימו אותם. המו"מ התנהל איפוא רק עם חלק מהחרדים כאשר „המזרחי" פוסח על שתי סעיפים.

הפשרה הראשונה שהוצעה היתה: זכות בחירה אקטיבית לנשים כאשר שאלת זכות הבחירה הפאסיבית (הזכות להיבחר) נשארת פתוחה. החרדים המתונים הסכימו לזכות בחירה פאסיבית לנשים: אבל אז קמה סערה במאה שערים. הופעלו לחצים כבדים על הרבנים החרדים המתונים והם ביטלו את הסכמתם. אז החלו החיפושים אחרי נוסחאות אחרות של פשרה: הרב קוק הציע, שיהיו שני בתים: אחד שנבחר ע"י הכל ושני שנבחר ע"י גברים בלבד. וכל החלטה טעונה אישור שני הבתים. הצעה אחרת: קלפיות „כשרות" וקלפיות אחרות: בקלפיות הכשרות יצביעו רק גברים חרדים וכל אחד מהם יקבל שני קולות.

ואכן כך היה. תחילה בירושלים ולאחר מכן בכל הארץ. ועוד פשרה: הוצע להקים באספת הנבחרים עזרת נשים. השמאל נמנע והצעה נתקבלה: אלא שלמעשה לא בוצעה ההחלטה. כבר בשנת 1921, שנה אחרי החלטת „האפרטהייד", באה רחל ינאית והתיישבה בין הגברים. אני רוצה לראות מישהו שהיה מסוגל לגרש אותה או להושיב אותה בעזרת נשים.

הוצע גם לערוך משאל־עם על זכות בחירה לנשים. „המזרחי" (המפד"ל של היום) הציע שרק גברים ישתתפו במשאל על זכות בחירה לנשים: השמאל הסכים למשאל, בתנאי שהכל יצביעו ובתנאי נוסף: שהימין והחרדים יכבדו את התוצאות. הימין (האיכרים, הספרדים ו„המזרחי") קיבלו את התנאי. החרדים, גם המתונים, טענו: אין בכוחו של משאל־עם לשנות את ההלכה. כך התפרקה החבילה של חרדים מתונים־ימין. החרדים המתונים חזרו למדיניות ההתבדלות, כי, בכלות הכל, היה איכפת להם יותר מה שאמרו להם הרבנים הקיצונים של מאה־שערים מאשר הציונים המסתובבים (גברים ונשים) במכנסים קצרים.

וכך השיגו הנשים זכות בחירה, גם אקטיבית, וגם פאסיבית: בזכות התבדלותם של החרדים ובשל נצחון השמאל בבחירות. נצחון השמאל בבחירות הוכיח לימין, שאין בכוחו לשלוט בשלב זה בישוב, גם אם יתקשר עם חלק מהחרדים. ולכן הסכים סוף־סוף גם הוא לזכות בחירה לנשים.

והיום? ראו איך הרב פורוש ואברהם שפירא מ„האגודה" יושבים בשלטון לפחות בקואליציות שונות, לצד נשים. הם ישבו לצד גולדה מאיר. הם ישבו גם לצד שרה דורון, גאולה כהן, ואולי – מי יודע? – גם שולמית אלוני. ועכשיו שושנה ארבלי־אלמוזלינו. כי בגלל לחצי הציבור פירשו את ההלכה כך, שתתאים לחיים של ימינו.

„מיק"

קאסטרו מודל

תפריט מעורב עם „לחם וחמאה"

„מיק"

קאסטרו מודל

בראבו ל„מיק". הקולקציה שהוצגה בפני העתונאיות ראויה לכל המחמאות. לא שאהבנו כל פריט ופריט שבה, אבל מי שמחפש/ת בגדים אופנתיים במחירים סבירים, יכולה למצוא אותם אצל „מיק". נועה ברלב, מעצבת הבית החדשה הרכיבה מערכות „לחם וחמאה", בגדים בסיסיים ברוח ספורטיבית, המתאימים גם לפחות צעירות שבינינו. באריגים נוחים (טריקו, ויסקוזה, קורדרוי מבהיק, כותנה, פישתן, ג'ינס), בגוונים ניטראליים (חומים, שמנת, לבן, אפור, כחול) ובהקפדה על פרטים קטנים, ההופכים סתם בגד לבגד עכשווי ומעניין: צווארון ודשים בטריקו–פסנט לחולצת ויסקוזה, חולצות גופיה כמו שהיו פעם, חולצת ג'ינס ללא צווארון, קרדיגנים, מכנסיים רחבים יותר מאלו שראינו בשנים האחרונות, והאחרון אחרון וחביב במיוחד – סידרה של בגדי ג'רסי שחורים מעוטרים רוכסנים, שהיו גולת הכותרת של התצוגה: בגדים צמודים לגוף – שמלות, חצאיות וחולצות באורכים שונים, כמו שאמרנו בתחילה: בראבו.

„קאסטרו מודל": הולכים על „ערבב והתאם". ערבב כותנה או פוטר בצבעים אחידים עם משבצות או פסים. ערבב ג'ינס שחור עם ג'קרדים ופסים. ערבב ג'ינס, קורדרוי או סריג עם עיטורי עור, ניטים ואריג משובץ. נסיונה הרב של מוניקה דוד, המעצבת החדשה של „קסטרו" בא לידי ביטוי בקולקציה מורכבת ועשירה, הכוללת מעילים, ג'קטים, סווצ'טרים, מכנסיים, חצאיות וטי־שירטס.

ורדה צימרמן

1. מה היא תעשה לפתרון בעיית האחיות? 2. איך זה להיות אשה בממשלה?

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו עונה על שתי שאלות

מאת נעה גל

שרת הבריאות הטריה שושנה ארבלי־אלמוזלינו, ממונה על תחומי הסעד והרווחה עוד מתקופת היותה יו"ר ועדת העבודה בכנסת התשיעית, ומשרד הבריאות קרוב לליבה לא רק משום שהיתה סגנית שר עד לבחירתה כשרה.

על אחיות בתי החולים ושביתתן:

„אני מלווה אותן עוד מתקופת היותי חברת ועדת העבודה של הכנסת. אז, ב־1979, השגנו למענן הכרה במקצוען כמקצוע מועדף, ובתוך כך תנאים וזכויות – שנשחקו מאז. אחר כך ליוויתי אותן במאבקן בבית־הדין לעבודה, כשפסקו להן בוררות מוסכמת. עברתי איתן ליל שימורים כדי לשכנען להסכים לבוררות. הן לא הסתפקו במה שנקבע ותבעו תנאי עבודה משופרים. זה היה הפתח למאבק שנמשך עד לשביתה הקודמת והנוכחית.

„בחלק מתביעותיהן אני תומכת. יש להבטיח להן תנאי עבודה נאותים. חייבים גם לעודד הרשמה לבתי הספר לסיעוד. כבר השנה ישנה ירידה במספר הנרשמות ואנחנו חייבים לפצות את האחיות הסיעודיות בתמורה כספית ובתנאי עבודה משופרים כדי למשוך אותן למקצוע.

„בהנהלת משרד הבריאות התגבשה תמיכה בתוספת תקנים, תנאים פיסיים נאותים, ופיצוי על שחיקת שכר. אני תומכת בכל התביעות הללו. יחד עם זאת ברור שאי אפשר לתת ביד רחבה כשמגזרים אחרים מחכים מעבר לפינה כדי לשפר את שכרם בהתאם. גם לתביעתן לקיצור שבוע העבודה, אין אפשרות, בשלב זה, להיענות. יחד עם זאת ישנה הצעה שתוקם ועדה לבחינת קיצור שבוע העבודה במשק הציבורי, ובכלל זה אחיות בתי החולים. אני מקווה שהוועדה תחליט ומשרד האוצר ייענה בחיוב להחלטה. אך בינתיים אי אפשר ללכת לקראתן בנושא זה.

„אני רוצה לקוות שבתוך השבועיים הקרובים יוכלו הצדדים בסיוע ההסתדרות והאוצר להתתם על הסכם תוך זהירות והבנה לחשיבות מקצוע האחות".

מאז כיהנה גולדה מאיר כשרת העבודה לא שימשה אשה בתפקיד שרה בעלת תיק בממשלות ישראל. על ההרגשה להיות אשה־שרה אומרת שושנה ארבלי אלמוזלינו:

„זו הרגשה יוצאת מהכלל טובה. ראשית זו הרגשה טובה לקבל עידוד לא רק מגברים, אלא גם מהרבה נשים. בסיור שערכתי השבוע בחמי־טבריה פגשו אותי נשים ואמרו: 'את גאוותנו'. זה כמובן מחייב.

„שנית זהו צעד חשוב. התיק שלי אינו מהקלים. הוא חשוב מטעמים סוציאליים־חברתיים ויש בו לא מעט בעיות. אמשיך לעשות כמיטב יכולתי, להשקיע את כל העבודה הדרושה כדי להצליח בתפקיד.

„אני רוצה לקוות שבחירתי תהיה בבחינת פריצת דרך, ואחריה תבחרנה נשים נוספות לממשלה. אין שום סיבה נראית לעין שלא יהיה כך".

להיות שרה אשה. בינתיים – נשיקות ומחמאות

נערי „שמע", נערים עם ליקויי שמיעה, חילקו בערב חג הסוכות כיבוד ושתייה לחיילים שעברו בצומת תל השומר. את הכיבוד והשתייה הכינו מתנדבי „שמע", המטפל בנוער ובילדים הלוקים בשמיעתם.

במוסדות „שמע" לומדים השנה כחמשת אלפים ילדים ונוער, רובם מרוכזים באזור המרכז ויתרם פזורים בשאר חלקי הארץ. בחיפה מפעילים למענם לראשונה חוג למחשבים וחוג לריתמיקה, וביותר המקומות, כמו גם בחיפה, מסיבים למענם מיכשור חדיש ומתקדם הפועל בשיטות האף.אם.

הפעלת שידורי הטלקסטס בטלוויזיה לחירשים מאפשרת להם לרכוש השכלה נוספת. ועל כן – מי אשר לבו ידבנו לתרום לרכישת מקלטים מתאימים לאוכלוסיית החרשים – תרומתו תתקבל בברכה. בית שמע, רח' פליטי הספר 30, תל אביב 67948, טל: 03-335691-2-3.

ספרים

מאת אבי־סנא

גם נאוטילוס

מחול אירובי / מאת ה. שולץ / תרגמה מאנגלית פאנימאוריבר / אור־עם / 101 עמ'.

המחול האירובי, כך בפתח הספר, הוא ענף ספורט קשה ומאמץ, לפחות בשלבים המתקדמים שלו. לפיכך נחלץ המחבר, המוצג כעיתונאי, סופר ובעל מכון להתעמלות, להנחות את קוראיו בדרך אל כל הטוב שמאחורי הסבל. תחילה בא מבוא כללי על שרירים, תזונה ואורח חיים. בהמשך מוצגים תרגילים לווית תמונות. בגב הספר מר שדי להשתמש בו – בצירוף בגד ריקוד, צלילי דיסקו ומשטח בן 8 מטרים רבועים. בתוכו פנימה מומלץ גם השימוש במכשירי נאוטילוס.

שנים עשר הנהדרים

חזה נאה ב־30 יום / מאת רגינה לארקין וג'ולי דייויס / תרגמה מאנגלית חנה לבנת / דליה פלד ומודן / 64 ע'.

אלה דברי ההקדמה: „מדריך מושלם לשיפור מראה השדיים. הוא כולל בתוכו תוכנית של תרגילים להגשמת השרירים ועצות לטיפוח היופי ולסגנון הלבוש, שיעניקו לך מראה משגע. ...אין כאן מעשי נסים ...תוכניתנו היא תוכנית שלמה וברורה, המיועדת לזקוף ולעצב את החזה. היא דורשת מאמץ מצידך ...אבל היא גם מהנה". בהמשך באים „שנים עשר הנהדרים", שאינם אלא תרגילים, ואחר־כך הוראות ללבוש ולטיפוח היופי. הפרק האחרון מוקדש לניתוחים פלסטיים.

מנקודת־מבטו

התינוק והילד / מאת פנלופה ליץ' / תרגמה מאנגלית עפרה יוגב / עריכה מדעית למהדורה העברית חוה פלסי וחנה קורצמן / כתר / 536 ע'.

ספר שני בסדרת המדריכים להורים של „כתר" שגם הוא בולט מלכתחילה בעוביו, בעיצובו המהודר ובהיותו תרגום שעבר התאמה מיוחדת לתנאי הארץ. שמו מדבר בעדו ומסביר את תוכנו. בפתחו שכתיבתו נעשתה מנקודת־המבט של התינוק או הילד. בהמשך באים שישה פרקים: הלידה, היילוד, התינוק לאחר ש„נכנס למסלול", התינוק לאחר שגדל מעט, הפעוט, גילאי הגן. בסוף הספר מילון מונחים נרחב. בין הדפים רישומים ותמונות צבעוניות.

איזי לונג
ממליץ ולהיפך

סולם – טוב שיהיה בבית

כמה שמעתם את סיפור השטות המפורסם על שנים שברחו מבית המשוגעים ובלילה, כשהיה להם קר, הם התכסו בסולמות. בבוקר התאונן אחד מהם שקר לו כיון שבסולם שלו היה שלב אחד פחות. מכירים?

אז אפילו אם יש לכם צורך בסולם בבית, כדי להתכסות בו בשקר, או לכל צורך אחר, אתם לא ממהרים לקנות ולמה?

כי סולם תופס הרבה מקום ולכם אין הרבה מקום.

עכשיו חברת „סולך" משווקת סולמות של 1 עד 1,5 מטר העשויים מאלומיניום מגולוון ומתקפלים אחרי השימוש לצורת מוט, גאוני ולא תופס מקום...

אתם רצים לקנות? תיזהרו! זה עולה 240 – 120 שקל הסולם.

להשיג איפה שמשיגים סולמות.

„חוץ מזה זה מהקיבוץ אז זה בטח גם טוב"

תהרגו אותי למה ללחמניות חצי מתוקות חצי אפויות עם צימוקים קוראים עוגליות?

למה לא לחמנוקות? או לחמתוקים? או סתם לחמניות מתוקות עם צימוקים?

זה בפירוש לא עוגות, כמו שהשם עלול לרמוז.

זה לחמניות מתוצרת „בית המאפה" של קיבוץ עינת, אתם יודעים, מאלה שאפשר להחזיק אותן, עד שפותחים, מחוץ למקרר, 12 שבועות (!!!) וצריך לחמם אותן 5 דקות לפני ההגשה...

מחיר ממולץ – 2 שקלים לאריזה בת שמונה לחמניות.

וחוץ מזה זה טוב. איך אני יודע? – ניסיתי.

„חוץ מזה זה מהקיבוץ וכו'" (שם, שם).

שאבידב הכהן ימליץ או להיפך

„ביוסלף" הוא מכשיר אלקטרוני קטן שעולה בישראל 250 שקל חדש והמראה את הימים הפוריים והלא פוריים של האשה.

המכשיר מכיל מד חום אלקטרוני ומיקרופרוססור ואת האינפורמציה שהוא אוסף אפשר לקבל על גראף של מדפסת ורופא נשים יכול להיעזר בפרטים אלה לדיאגנוזה מקצועית.

כמו שהבנתי, זה מכשיר אידאלי גם לכאלה שרוצים שיהיו להם ילדים וגם לכאלה שלא רוצים שיהיו להם ילדים.

אז אם גם הבנתי נכון, לפי דעתי זה ממש מציאה...

מרקים גדולים

סוג של כיבוד שהוא כה נדיר עד כי מובטח שיתקבל בברכה. והעיקר שיהיה רותח

ידיד, שהתארח אצלנו לארוחה חגיגית, הגדיר, איני יודע אם במתכוון, את אורח החיים שלנו, במשפט הבא: „שמעתי – כך אמר – שיש אנשים שאוכלים מפני שהם רעבים". איני סבור שיימצאו הרבה אנשים שיחלקו על כך.

במסגרת זו – אכילה שלא מרעב – תופסים מקום נכבד המרקים הסמיכים. עדיין לא נפתחו אצלנו מזללות מרק – „מרקיות", אם כי נדמה לי שהיה פעם נסיון כזה. די לזכור, שבזמנו, אם כי היה השוק הפריסאי מקום מפגש למסיימי הבילוי הלילי, שבאו לאכול שם את מרק הבצל שהשוק התפרסם בו. למה לא אצלנו איני יודע. חוסר תודעה, אי־קיום מקום כזה, האקלים – כולם תורמים. ובכל זאת, איני סבור שהגשת מרק טוב במסגרת אירוח תיתקל בסירוב. אדרבא – סוג של כיבוד הוא כה נדיר, שאני משוכנע שיתקבל תמיד בהתלהבות. העיקר – שיהיה רותח.

שני מיני מרק, מהטובים שבהם, הם מרקי העדשים והשעועית.

מרק עדשים אדומות

(6־10 מנות)

250 גר' עדשים אדומות
2 כפות מרגרינה
12 כוסות (2 ליטר) מרק עוף או בקר (מאבקה – כפית לכוס)
1 בצל בינוני
1 גזר בינוני
2־3 שיני שום כתוש
מלח (לפי הצורך. לטעום לפני ההוספה)

הכנה

בוררים ושוטפים את העדשים

מקלפים ומקצצים (או מגררים בפומפיה גסה) את הבצל והגזר

מאדים את הבצל והגזר בסיר עם המרגרינה עד שקיפות

מוסיפים את המרק והעדשים – מביאים לרתיחה – מקטינים את הלהבה ומבשלים עד שהעדשים מתחילות להתפורר.

מערבלים את המרק בעזרת מערבל חשמלי ידני. מביאים אותו לסמיכות הרצויה ע"י הרתחה או דילול במים.

טועמים ומתקנים את הטעם.

מוסיפים את השום הכתוש, מבשלים עוד דקה ומגישים עם קוביות לחם מטוגן (קרוטונים)

מרק עדשים חומות

(6–10 מנות)

250 גר' עדשים חומות (רצוי לברור ולהשרות במים מספר שעות)
3 כפות מרגרינה
12 כוסות (2 ליטר) מים
6 כפיות או קוביות מרק עוף או בקר
1 כפית כורכום
½ כפית כמון
½ כפית מלח
½ כפית פלפל שחור
1 ק"ג עצמות לשד או רגל עגל
1½ כוסות אורז מבושל. (1 כוס אורז – 6 כוסות מים – ½ כפית מלח)
1 בצל בינוני
1 גזר בינוני
2־3 שיני שום כתוש

הכנה:

דומה להכנת מרק עדשים אדומות. אחרי אידוי הבצל והגזר מכניסים לסיר את הנוזלים, העדשים, אבקת מרק, התבלינים והעצמות.

מבשלים עד שהעדשים מתרככות. לא מערבלים.

לפני ההגשה, בודקים ומתקנים את הטעם. מוסיפים את האורז והשום, מביאים לרתיחה ומגישים עם עצם למציצה בכל צלחת. לא מנומס ולכן טעים במיוחד.

(אפשר לרמות ולהחליף את העצמות באבקת מרק נוספת – כפית לכל כוס מים. אבל זכרו שאתם מרמים את עצמכם).

מרק שעועית

למרק זה יש עשרות גרסאות, המשתנות מאיזור לאיזור. אני ממליץ על הגרסה ה„מזרחית", המכילה גם רסק עגבניות, פפריקה מתוקה ופלפל חריף.

כ־400 גר' שעועית לבנה (מהסוג הקטן), מושרית במים שעות אחדות.
בצל גדול, קצוץ
1/4 חבילה מרגרינה
12 כוסות (2 ליטר) מים
6 כפיות או קוביות מרק עוף או בקר
1 ק"ג עצמות לשד או רגל עגל
200 גר' רסק עגבניות
1/4 כפית פפריקה חריפה (או יותר)
1 כף פפריקה מתוקה
2 עלי דפנה

הכנה

מאדים בסיר את הבצל הקצוץ עם המרגרינה עד שקיפות

מוסיפים את שאר המצרכים

מביאים לרתיחה, מסירים את הקצף ומבשלים על להבה נמוכה עד שהשעועית מתרככת. בודקים ומתקנים את הטעם ומגישים. (עם העצמות).

אם רוצים מרק סמיך אפשר לעבותו ב־2 דרכים:

א. מרסקים 2 כוסות שעועית מבושלת ב־2 כוסות מרק, בבלנדר ומחזירים לסיר

ב. בוללים 2־3 כפות קמח ב־ ½ כוס מים, מבשלים במרק עוד כ־10 דקות והעיקר – ויהיה רותח!

23/10/86

هكذا من الاصل

חומה ומגדל ו־50 שנה

מאת יצחק מרידור

קיבוץ ניר־דוד (תל עמל) במבוא בקעת בית־שאן, ראשון קיבוצי 'חומה ומגדל', הוא ללא ספק מן היפים והמטופחים בכל ישובי האיזור ואולי אף מן היפים בכל קיבוצי הארץ. בתיו טובלים בירק, סביבם שפע דשא ועצי נוי ואילו עצי הפרי – התמר, ההדר והגפן – עוטרים את הקיבוץ כולו. מטעי ניר־דוד נושקים למרגלות הר הגלבוע ובחום הקיץ רוחצים ילדי הקיבוץ במימיו הצוננים של נחל האסי (הוא נחל עמל) החוצה את המשק.

בסמוך לגשר, על שפת האסי, הקימו אנשי ניר־דוד–תל־עמל אולם תרבות יפה ומרווח, המשמש בין היתר גם כמקום כינוסים לתולדות הקיבוץ ולתקופת 'חומה ומגדל' (תרצ"ו–תרצ"ט, 1936–1939) מתקופות הזוהר של ההתיישבות בארץ, שנים שבמהלכן עלו על הקרקע 55 ישובים, ואלה מהם ששרדו – ורובם שרדו – מזוהים עד עצם היום הזה כ'ישובי חומה ומגדל' ורואים בכך יחוס ראשון במעלה שאי־אפשר ליטול מהם.

במרכז החינוכי 'חומה ומגדל' בניר־דוד נפגשתי השבוע עם מנהלו יהושע לוריא, איש צעיר בן 72, ששמח לחזור ולספר בפעם המי־יודע־כמה על ראשיתה של התקופה אשר הוא עצמו זכה להיות אחד מגיבוריה.

„לפני חמישים שנה" – כך לוריא – „האיר הזרקור הראשון את בקעת בית־שאן השוממה ואלומת האור שלו בישרה לארץ כולה: נפרץ המצור על הישוב העברי."

איך השתלשלו הדברים?

„באפריל 1936, בפרוץ המאורעות בארץ (יש הקוראים להם המרד הערבי) החליטו המופתי והכנופיות שלו שיש לחסל, בין היתר, גם את הנוכחות היהודית המעטה בעמק בית־שאן. אנשי תל־עמל, מה שנקרא אז 'קיבוץ א'' של השומר הצעיר, שאנו היינו ראשוני מייסדיו, ישבו אז בבית־אלפא. עסקנו בעיבוד האדמות שנרכשו על ידי הקק"ל, בתוכן הקרקעות שהיו מיועדות לישוב הקבע שלנו. ב־20 באפריל שנת 36' ראינו אש פורצת בשדות ומכלה עד מהרה את הצריף היחיד שהקמנו על אדמותינו. כל מה שהיה לנו נשרף, נשדד, נעקר, נהרס. הכל – כדי שניבהל, כדי שלא נעז להקים את ביתנו בבקעת בית־שאן.

„ישבנו – אני זוכר היטב – אנו חברי קיבוץ א' של תל־עמל בחדר האוכל של בית־אלפא, תחילה מכונסים בתוך עצמנו ואחר כך נתונים בוויכוח לוהט, ימים ולילות. חיפשנו דרך: איך להגיב? מה נעשה? איך נשוב אל האדמות שלנו, על אף המאורעות, ונקים עליהן ישוב קבע? ואמנם, גיבשנו תכנית: הקמת חצר מוקפת חומה ובמרכזה מגדל, מעין מבצר שיאפשר לנו אחיזה של ממש בנקודה אשר ממנה נוכל לבוא ולצאת אל השדות סביב. המוסדות היססו תחילה: חששו מכישלון. אבל נמצאו גם תומכים וביניהם יוסף וייץ איש הקק"ל וגם הרמ"א (ראש המטה הארצי של ההגנה) פרופסור יוחנן רטנר, ועד הגוש ואחרים.

„לבסוף קיבלנו את התקציב, קרוב ל־400(!) לירות, והתחלנו בהכנות. בנר השני של חנוכה, ב־10 בדצמבר אותה שנה, 36', יצאה השיירה הארוכה לדרך, ותוך יום – מהבוקר עד הערב (ולא בלילה כפי ששמעתי, אומרים) הקמנו את הכל: את החומה, שהיתה עשויה משני דפנות של קרשים וביניהן חצץ, את המגדל, שהיה גם הוא עשוי עץ, ובראשו תאורה של חשמל – הפקנו אותו ממנוע של אופנוע שאליו חיברנו דינמו – ואת צריפי המגורים. בית־השימוש היחיד היה מחוץ לחומה, ובלילות, כשרצה מישהו לצאת, הוא היה צועק לשומר: יענקלה, זה אני, הולך לשרותים. אל תירה..."

קיבוץ תל־עמל קם והיה לעובדה בבקעת בית־שאן. 34 מחבריו, ויהושע לוריא ביניהם, נשארו בחצר המבוצרת שכל גודלה דונם אחד ואתם שלושה־ארבעה נוטרים מתגרבים מהאיזור. „חודש אחרינו קם, באותה דרך, קיבוץ שדה־נחום, ובאותה דרך עוד ישובים רבים אחרים, 55 תוך כארבע שנים, בצפון ובדרום, באזורים מסוכנים, ישובים אשר – אין לי ספק – חומותיהם ומגדליהם הכתיבו, ברבות הימים, את גבולות הארץ."

קיבוץ תל־עמל שינה, בהרוצת הזמן, את שמו לניר־דוד, לפי בקשת יהדות דרום אפריקה, שמימנה את רכישת הקרקעות בעמק בית שאן ורצתה להנציח את שמו של מנהיג נערץ עליהם עוד מארץ מוצאם, לישא: הנשיא השני של ההסתדרות הציונית דוד וולפסון. יחד עם זאת לא נזנח השם המקורי, תל־עמל, המסמל בעיני רבים בארץ את ראשיתה של אסטרטגיה התיישבותית מיוחדת במינה. הוא מצויין, בסוגריים אמנם, אך רשמית, כמשלים לשם ניר דוד.

רכזת השירותים של ניר־דוד דליה, אשת בן הקיבוץ דן יפה (בנו של אלוף אברהם יפה ז"ל) נולדה בימי המאורעות, והסיפורים על אותם ימים מרתקים מלווים אותה מאז ימי ילדותה. היא בקיבוץ 'רק' 30 שנה, מאז נישואיה, אף־על־פי־כן נבחרה ליו"ר הוועדה, המופקדת על האירועים שיבואו לציין היובל.

„במועצה האזורית בקעת בית־שאן," מספרת דליה, „החליטו לחלוק כבוד לניר־דוד על היותנו הראשונים ולקיים אצלנו את המפגש האזורי של ותיקי 'חומה ומגדל'. אנו מצפים לבואם של מאות מראשוני החברים של מסילות, נוה־איתן, שדה־נחום, מעוז־חיים, כפר־רופין, גשר, טירת־צבי ושדה־אליהו: הם יתכנסו על הדשא הגדול, יספרו זכרונות, יבקרו במרכז החינוכי אצל חברם לוריא ואחר־כך יתכנסו באולם התרבות שם יאזינו מחדש ל'המגדל הראשון' לנתן אלתרמן ויצפו בילדי הקיבוץ שישחזרו, במיזעור כמובן, על הכמה את החצר של 'חומה ומגדל' לה שמורה בליבותיהם פינה חמה של התרפקות וגאווה על שהיו ממקימיה. הוותיקים יקבלו תעודות 'יקירי העמק' מטעם המועצה האזורית, והצלם ינציח את ותיקי 'חומה ומגדל' של כל קיבוץ בנפרד על רקע החצר שיקימו הילדים..."

מקץ חמישים שנה יהיה זה חגם של ניר־דוד–תל־עמל וכל אלה הנזכרים עד היום הזה באותם ימים מיוחדים ומתגאים בחלקם במה שנעשה אז. או בלשונו הפיוטית של יהושע לוריא: „אכן, יש ברכה וגמול – ורב הוא היבול."

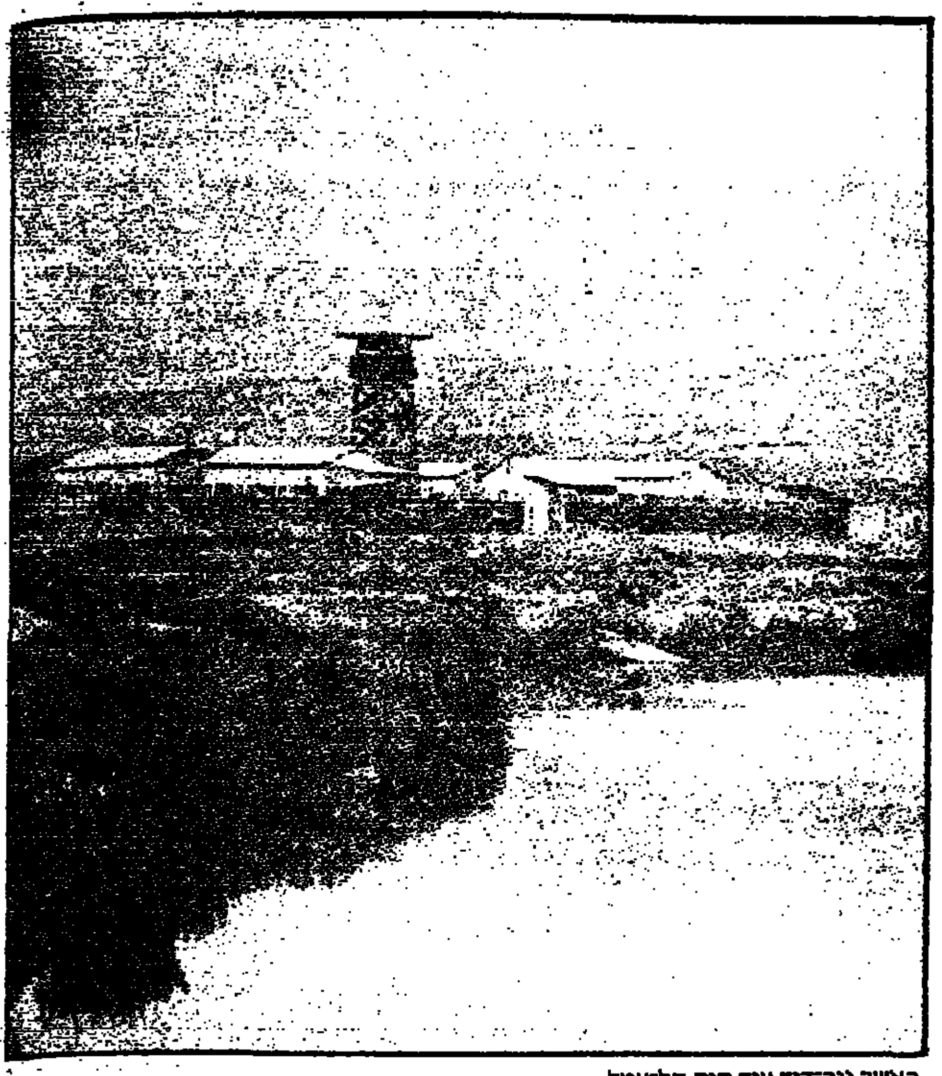
כאשר ניר־דוד עוד היה תל־עמל

שני יובלות וחצי אחרי ד"ר וארטן

מאת מוחמד חליליה

בשנת 1861 בא לביירות ד"ר וארטן, ארמני יליד תורכיה שלמד רפואה באדינבורו. שלח אותו אירגון הסעד הסקוטי לסייע לנפגעי המלחמה בעיר השסועה ממלחמת האזרחים של אותה שנה שהגיעה בעת ההיא לשיאה. הרופא, מצויד באוצרי רפואה של תקופתו ובמאה לי"ש, סכום לא מבוטל, הגיע ליעדו ומיד מצא שאין לו מה לעשות שם. העיר המתה מתנדבים רבים על ארגוניהם, נתונים בתחרות פרועה ביניהם לבין עצמם. לאחר שירות של ימים ספורים החליט לעזוב את העיר ולחפש מקום אחר להגיש בו עזרה רפואית לאוכלוסיה הנזקקת.

הוא הגיע לארץ הקודש. מלבד בית־חולים בביירות – זאת ידע – פעל במרחב עוד בית חולים כנסייתי אחד, בירושלים. חיפש אפוא מקום נאות בין שתי ערים אלו אי־שם באמצע הדרך. כך הגיע לנצרת, עיר קדושה לנצרות, נתקבל בה באהדה, חבר עם שלושה אנשים, יחד עמהם שכר מבנה, מיקם בו ארבע מיטות וכך קם בית־החולים האנגלי של נצרת (רק משרד־הבריאות קורא בשמו הנכון יותר מבחינה היסטורית: הסקוטי).

בנצרת קמו ופועלים עוד שני בתי־חולים כנסייתיים־פרטיים – האיטלקי (נוסד בשנת 1884) והצרפתי (1896). אבל שני אלה תיפקדו ונסגרו לסירוגין. בית־החולים האנגלי הוא היחיד ביניהם, אשר מאז היווסדו לא פסקה פעילותו אפילו יום אחד.

וארטן פעל בעיר זרה לו לחלוטין, שריפוי עממי היה נפוץ בה. ספרים עקרו שיניים, כרתו בשר עורלה והוציאו אבנים משלפוחית השתן, רועים איחו שברי גפיים. אך שולחיו הסקוטים של הרופא הארמני מאיסטנבול התמידו בעזרתם. תשע שנים אחר היווסד בית־החולים הורחבה קיבולתו מארבע לשמונה־עשרה מיטות. אושפזו בו חולים לא רק מן הגליל וצפון ארץ ישראל, אלא גם מדרום סוריה, מדרום לבנון ומעבר הירדן מזרחה.

בימים אלה, במלאות 125 שנים להיווסדו, חנך בית־החולים את מרפאת־החוץ שלו בבניינו החדש, שנתרם על־ידי אגודת הידידים בשווייץ. ההוצאות נאמדו כשעתו בחצי מיליון דולר. ד"ר האנס ברנאס, מנהל בית־החולים זה שלושים שנה ומעלה, צימצם את העלות בשליש. האיש התרוצץ ללא ליאות בין חדר־הניתוחים לבין הנגריה, שם עשה במו־ידיו את כל עבודות הנגרות, כשם שביצע בזמנים שונים יציקות בטון, בניה באבן, את כל עבודות האינסטלציה החשמלית, סיוד, צביעה – ובעצם מה לא. רופא שווייצי זה – אב טבעי לשלושה ילדים ואב מאמץ לשניים נוספים – היה, עד לפני שלוש שנים, מחזיר לקופת המוסד את כל אשר הצליח לחסוך ממשכורתו הצנועה יחסית.

המנהל הנוכחי ד"ר ברנאס הוא מנתח מעולה, הראשון שהציג בארץ – לפני שלושים שנה – איחוי עצמות בברגים. סגנו ד"ר בישארה נח'לה, העומד בראש המחלקה הפנימית, הוא תושב נצרת, מוסמך האוניברסיטה העברית בירושלים.

בית־החולים בנצרת משרת, יחד עם שני בתי־החולים הכנסייתיים האחרים, אוכלוסיה גלילית בת מאה־אלף נפש. המוסד מתגאה בשיתוף הפעולה בינו לבין בית־החולים של חיפה – רמב"ם, רוטשילד והכרמל.

מכל מקום, בית־החולים האנגלי הוא חלק מנופה של נצרת וחלק מקורותיה בעת החדשה, גם אם 125 שנה – תקופה ארוכה בחיי דורות אדם – הם פרק לא ארוך בהיסטוריה.

תינוק מובא לבית־החולים האנגלי – נצרת 1928

טקס הסנוניות

מאת צבי אילן

עד סוף החודש תוכל לחזות בתופעת טבע מעניינת: מושבת הלינה של הסנוניות הנודדות ליד מושב ברקת שבאיזור לוד. למאגר שנוצר במפעל לגריסת אבן של „סולל בונה" מגיעות בחודש אוקטובר עשרות אלפי סנוניות כדי ללון. הסנוניות הן בדרכן מאירופה לאפריקה. כיום הן פזורות ברחבי האיזור וכשעה לפני השקיעה מתחילה התכנסותן במחצבה. עם השקיעה מתחיל טקס הנחיתה על הקנים הגדלים במחצבה. כ־12 דקות נמשך הטקס והמאסף נוחת קרוב לחשיכה. למחרת, לפני הזריחה, פורחות הסנוניות לפעילות יומן. יצויין, כי בעת הנחיתה מגיחים בזי עצים, המנצלים שעת כושר זו לצייד סנוניות. החברה להגנת הטבע ורשות שמורות הטבע דואגות, בסיוע מפעל הגריסה, להשקות את הקנים, כדי להבטיח את מקום הלינה של הסנוניות. שילוט מכוון נמצא על הכביש הפונה לברקת ולטירת־יהודה.

אשה יפה באבן

מאת אריאלה ראובני

פסלת ישראלית־שורשית, תושבת חיפה יעל שלו בחרה בדרך מקורית להציג את פסליה לציבור הרחב: נוסף על גלריות, מוזיאונים ובתי אספנים בארץ ובחוץ לארץ, שבהם מוצגים פסליה, היא הפכה את ביתה, על רכס הכרמל, לגלריה – ואת הגלריה לבית: כמה מיצירותיה הן פסלות ממש, מוצבות על מרפסת ביתה בתנוחות, כגבהים שתים כצורה אנושית לא־כן, שהעוברים באזור כמעט אנוסים לשלוח בהם מבט ממושך. במקרים רבים המכנים זאת השראה. אני חשה בהתהוות היצירה האמנותית כמו בהריון ובלידה."

יעל עבדה בהדרכת הפסלים גרוס ואשכנזי, ולימודיה העיקריים היו במכון לאמנות פלסטית, שם הודרכה על־ידי הפסל יעקב אפשטיין. במכון זה קיבלה מילגה מטעם משרד החינוך והתרבות, על הישגיה בפיתוח סגנון אישי.

נושאי הפיסול החביבים על יעל הם בעיקר גוף האשה ופניה. האשה מופיעה בפסליה כסמל היופי, כאם או כבת־זוג לגבר. הנשים לרוב בעלות

פסלת ודיוקן עצמי – יעל שלו

חוזרים העוברים ושבים על עקבותיהם כדי לצפות בהן שוב ושוב.

יעל, אשה קטנת־קומה, נאה ונעימת סבר, החלה ליצור בגיל מבוגר יחסית, היא ילידת נהלל. הוריה, אנשי העליה השניה נטעו בה קשר עמוק אל הטבע ואל השפה העברית – ואהבה לעם ישראל. אל ספסל הלימודים באוניברסיטה הגיעה לאחר נישואיה לרופא וטרינר ולאחר שילדה את בתה (כיום רופאה) ואת בנה (מהנדס). היא למדה מדעי הרוח, סוציאולוגיה, פסיכולוגיה ותולדות האמנות, ותוך כדי חיפושיה אחר דרכים לביטוי עצמי הגיעה אל הפיסול. „בזמן הלימודים לא חשבתי על תצוגות ותערוכות. הייתי מאושרת מעצם חווית היצירה והסתפקתי באישור המורים שאני עולה על דרך המלך. עבדתי בגבס, בקרמיקה בעץ ובאבן. ההיכרות עם החומרים הסבה לי אושר עצום. הרעיונות באים אצלי בגלים, מבשילים אט אט ואחר־כך פורצים כמו קילוח עצום של מים. יש

גיזרה דקה ומאורכת, מקרינות יופי קלאסי למרביתן צואר ארוך, רגליים חטובות ופנים יפות. לעתים מוצגת האשה בגפה, לעתים בצמידות לגופו של גבר או לגופה של אשה אחרת. לעתים מושם הדגש בדיוקן ובאורשת ולעתים בגוף ובתנועה, בהדגשת איברי הגוף, כמו החזה והצואר הממאר, המזכירים את סגנונו של מודליאני, מקנה האמנית ליצירותיה עוצמה בטעם מעודן. מרביתן אינן מכוונות אל מטרה מסויימת, ואף אינן מראות שום פעילות. הן מופנמות משהו, שקועות בתוך עצמן.

דומה, כי קל לאהוב את פסליה של יעל שלו ולהתקשר אליהם. אולי משום שאין להם מסר גלוי ואף לא גירוי אינטלקטואלי. הם פשוט חלק מהחיים – בצידם היפה. מרביתם מקרינים יופי מרגיע, לעיתים עגלגל ואפילו מתקתק, לעתים אוהד ומתמשך.

„זו שפתי". „זו צורת הביטוי שלי האהובה עלי," אומרת יעל שלו, „אינני יכולה לדבר בשפה של מישהו אחר."

כשעוד נסעו שלוש שעות לטבריה

מאת שמעון וייס

„יש לי עוד זיכרון טוב," מחייכת גוטיה פרשיץ בת ה־77, האשה הוותיקה ביותר במנחמיה, וממהרת להוסיף כי „יש הרבה מה לספר, אבל מעט אנשים שרוצים לשמוע." דווקא השבוע, כאשר חוגגים במנחמיה מלאות שמונים־וחמש שנה למושבה הוותיקה, גוטיה אינה בקו הבריאות. לפני ימים מספר חזרה מניתוח ברגלה. עכשיו היא יושבת על כורסה בחדר הכניסה של ביתה הישן והטוב במבואות המושבה ומצרה על כך, שבעלה ובנה הבכור אינם עוד בין החיים ונבצר מהם לראות את החגיגה הגדולה.

גוטיה מתקשה בהליכה, למרות זאת לא תוותר על הכבוד שחולקים לה במנחמיה – היא תעלה לבמה לקבל את אות הכבוד לוותיקים. בנה אפרים, היחיד שנותר מהמשפחה, יעזור לה לעלות. „יפה שזוכרים אותנו ועוד רוצים שאני אספר על העבר." היא מתרגשת, אינה יודעת מה בדיוק לספר.

אף שהגיעה למנחמיה רק לפני קצת יותר מחמישים שנה, אחרי שהכירה את בעלה זרובבל בנהריים, ראתה גוטיה את מנחמיה מתפתחת בצל התנפלויות ומלחמות, בין משברים חברתיים וכלכליים. הכל־הכל ראתה מביתה שבפינת הרחוב, ממש בכניסה למנחמיה. לשם, מסתבר, הכי קל להגיע, ואולי משום כך היה ביתם של זרובבל וגוטיה פרשיץ כמעט תמיד המרכז החברתי־תרבותי של המושבה. אצל הפרשיצים חגגו בשירה וריקודים אחרי ימי העבודה הקשים, אצל הפרשיצים התכנסו לאסיפות חירום. הפרשיצים היו, כמעט אפשר לומר, צומת החיים במנחמיה.

מנחמיה של הזכרונות – גוטיה פרשיץ

„כשבאתי, היו כאן פחות משלושים משפחות," נזכרת גוטיה. היה קשה קצת לבוא מתל־אביב. „האיזור היה שומם, אבל החיים היו נחמדים כל־כך. היינו כמו משפחה אחת. בשבתות היו מתכנסים אצלנו ליד הפטיפון והיינו שרים ורוקדים. לא היו חנויות, שום דבר. היינו צריכים לנסוע לטבריה בעגלות רתומות לפרדות דרך עבודיה. היינו קמים מוקדם מאוד בבוקר להביא פרודוקטים מטבריה: שק סוכר, בקבוקי שמן, אורז. בשתיים בצהרים היינו יוצאים חזרה מטבריה ומגיעים הביתה בחושך."

גוטיה מעידה כי איש במנחמיה לא בחל בעבודה, קשה כקלה. הגברים היו עובדים בנהריים והנשים בבית ובגן הירק. „לא היתה עבודה שלא עבדתי. בעגבניות, בקישואים, בפרדס ואת הכל היינו שולחים לתל־אביב. הכי קשה היתה התקופה של התנפלויות הערבים מסביב. מקלטים לא היו. ישבתי בפינה עם בני הגדול וקיוויתי שיינצל ולא יפגעו בנו. כולם רצו לעמדות. יש לי פעמון בחצר. היינו מקישים בו חזק. כולם היו מתאספים בחצר שלנו וכל־אחד ידע לאן לרוץ, איפה העמדה שלו. בחצר בנינו קירות כפולים שלא יפגעו בנו. בעלי – הוא היה אדם אמיץ מאוד – תמיד רץ לעמדה הכי רחוקה ושם ישב עד הבוקר. כל הלילה היו יריות ואני מתה מדאגה. בבוקר היה חוזר."

זרובבל וגוטיה פרשיץ היו הראשונים שהסכימו למכור מאדמותיהם כדי להגדיל את המושבה. עד היום זכורה לגוטיה אותה אסיפת־חברים קשה שבמהלכה קם זרובבל והצביע בעד מכירת אדמות לתושבים החדשים. ימים רבים אחר־כך לא דיברו איתו חבריו ושכניו. היום ברור לכל שבלי אותו צעד נועז היתה מנחמיה נותרת מושבה קטנה ועלובה, אם בכלל.

בהיותה תמיד עסוקה, לא נותר זמן להצגות ולבילויים. „הלוואי והיו לי רגעים של אושר. הבן שלי עמד שבועיים לפני החתונה ולא הספיק. מאז אני שבורה. האמת היא שלא תיארתי לעצמי שאגיע ליום הזה ואראה כך את מנחמיה. טוב היה לנו אז. לא היינו מפונקים. לבעלי היו אופנים. היינו נוסעים להצגות בכינרת, בדגניה ובאפיקים. גם טרקטור קנינו ראשונים, אבל כל זה בא בעבודה קשה ועם הרבה סכנות. מה אגיד לך, חבל שאני בגיל כזה, שהרבה לראות כבר לא אספיק. אין מה להגיד, מנחמיה נהדרת. לא הייתי מחליפה אותה בשום מקום בעולם. תמיד היתה יקרה לי ואחרי שקברתי כה את בני ובעלי, היא יקרה לי עוד יותר. רק פעם אחת עזבנו. במלחמת השיחרור. וגם אז עשינו את זה בהרבה כאב לב. כשחזרנו, הבטחנו לעצמנו ולכולם, שלעולם לא נעזוב עוד את המושבה."

גוטיה פרשיץ, שריד כמעט אחרון מימים רחוקים במנחמיה.

בית־הכנסת, אמת־המים והפסיפס

בעקבות דבריו הקשים של האדריכל דן טנאי שפורסמו כאן על המחדלים בפיתוח אתר הקדומים קיסריה, פנו אלי תושבים מאור־עקיבא, שביקשו לתת פירסום גם לתזכיר שחיבר ד"ר אבנר רבן מאוניברסיטת חיפה, העוסק זה תריסר שנים בחקר נמליה העתיקים ועברה של קיסריה. רבן מציין כי בעוד ארבע שנים ימלאו 2000 שנה ליום שבו חנך

ארץ חמדה / צבי אילן

הורדוס את העיר הראשונה בארץ, שנבנתה לפי תכנית־אב, תוך 12 שנה. עיר זו היתה למרכז כלכלי ותרבותי בארץ במשך 800 שנה.

לדבריו יש בקיסרי כל הנתונים להפיכתה לאתר תיירות, נופש וחינוך ממדרגה ראשונה. מיקומה מצויין – במחצית הדרך בין חיפה וגוש דן, ליד כביש מהיר חשוב, על ציר מרכזי של תנועת התיירות, מקום שיש בו כל מה שמחפשים תיירים. גם כיום, הוא כותב, חרף היעדר פעילות ממשית של פיתוח ערכי תיירות באתר, מאז ראשית שנות הששים, קיסריה היא אתר ביקור מרכזי, וכמחצית התיירים הבאים לארץ מבקרים בה. תיירים אלה אינם זוכים לראות גם אחוז אחד משרידי העבר ולא כלום מכל מה שקשור למורשת עמנו, לנמל האגדי או למוזיאון לעתיקות שנתגלו עד כה.

רבן מעלה הצעות רבות ומגוונות להמשך פיתוחו בקנה מידה נרחב מאוד של קיסרי. הוא מונה את הגופים שצריכים לפעול לצורך זה ומסיים ברשות הגנים הלאומיים: „גוף זה, בתוקף החוק, זכותו למכור כרטיסי כניסה ולגבות כספים מכל אזרח או תייר החפצים לממש את זכותם האנושית ולבקר באתר בעל ערך לאומי ודתי כזה. ,רשות' זו מתגלית במלוא אדישותה הציניות ויחס הבוז שהיא רוחשת בפועל למרבית המאמצים לתת תנופת פיתוח למקום. מנסיוני כחוקר האתר נתברר לי שאין לגוף זה כל כוונה להקצות כספים לשימור ולשיחזור השרידים הארכיאולוגיים הנחשפים, או להקל על המבקרים לראותם (שלא לדבר על כך שגוף זה נמנע מהקמת מוזיאון במקום – מה שמתבקש מהזיכיון שקיבל על האתר הארכיאולוגי")."

זה למעלה מעשרים שנה, טוען ד"ר רבן, גובה הרשות כספים מהמבקרים, בהיקף של למעלה מחצי מיליון בשנה. אך חרף פניות חוזרות לא טרחה לבצע פיתוח משמעותי לשיפור האתר. אף לא קיר אחד מבין אלה שנחשפו מ־1961 זכה לשיפוץ או לשימור מינימלי: אמת המים נהרסת והולכת, רצפות פסיפס שנתגלו נהרסו, הושחתו או נגנבו ושטחים שנחשפו בין שני חלקי האתר, נותרו „מחוץ לתחום" בפועל, ממש.

הצעתו: לבטל את מעמד קיסריה כ„גן לאומי" ולבדוק את האפשרות החוקית להעביר את האתר לבעלות משותפת של המועצה האזורית, קיבוץ שדות ים והחברה לפיתוח קיסריה.

צרכים עצומים – תקציב מועט

מרדכי בך־פורת, המנהל מזה כשנתיים את רשות הגנים, מגיב על הביקורת החמורה ומסביר את קשיי הרשות: במשך שנתיים הושקעו כ־200 אלף דולר בקיסרי, בהתקנת שביל מהשער המזרחי למרכז, בתאורה, במעקות דקורטיביים, בתיאטרון, בתאורת חירום, בגיבוב ועוד. יש תכנית להמשיך בהסדרת הכיכר המרכזית, להתקין רחבות וכהן תצוגת עתיקות. יושקעו 400 אלף דולר בשנתיים־שלוש. לפיתוח אזורי עתיקות נוספים אין לנו כסף. הרשות אחראית ל־37 אתרים, ורק שמונה מהם רווחיים, בהם קיסרי. אי אפשר שכל אתר יהיה משק סגור. נשקיע את הכל בקיסרי, ונסגור את בית שערים וחצור? מרבית האתרים גרעוניים, אך יש לנו עניין בהחזקתם ובפיתוח אתרים נוספים. כל כספנו כמעט באים מדמי־כניסה, ולכן מעבירים ממקומות רווחיים למקומות אחרים. אגב, אמת המים בקיסרי אינה בתחום הגן שבאחריותנו.

צעקת המבקרים כנה, אומר בן־פורת, אך לא פחות ממנה גם צעקת המבקשים המשך פיתוח במקומות אחרים, שנהרסים ונגנבים – בית שערים, ארמונות יריחו, הרודיון ועוד. כל מקום דחוף וכולם צודקים. אנו פועלים עתה הרבה בפרוייקט הגדול בבית־שאן, ויש לנו אתרים נוספים, שאינם אתרי עתיקות. הפיתוח אינו קפריזה שלי, הוא אומר. קובעת אותו מועצת המנהלים, שמתמנית על ידי הממשלה, וזאת עושים בייעוץ צמוד של ארכיאולוגים.

נכון, אך בין השקעת מיליונים בפיתוח אתר, לבין דאגה לשימור ושיקום ראשוני – למשל של בית־הכנסת העתיק בקיסרי, מרחב גדול. אתר זה שנחפר נמצא בתחום הגן, ועל הרשות האחריות לשמור עליו. כשיגיעו יום אחד לעשות זאת, שוב לא יהיה מה לעשות. מדובר שם גם ברצפת פסיפס. בן־פורת מסכים עמי, שעניין השימור וההחזקה וההצגה המינימלית של בית־הכנסת לקהל ראוי לשיקול, זה אפשרי. אך יש לקוות כי תיעשה פעולת הצלה מהירה ואחר כך פעולה להרחבת האתר בקיסרי שתבטיח, לפחות בהתחלה, שגם הרובע היהודי יוצג למבקר במקום.

הוויכוח לגבי קיסרי הוא במידה מסויימת ויכוח לגבי כל הארץ – מסתיימות חפירות, השטח ניטש, וכעבור שנים אחדות נראה האתר כחורבה. כך בתי־כנסת עתיקים בעין גדי, חרבת שמע, נבוריה ועוד. נראה שיש להקים גוף ביניים, בין הרשות לבין אגף העתיקות, שיעסוק אך ורק בשימורם והחזקתם של אתרים עתיקים, או שתוקם מחלקה חזקה לשימור והחזקת אתרים באגף העתיקות. המצב הקיים כיום אינו יכול להימשך עוד.

אתר קדומים משווע לשיקום – מגדל בחומת קיסרי

הרכב חסר לא מנע מאיטליה נצחון על ישראל – 85:92

נבחרת ישראל בכדורסל נוצחה אמש בעיר האיטלקית קאזרטה, ע"י נבחרת איטליה בתוצאה 85:92 (41:44).

לעיני אוהדיהם הקנאים שיחקו האיטלקים בשאפתנות רבה, אך חסרונם של חלק משחקניהם המוכרים הנו בעוכריהם. הניכוי של צבי שרף לא היה אמש בשיאו, אך למרות זאת הם הצליחו להוות יריב שקול לאיטלקים המגורים.

הבולט בנבחרת הישראלית היה ללא ספק דורון ג'מצ'י, שקלע ברייקות רבה סלים חשובים. לאבך מרסר נלחם כארי מול הענקים האיטלקים, אך כושרו הגופני לא תמיד הספיק לו לעמוד במעמסה הרבה. למרסר סייע לעיתים הארוך לאסוף, שגילה חוסר יציבות בקליעתו. מי שאיננו במתנה הישראלי היה מיקי ברקוביץ, שלא היה בשיאו. את המשחק הישראלי ריכזו לסירוגין הן ליפין וישראל אלימלך, ששב לפעילות בנבחרת לאחר פציעה ממושכת בבירכו.

האיטלקים הוליכו ברוב שלבי המשחק ביתרון שנע בין 5 ל־15 נקודות. לעיתים הצליחו הישראלים לצמק את התוצאה, אך כוחם לא עמד להם לחולל מהפך.

הירבו לקלוע לישראל: ג'מצ'י (27), מרסר (21), ברקוביץ (14), לאסוף (14).

הירבה לקלוע לאיטליה: ריבה (16).

קרב קלאסי בגמר אליפות הטניס

מאת יצחק אשל

גמר אליפות ישראל בטניס יפגיש היום את שני „האסים", שלמה גליקשטיין ועמוס מנסדורף, במקיף הקרב בין שני גיבורי גביע דייויס.

גליקשטיין הוותיק ינסה לצרף לקריירתו המזהירה שלו תואר עשירי ואילו מנסדורף יעשה מאמץ לנצל את כושרו המצויין כדי לרשום זכיה ראשונה באליפות הלאומית. המאבק בין שני הטניסאים הבכירים יוכרע את מעמד השיא באליפות העשרונית, שנעדרה הפתעות והתנהלה לפי התנאים המוקדמים.

שחר פרקיס כמעט „קלקל" אתמול את „הגמר הקלאסי", כאשר מתח את גליקשטיין בשתי המערכות הראשונות ולא היה רחוק מנצחון בחצי־הגמר. במערכה הראשונה חש גליקשטיין ברע ופרקיס ניצל את חולשתו כדי להוליך לכל אורך הדרך ולנצח 2:6. גליקשטיין העיקש התאושש עד מהרה, חזר לעצמו וניצח 3:6 לאחר שפיגר כבר 2:0 במערכה השניה. המערכה האחרונה עמדה בסימן עליונותו של גליקשטיין, שניצח בה 3:6.

מנסדורף רכש את כרטיס הכניסה לגמר לאחר קרב קל עם גלעד בלום. מנסדורף לא נאלץ להציג את מלוא יכולתו בדרך לנצחונו 2:6,3:6.

גמר הנשים, שנערך אתמול בירושלים, התנהל בשליטתה הברורה של שגית דורון. דורון גברה 1:6,3:6 על דליה קוריאט ונטלה את התואר בפעם הראשונה.

בגמר זוגות הגברים יתמודדו היום גיא בייטל ועמית נאור מול רביב ויידנפלד ומנשה צור. בגמר המקביל לנשים יאבקו אילנה ברגר ודנה כרמי עם סופי רפאל וחגית אוחיון.

לגמר אליפות הנוער עלו רביב ויידנפלד וכוכו מרנשטיין ואילו בגמר הנערות ישחקו דליה קוריאט וסופי רפאל.

נצחון לחיפה במשחק לזכר ילדי הפציבה

מאת יצחק פרידור

משחק רעים בכדורגל, שהוקדש לזכרם של ילדי קבוץ הפציבה, שניספו לפני כשלושה חודשים בתאונת דרכים קטלנית על כביש תענך, התקיים אתמול אחר הצהריים בהפציבה בין קבוצת הכדורגל מכבי חיפה והפועל בית שאן. משחק הרעים התקיים בחסותו של סגן ראש הממשלה, שר השכון והבינוי, דוד לוי.

אורי מלמיליאן ושני שחקני חיזוק נוספים, אלישע לוי ממכבי פתח־תקוה וניר לוין מהפועל פתח תקוה, חיזקו את בית־שאן. המשחק הסתיים בתוצאה 2:4 לטובת מכבי חיפה. עופר מזרחי וצדוק מלכה הבקיעו לטובת מכבי חיפה (כל אחד שני שערים), ואילו הלל קפלן וניר לוין הבקיעו לטובת הקבוצה מבית־שאן.

השר דוד לוי אמר לאלפי הצופים, שבאו לצפות במשחק: "הפרחים שצמחו בעמק איננו. אדם בתוך ביתו הוא גר ובאסון הוא מסתגר. למשפחת הקיבוץ שותפים ביגון גם בית־שאן וישובי הסביבה. מעבר להשקפות עולם, גורל אחד לנו וארץ אחת".

בשם קיבוץ הפציבה נשא דברים מזכיר הקיבוץ, המחנך שמאי וסרמן, ובשם המועצה האזורית הגלבוע דיבר ראש המועצה, אברהם ידיד.

נבחרת הנשים יצאה לאליפות העולם בג'ודו

הג'ודאית יעל ארד יצאה אתמול בבוקר להשתתף באליפות העולם לנשים, שתיערך בסוף השבוע במאסטריכט שבהולנד. עימה יצא יו"ר ועדת הג'ודו בהתאחדות לספורט, שלמה חיון. ארד, חיילת בת 19, דורגה שביעית באליפות העולם הקודמת, שנערכה בוינה לפני שנתיים.

אל ארד יצטרפו בהולנד פרנסואז סוסנובסקי, שבילתה את הקיץ אצל הוריה בצרפת, וכן המאמן יורם הדר, שנלווה אל כנו באליפות גרמניה הפתוחה בסוף השבוע שעבר.

חיון אמר לסופר „דבר", כי באחרונה החליטה ועדת הג'ודו על הקמת נבחרת לאומית קבועה לנשים ומינתה את יורם הדר למאמן הלאומי לנשים. הנבחרת תמנה 6־8 ג'ודאיות. הקמת הנבחרת, מטעים חיון, תתן דחיפה גדולה לקידום ענף הג'ודו לנשים, שנקבע לראשונה כ"מקצוע נלווה" באולימפיאדה בסיאול בעוד שנתיים.

חיון יצא להשתתף בוועידה מיוחדת של התאחדות הג'ודו האירופית, האמורה לדון היום בדרישה מזרח־גרמנית לייחד את ההתאחדות הזאת לארצות אירופה בלבד. קבלת דרישת מזרח־גרמניה היתה מנתקת את הג'ודאים הישראלים מעוץ לכל שיתוף אזורי. חיון הביע את בטחונו, כי המערב ידחה תביעה זו.

אמריקאי ניצח סובייטי בהיאבקות

המתאבק האמריקאי ברוס באומגרטנר זכה באליפות העולם בסגנון חופשי במשקל על־כבד (130 ק"ג), כשניצח בגמר את הסובייטי דוד גובדזישווילי. המזרח־גרמני אנדראס שרדר נטל את מדליית הארד. התחרויות היו בבודאפשט.

קודם־לכן זכו הסובייטים בשלוש מדליות זהב במשקלים אחרים.

איראן תחרים אולימפיאדת סיאול

אישי ספורט בכירים באיראן הודיעו בטהרן, כי נשקלת האפשרות להחרים את המשחקים האולימפיים בסיאול, וזאת לאור היעלמם של ארבעה מספורטאיה לאחר משחקי אסיה שהיו בחודש שעבר.

מכבי דרום תתארח ברמלה במוקד הארצית

מאת משה כהן

המשחק בין קבוצות אליצור רמלה ומכבי דרום ת"א יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור הרביעי בליגה הארצית בכדורסל.

מחוז דרום: אסא ת"א – הפועל נען; מכבי חולון – מכבי ראשל"צ; מכבי ירושלים – בית"ר ירושלים; אליצור קרית־אונו – אליצור ת"א/פ"ת; הפועל אשקלון/קרית־גת – הפועל גבעתיים.

מחוז צפון: מכבי נתניה – הפועל ניר־דוד/בית־אלפא; מכבי בת־גלים – הפועל נהריה; הפועל כנרת – הפועל גן־שמואל; הפועל עין־דור/תבור – מכבי כרמיאל; הפועל מעוז־חיים – מכבי קרית־מוצקין; מכבי חדרה – הפועל עפולה/העמק.

נתניה הפתיעה את הפועל ר"ג בכדוריד 23:26

מאת י.חבס

בהפתעה המפתיעה של קבוצת מכבי נתניה על הפועל ר"ג בתוצאה 23:26, עמד אמש במוקד משחקי המחזור ה־3 בליגה הלאומית בכדוריד.

יתר התוצאות: הפועל ראשל"צ – מכבי רחובות 17:26 (9:14); מכבי ראשל"צ – הפועל נוקיים 16:36 (5:16); אליצור הרצליה – מכבי פ"ת 17:24; מכבי ארזים ר"ג – הפועל רחובות 14:20.

הנוער מצפה לקרב גומלין חיובי בגרמניה

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל תקיים היום אחה"צ את משחק הגומלין מול נבחרת הנוער של גרמניה, יממה אחת בלבד לפני שובה ארצה.

נערי ישראל, שסיימו שלשום בתיקו עקר משערים עם נבחרת הנוער הגרמנית, ינסו לשמור גם היום על מאזן חיובי. עם זאת יופנו הזרקורים לעברו של הכדורגלן אליאור ברנס מהפועל תל־אביב, שאמור ליטול חלק לראשונה בדרבי התל־אביבי הגדול.

ברנס עשוי להחליף את מוריס זאנו המנוחק, אולם הדבר תלוי רק אם יסיים את מסע הנוער כשיר להלוחץ. יו"ר המשלחת, חיים ציזר, שהוא גם יו"ר הפועל תל־אביב, מדווח ישירות על מצבו של ברנס לראשי המועדון. למרות הדרבי הוחשב ישול ברנס חלק במשחק היום מול נערי מערב־גרמניה.

מאמן הנוער, גיגי כהן, שיבח אתמול בשיחת טלפון את השחקנים, שהופיעו במזג אויר חורפי מול הגרמנים ולמרות הכל לא נוצחו.

כהן ציין, כי שיתף רק 11 שחקנים. המשחקים במזג אויר חורפי יאפשרו לנערים לשחק כהלכה בעת טורניר החורף, הנערך בישראל.

נבחרת הדייוויס של שוודיה פצועה

מירב טניסאי שוודיה שנבחרו לייצגה בגמר גביע דייוויס במלבורן נגד אוסטרליה ב־26–28 בדצמבר, סובלים מפציעות.

רופא הנבחרת, לאסה פטרסון, אמר בשטוקהולם כי אנדרס יאריד ויואקים ניסטרום זקוקים לפחות למנוחה בת שבועיים, מה עוד שניסטרום אולי יזדקק לניתוח, אם לא יחלים בפציעה בשריר ירכו עד אמצע חודש נובמבר.

יאריד, שנותח הקיץ במניסקוס, סובל מפגיעה בברכו השמאלית וזקוק למנוחה של כמה שבועות.

היעדרם של ניסטרום ויאריד עלולה להיות קריטית לנבחרת השוודית, מכיוון שגם המחבט מספר 1 שלה, מאטס וילאנדר ייעדר.

הטניסאי מספר 1 של שוודיה, עומד לשאת אשה ב־3 בינואר. החתונה תתקיים במעונם של הורי הכלה בדרום־אפריקה.

הטניסאים השוודים מתחו ביקורת על מועד המשחק שיהיה בין חג המולד לראש השנה האזרחית

האלופה עם גבה לקיר תנסה לערער הבטחון העצמי של מכבי ת"א

מאת ניסן פרידמן

דומה, כי כל מהדורי תהילת הקופה היו בבשורת הרצה לקראת ה„דרבי" הגדול של תל־אביב. הפעם הוא עשוי להיות גדול באמת, לפחות על־פי נתוני הפתיחה.

הפועל תל־אביב, אלופה גאה שנכנסה לעונה בצליעה קשה וטרם זכתה בנצחון בכורה, תילחם בשבת על כבודה כמו "אריה פצוע". מכבי תל־אביב, שנה שניה ברציפות תחת שרביט האימון של שמעון שנהר, החלה לגלות את הפוטנציאל הרב הטמון בה והצהרות הכוונות שלה ברורה: לרשת את כתר האליפות מהפועל.

האם קיימת הזדמנות טובה יותר לקחת את הירושה מאשר ב„דרבי"? ביציעים תהיה חגיגת המתנות: אדום מול צהוב ועל הקוים מלחמת המוחות: ש"ין בש"ין, שנהר מול שוריצר.

ה„דרבי" יכניס כמובן למסגרת קטנה את שאר משחקי המחזור, אם כי יתקיימו כמה משחקים מסקרנים. „דרבי" השרון בין הפועל כפר־סבא למכבי נתניה; „דרבי" הבית"רים בין בית"ר ת"א לבית"ר ירושלים ומשחק הקצוות בין המוליכה מכבי חיפה לבין העולה החדשה הסוגרת את הטבלה, בית"ר נתניה.

מה שבשטח – בשטח

העובדה שמכבי ת"א מצויה לאחרונה בכושר טוב יותר מאשר הפועל איננה מהווה פוליסת ביטוח. לא רק ל„דרבי" יש חוקים משלו, אלא לכל משחק כדורגל. ובכל זאת, במחנה המכבי קיימת אופטימיות ותחושת בטחון.

המאמן שמעון שנהר מרגיש טוב עם קבוצתו הנוכחית: "יש לי חומר שחקנים טוב ויש על מי לסמוך. אני לא מצביע את המילה אליפות, כמו בשנה שעברה. ב„דרבי" הכל פתוח ויהיה כדאי לבוא לראות. אנו קבוצה אטרקטיבית השנה והפועל תילחם".

חיים גולדברג עשוי לחזור להרכב. אלון נתן עשוי לתפוס מקומו ב־11 הראשונים והוא כבר הבקיע שערים מכריעים במשחקי „דרבי" בשנתיים האחרונות.

שחקני ההגנה ובראשם הקפטן אבי כהן השוער בוני גינצבורג בטוחים כי לא יחזור על מחולי הנבחרת ולא יגרמו עגמת נפש לאלפי אוהדיהם, שיבואו למגרש מצויידים בדגלים, צעיפים וכלי עידוד.

לא אמות מתיקו

במחנה הפועל ת"א מקוים לחזור למסלול דווקא במשחק נגד מכבי ת"א. למרות הפציעות והתוצאות המאכזבות שהשיגה הקבוצה בארבעת מחזורי הפתיחה, מתכוננים השחקנים לקרב על הכבוד ועל הנקודות.

48 שעות לפני שבת

המאמן דוד שוריצר: „זה המשחק שיכול להחזיר אותנו למסלול. מכבי קבוצה טובה וחזקה השנה, אך אנחנו האלופים וחייבים להוכיח את עצמנו. נעשה הכל כדי לנצח, אבל לא אמות מתיקו. העיקר שנחזור לעצמנו ונאגור נקודות".

יעקב אקשטיין, משחקני הנשמה החשובים בקבוצה, נעדר מחלק מאימוני השבוע, אך יתייצב למשחק. מחליפו של מוריס זאנו ה"אדום", אליאור ברנס, ישוב ארצה רק מחר ממסע נבחרת הנוער באירופה.

החלוץ, מיקי ברשסרית, הבקיע צמד שערים לרשת הפועל ב„דרבי" לפני שנתיים, כשעשה את צעדיו הראשונים במדי מכבי. בהפועל מקוים שהוא יחזור את הופעות ואולי אף בריבית.

ריאל מאדריד – יובנטוס 0:1
אנדרלכט – סטיאווה בוקרשט 0:3

אלופת ספרד בכדורגל, קבוצת ריאל מאדריד, זכתה אמש במקדמה שספק אם תספיק לה בהמשך, לאחר שניצחה את קבוצת יובנטוס האיטלקית בתוצאה 0:1.

תוצאה זו נקבעה בתום המשחק הראשון בין שתי הקבוצות שהיה במסגרת הסיבוב השני בגביע אירופה לאלופות.

את שער הנצחון הבקיע אמיליו בוטרגאניו בדקה ה־20. במשחק שנערך במאדריד חזו 100.000 צופים.

את ההפתעה הגדולה ביותר בערב משחקי גביעי אירופה השנים, חוללה קבוצת אנדרלכט הבלגית, שהיכתה שוק על ירך את הקבוצה הרומניה סטיאווה בוקרשט, אלופת אירופה למחזיקות גביע, כשגברה עליה בתוצאה 0:3.

הרומנים נשברו בדקות הסיום ובפרק זמן זה אף ספגו את שלושת השערים מרגליהם של היוגוסלאוי קרנצ'ביץ (74, 86) והדני יאנסן (76).

היריבה נשארה בבית

הכדורגלנים והאוהדים היו שם, השופט וורנר פיקלר ממערב־גרמניה וחבריו הקוונים המתינו וכן גם מצלמות הטלוויזיה התכוננו להבזיק. אבל היריבה נשארה בבית.

הם (התורכים) היו אמורים להתמודד באיסטנבול עם אפואל ניקוסיה במשחק הראשון בסיבוב השני בגביע אירופה לאלופות, אך השיקולים הפוליטיים גברו על ההגיון הספורטיבי ובגלל פלישת התורכים לאי ב־1974, החליטו הקפריסאים להישאר בבית.

כדורגלני בשיקטאש עזבו את האיצטדיון לאחר שהשופט שרק על נצחון טכני (0:3) לזכות המארחים, והתקבלו בצהלת שמחה על ידי 5000 הצופים שהטרידו עצמם, על אף שידעו מראש כי הקפריסאים לא יגיעו.

אפואל ניקוסיה הודיעה לאיגוד האירופי, כי כדורגלניה לא יופיעו באיסטנבול, וזאת לפי הוראות ממשלת קפריסין.

מאלמא ניצחה באלבניה

מה שלא עשתה דינאמו בוקרשט הצליחה מאלמא השוודית. היא באה לאלבניה והביסה את מחוללת ההפתעה בסיבוב הראשון, נגטורי טיראנה 0:3, משעריהם של מאגנוסון (47), לארשון (60) ופרשון (83 – מן הנקודה הלבנה). היה זה המשחק הראשון בניהן בסיבוב השני בגביע אירופה למחזיקות גביע. במשחק נוסף שהיה במוסקוה גברה טורפדו על שטורם 1:2.

בגביע האלופות גברה ויטקוביצה מצ'כיה בעיר אוסטרבה על פורטו 0:1, כשאת שער הנצחון הבקיע יורי שורק בדקה ה־24 בבעיטת עונשין ב־11 מטרים.

בגביע אופ"א, נצחון חוץ לגנט הבלגית על ספרטק בוקרשט 0:3. ויטוריה גימאראש מפורטוגל, גברה על אתלטיקו־מאדריד 0:2.

● אלופות: סלטיק גלזגו – דינאמו קייב 1:1; ברונדבי (דנמרק) – דינאמו ברלין 1:2; הכוכב האדום בלגרד – רוזנבורג (נורווגיה) 0:3.

● מחזיקות גביע: ראפיד וינה – לוקומוטיב לייפציג (מזרח־גרמניה) 1:1; קאטוביצ'ה (פולין) – סיון (שוויץ) 2:2; באיירן מינכן – אוסטריה וינה 0:2; אנדרלכט – סטיאווה בוקרשט (מחזיקת גביע אירופה) 0:3; ריאל סראגוסה – רקסהאם (וולס) 0:0; ● גביע אופ"א: גטבורג (שוודיה) – ברנדנבורג (מזרח־גרמניה) 0:2; סידרול (אוסטריה) – סטנדרד ליאז' 1:2; טורינו (איטליה) – ראבה אטו (הונגריה) 0:4; הידוק ספליט (יוגוסלאוויה) – פלובדיב (בולגריה) 1:3; דאנדי־יונייטד (סקוטלנד) – קראיובה (רומניה) 0:3; בורוסיה מינשנגלדבך – פיינורד 1:5; חרונינגן – ניוקאסל 0:0; טולוז – ספרטק מוסקוה 1:3; בווק (בלגיה) – אתלטיק בילבאו 1:3;

טיפול דחוף לאלוף: בוריס בקר נזקק לחבישת רגלו הפגועה לאחר שהתלונן על כאבים במהלך משחקו עם האמריקאי מאט אנגר בטוקיו. בקר התאושש וניצח

הופיע
פוליטיקה
גליון כפול של (10–11)

על המנהיג הישראלי – אחרי או אחרי־המבול

עורך יוסי שריד

משתתפים:

יוסי ביילין ■ ידיב בן אליעזר ■ שלמה בן עמי
גליה גולן ■ יצחק גל־נור ■ אורי הופמקלר ■ זאב ■ עדית זרטל
אליהו חסין ■ דוד טרטקובר ■ בן דרור ימיני ■ צבי כסה ■ אסא כשר
ניבה לניר ■ מושיק ■ אבישי מרגלית ■ יגאל עילם ■ מיכה קירשנר
מיכאל קרפין ■ רוביק רוזנטל ■ זאב שטרנהל ■ יונתן שפירא ■ יגאל תומרקין

משרד הבטחון־ יחידת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת טובין. כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים כמפורט בטפסים. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר. תנאי תשלום: 60% בהמחאה בנקאית, 40% והתחרים בערבות בנקאית שומן פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז.

מכירת טפסי המכרזים תחל ביום שני 27.10.86 ביחידת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12/א' הקריה תל־אביב, שעות הקבלה בימים א'־ה' בשעות 08:30־12:30 ובימים א' וה' גם בשעות 14:00־15:00.

מכרז מס. 175/86/11

צמיגים, [illegible]
מתהנבות ארזים, גישים, משאיות כיבוי וכבלית.
ימי סיור: 29, 30 אוקטובר 1986, בין השעות 08:00־11:30.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־03.11.86 עד שעה 10 למבניה.

מכרז מס. 176/86/11

גרוטאות ציוד קרקע + חלקי מנועים + חלקי אלקטרוניקה + חלקים שונים, גרוטאות אלומיניום־ 4, גרוטאות ציוד קרקע, כימיקלים שונים, צינורות אלומיניום + מכבי גמון להיטבי ברזלים שונים.
ימי סיור: 9,6,5,4 נובמ' 86, כמפורט במכרז. להרשם עד יום לפני הסיור.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־18.11.86 עד שעה 10 למבניה.

מכרז מס. 177/86/11

ברזים השמליים לדלק, מטרופה הערמות, מכבנות לספירת רצפות, ציוד מחשבים, מכונת גלופות, מכונות לייבוד וציוד מקלים, כלי עבודה, מייבשי התנעה, דבק ומוללים לייעור, חלקי אלקטרוניקה, חומרי אינסטלציה חשמל, ציוד צילום, ארגזי חשמל עדיאן, מתקן לשארטה, סירים תבניות לבישול, כתונת הבהנה, מכמנים ופחי פלורסנט, מצברי p.u.c.
תאריכי סיור 5, 6 בנובמבר 1986.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־10.11.86 עד שעה 10 למבניה.

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04־640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
גב' מלכה מימון – לאשר בדיעבד יציע במספרה – ברחוב הנביאים מס' 34 חלקה 88 גוש 10855 הדר־הכרמל. הבקשה כרוכה בחריגות של תנובה ושטח היציע מהמותר לפי תקנות התכנון. אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00 – 11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ב/א. יגוביץ
מהנדס העיר

ועדה מקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי
רח' לוחמי הגטאות 18 – עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 –
מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה בבניה בתיק מס. 1155/86־7 ע"י מר מוחמד נימר קאסם כמתואר במקום כבול בשכה הכבר.
מהות ההקלה: עודף של 4% בניה בקומה א'.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות, למשרדי הועדה המקומית ברח' לוחמי הגטאות 18, עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
משה סלע
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי־עכו

ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה תתקיים ב־2.11.86 בשעה 9.00 בתל־אביב, רחוב יהודה הלוי 147.
על סדר היום:
1. דו"ח מנהלים.
2. אישור המאזן ליום 31.12.85.
3. מינוי רואה חשבון.
בעלי המניות הרוצים להשתתף ולהצביע באסיפה הנ"ל, יפקידו תעודות מניותיהם במשרד החברה לפחות 48 שעות לפני כינוס האסיפה הנזכרת.
ההנהלה

מכרזים

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

מוזמנות בזה הצעות לאספקת:
מכרז 86 / 200 עגלות גירוסטה
מכרז 86 / 202 מדפסות לייזר
מכרז 86 / 199 משאבות מים
מכרז 86 / 208 שקעים לטלפון
מכרז 86 / 198 קונגור, גלאי נזילות ומכונה לפתיחת סתימות
מכרז 86 / 204 מחולל אותות ממוחשב
מכרז 86 / 209 מכשיר לאיתור תקלות

טפסי הצעה, מפרטים ופרטים נוספים אפשר לקבל בתחום אפסנאות ומחסנים, רח' הרצל 172, ת"א כל יום, בין השעות 9.00 עד 12.00 בחדר מס' 7. פניות שלא במועדים הנ"ל לא יענו.

ההצעות יש להגיש בירושלים לא יאוחר מיום 9.11.86 שעה 12 בצהריים.

החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות ממציע אחד, הצעות במברקים לא תתקבלנה.

מנהל תחום אפסנאות ומחסנים

הודעה לציבור
על הצעה מיוחדת
לרכישת יחידות במחיר מופחת
בקרנות נאמנות בניהול להק –
ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

מוצעות בזה לציבור יחידות של קרנות נאמנות לרכישה במחיר מופחת בתקופה מ־26.10.86 עד 6.11.86 כדלקמן:
בקרנות „זמיר", „סנונית", „דוכיפת", „עפרוני", „צופית", „חוחית" ו„כחל" תימכרנה היחידות בהנחה של 50% על שעור ההוספה (המדורג) הרגיל.
הזמנות לרכישת היחידות ניתן להגיש באמצעות כל אחד מסניפי בנק אמריקאי ישראלי בע"מ ובאמצעות חברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
אין הודעה זו מהווה הצעה לרכישת היחידות הנ"ל.

להק – ניהול קרנות נאמנות
של אמריקאי ישראלי בע"מ

מעריב. להיות בעניינים.

קרא מחר במעריב יום ו':

דיוקן: דייוויד קמחי. מחיר הרוטציה. היה בכיר ב„מוסד". היה מנכ"ל משרד החוץ. עכשיו גם שגריר נודד. מאת רפאל בן.

שלושים שנה למבצע „קדש" – מוסף מיוחד – ובו כתבות ומסמכים המתפרסמים לראשונה.

טרור: בעקבות המחבלים. הרהבית מקום מפגש למחבלי הג'יהאד האיסלמי. מאת אבינועם בר־יוסף.

חשיפה: אנט דולצ'ין. בילי מוסקונה־לרמן מספרת על אשתו של פוליטיקאי. עצמאית תוססת וכותבת ספר מתח.

מקום: מוזיאון הארץ בתל־אביב. טל בשן בקרה שם ופגשה את רחבעם זאבי „גנדי".

בריאות: השתלת הכבד. דליה מזורי על ההשתלה הראשונה. אביבה מין על רפואה שחורה.

אמנון אברמוביץ – דו"ח ★ אהרון דולב – ענייני הדין של אריה אהולאי ★ יעל פרמלמר – מלהבת התה ★ מדור ספרות – וולה סוינקה – חתן פרס נובל לספרות ★ יאיר לפיד – הג בלוס־אנג'לס ★

דייויד קמחי

רחבעם זאבי

מעריב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג לסטודיו לב־לס במרתף לתקופה של 5 שנים ברחוב ארלוזורוב מספר 80 גוש 6215 חלקה 259 תיק בנין 080־4/193 בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א יפו שדרות בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת והטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בססי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
מר יצחק דורון – לאשר בדיעבד גלריה בחנות ברח' מוריה 132 – חלקה 27 בגוש 10779, הדר־הכרמל.
הבקשה כרוכה בתוספת גלריה במידות פנים שכתונות למותר, שלא בהתאם לתקנות התכנון והבניה.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה' בין השעות: 08.00–11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יגוביץ
מהנדס העיר

כל בוקר עם עיתון
דבר
הוא
בוקר טוב.

מנת דם
חיים
לאדם

هكذا من الأصل

לקראת שידור

אינגמר ברגמן באורך מלא

„פאני ואלכסנדר", מוצ"ש 22:30, בטלוויזיה

111 הדקות המבריקות בין סדרת הטלוויזיה „פאני ואלכסנדר" לסרט הקולנוע שנרקח ממנה, טענו רבים, מערפלות את סיפור העלילה ופוערות חללים גדולים מדי בסיפור המעשה. כל אותן תהיות ייענו החל במוצ"ש הקרובה עת תחל הטלוויזיה הישראלית בשידור הראשון מתוך ארבעה פרקים המרכיבים את סדרת הטלוויזיה שכתב וביים הבמאי השוודי הגדול אינגמר ברגמן.

ברגמן צילם את הסרט ב־1982, תוך הכרזה שזהו סרטו האחרון. הוא התפייס עם מולדתו (לאחר שב־1976 נעצר באשמת שווא של עבירות מס, סבל עקב כך מהתמוטטות עצבים ונשבע לא לעבוד יותר בשוודיה), החליט להקדיש זמנו לתיאטרון ו„פאני ואלכסנדר" נראה היה כמו פרידה נאותה (על אף שרבים לא התייחסו בכובד ראש מוגזם להכרזה, שלא היתה הראשונה מסוגה).

הדברים מתרחשים בעיירת שדה שבדית חסרת שם, סיפורה של משפחה על שלושת דורותיה. סיפורנו נפתח בחג המולד 1907, אלכסנדר אקדאהל בן ה־10 בוהה אל תוך תפאורת תיאטרון הבובות שלו. אחר כך מציגים אותנו בפני דירתה של סבתו של אלכסנדר: עולם ילדות סגור, דמיוני ואידיאלי. אל תוך הבית החמים נקבצים בני המשפחה. בניה של הסבתא, הלנה. אוסקר ורעייתו אמילי, הוריהם של אלכסנדר ואחותו פאני, גוסטב־אדולף, מסעדן ואיש עסקים ורעייתו אלמה המודעת לפלירטוטיו הבלתי פוסקים (כעת מוקד תשומת הלב שלו היא מאי, המשרתת של אמילי) וקארל, פרופסור דלפון, המשעשע את הילדים באפקטים אינטימיים מיוחדים, עם אשתו הגרמניה לידיה. הפרק הראשון יגלה לנו גם על הרומן העתיק שבין סבתא הלנה לסוחר היהודי איזאק יאקובי, גיבורם החיובי של הילדים בהמשך.

תוף ייעודו של הסרט לפורמט הטלוויזיוני, ברור שהרבה מיופיו החזותי, הצילומים עשירי הצבעים ועמוסי הדמויות של סוון ניקוויסט, ילכו לאיבוד על המסך הקטן. כך או אחרת מדובר באחת הרכישות המוצלחות בתולדות הטלוויזיה.

האוסקר של סטרייסנד

„מצחיקונת", סרט הטלוויזיה מחר, 21:30

בשבוע שעבר ראינו אותה מבצעת את מיטב להיטי המיוסיקל של ברודווי ומסבירה מילים (שלא בטובתה) על הסיבות שהניעו אותה לעשות זאת. מחר בערב נראה אותה משחזרת עבור הקולנוע את תפקידה הגדול בתיאטרון. „מצחיקונת", מחזמר המתבסס על פרשת חייה של הקומיקאית היהודיה פאני בריס „עשה" את ברברה סטרייסנד.

התפקיד בברודווי הביא לה פירסום רב והסרט קיבע את מעמדה ככוכבת.

ויליאם ויילר, במאי הוליוודי קפדן ורב ותק הוא שהביא את הצגה אל הקולנוע. ויילר שיכלל את סגנון בימוי המצלמה שלו בעזרת הצלם הדגול גרג טולנד (מי שהתפרסם כצלם של „האזרח קיין") איתו עבד בצמוד שנים רבות. שלושה פרסי אוסקר נפלו לחיקו של ויילר במהלך השנים, אחד עבור „שנות חיינו היפות ביותר", שני עבור „גב' מיניבר" ושלישי בעבוד „בן חור". מבחר מגוון מאוד של ז'אנרים, אופייני לדור המקצוענים להשכיר של הוליווד הישנה. שלושת הסרטים שזיכו את ויילר באוסקר זכו בעצמם בפרס אותן שנים כסרטים הטובים. כך גם סרט זה וכוכבתו, בהופעת הבכורה שלה בקולנוע, שגרפה את פרס השחקנית. שבע שנים אחר כך חזרה סטרייסנד לדמותה המבעבעת של פאני בריס בסרט „פאני ליידי", אבל זה כבר עניין ליום שישי אחר.

אמיר רותם

פיגרו בסין

„נישואי פיגרו" בפקין, הערב, 23.10, בטלוויזיה

בתקופת „המהפכה התרבותית" נאסרה כליל בסין השמעת מוסיקה מערבית. אולם הסינים הם מטבעם אנשים פתוחים ומוכשרים שאינם דורכים במקום. השינוי החברתי־מדיני, בשנים האחרונות, שם קץ במידה רבה להסתגרות מפני השפעות זרות. סין שוב חשופה למוסיקה מערבית. ליצירות קלאסיות יש קהל גדול יחסית. גם מוסיקה עממית מקורית, של עמים אחרים, מתקבלת ברצון. מוסדות מוסיקליים וגופים מבצעים הולכים, ללא תסביכים, בדרכי המערב ומטפחים מוסיקה מערבית, מבלי להזניח, כמובן, את המוסיקה הסינית העתיקה המודרנית. תזמורות, מנצחים, סולנים, חבורות למוסיקה מסורתית ולהקות אופרה, מאירופה ומארה"ב, הם אורחים רצויים בסין. בתנאי שיהיו ברמה אמנותית נאותה. יעידו על כך הסרטים המעולים וההקלטות מביקוריהם ההסטוריים של מוסיקאים כמו איזק שטרן, ולאדימיר אשכנזי, הרברט פון קאראיאן ולהקת ה„צ'יפטנס" הפופולארית מאירלנד. לא מכבר הופיע שם, בהצלחה כבירה, הטנור לוצ'אנו פאבארוטי (עם בית האופרה מגינואה).

סרט התעודה המשובח, בהפקת הבי.בי.סי, שיוקרן הערב, עוקב אחר העלאתה של האופרה „נישואי פיגרו" מאת מוצארט בפקין. ב־1984 יצאו לסין שני ראשי „אופרת גליינבורן" האנגלית, ג'יין גלובר ומרטין איסף, לסייע לאופרה המרכזית בפקין, בזמרה, בנגינה, בבימוי ובמשחק. היתה זו הפעם הראשונה שהאופרה של מוצארט הועלתה בסין (מוצגות שם בעיקר אופרות מאת ורדי, צ'ייקובסקי ופוצ'יני). הסינים גילו התלהבות בלתי רגילה להתמודד עם האופרה. הסרט נועד, למעשה, לא רק לחובבי אופרה. משובצים בו סיורים בשכיות חמדה ובאתרים ומראות מרהיבים מפקין ומחוצה לה. כמו כן משתתפים, בקטעי נגינה, תלמידי הקונסרבטוריון למוסיקה בפקין. הצגה מרתקת לעולם רחוק וקסום.

ישראל דליות

במדרון אל הצמרת

קולנוע

מאת אמיר רותם

„ג'ושוע אהמול והיום", „רב חן", ת"א; „גת", חיפה; „אורגיל", ר"ם

11 שנים מסוחררות עברו על טד קוצ'ף ומרדכי ריצ'לר במרדף אחרי ההצלחה החוזרת, עד שנאלצו לשוב איש לזרועות אחיו כדי להרות ולהביא לאוויר העולם את הוולד הזה. „המרוץ לצמרת של דודי קרביץ" שנכתב על ידי ריצ'לר (על פי רומן פרי עטו) ובויים על ידי קוצ'ף היה להצלחה הגדולה, ועל כן מפתיעה, של הקולנוע הקנדי. מאז התבזו השניים בסטנדרד'ס הוליוודיים, ראו גם ברכה, כלומר מצלצלין, בעמלם, אך נותרו ללא הילת האיכות שעטפה את הצלחתם המוקדמת.

שנות השמונים עמדו כפתח וריצ'לר החליט לקום ולעשות מעשה. מיד התיישב וכתב על המירוץ לצמרת של אחד ג'ושוע שפירו, סופר יהודי ואיש תקשורת שעלה מאשפתות הקיום היהודי בשנות הארבעים אל מעגל הסנובה ה„ואספי" בעזרת זיווג נבון, מוטיבציה ורגשי נחיתות מבעבעים. כמה נקודות בביוגרפיה של ג'ושוע השיקו לזו של ריצ'לר ודי היה בכך כדי לעורר את סקרנותן של הבריות. לבד מזה (על סמך הצצה מרפרפת בלבד בספר) ריצ'לר יודע לבנות מצבים משעשעים, שומר על אירוניה דקה כלפי הדמויות ובורא דיאלוג שמסוגל להפיק ניצוצות. את הספר (שראה אור ב־1980) הקדיש לידידו משכבר טד קוצ'ף. לא נקפו ארבע שנים וקוצ'ף ניצב מאחורי המצלמה, הסריטו של ריצ'לר בידו, ג'יימס ווד לפניו המקצה השני במרוץ להכרה יצא לדרך.

סיפור המסגרת מעמיד לפנינו את ג'ושוע המבוגר ביום משבר בחייו. הוא ממתין בחוסר סבלנות לשיחת טלפון עלומה ומפיג את המתח בעלעול מקרי בתולדותיו, בצבעים סבעיים, לנחת הקהל. מתברר שפעם כשהיה צעיר, לימד אותו אביו (אלן ארקין), פושע זעיר אך כפייתי, את עובדות החיים, כלומר דרך גבר בעלמה ודרכו בידיבו. אמו (לינדה סורנסון), שחלמה להיות רקדנית, למדה להסתפק בהשלת בגדיה בפומבי וזה בדיוק מה שהיא עושה במסגרת התכנית האמנותית של מסיבת הבר מצווה של ג'ושוע. אחר כך הוא גדל, נסע לאנגליה, התיידד מאוד עם סופר בעל שם אך חסר פרוטה (קן קמבל), הכיר שיקסע זוהרת וממשפחה טובה) ולה שיער פשתן (גבריאל לאזור), והציב אותה לעזר כנגדו. אחר כך הוא נהיה מפורסם, כיצד לא כל כך ברור וכנראה גם לא כל כך חשוב, משהו רע קורה בחיי הנשואין של בני הזוג שפירו (וככל הנראה עניין חסר חשיבות), ישנה גם הסתבכות פיננסית של אחי השיקסע, אליו יש לה יחס מיוחד (מסיבה לא חשובה). כך זה יכול היה להמשך, אלא שכעבור זמן מה (והסרט נמתח למעלה משעתיים) הכל מסתיים בצבעים מתקתקים על ראש גבעה מוריקה.

המבנה הזה של „פלש בקים" אל תקופות נבחרות בחייו של הגיבור, כה מיושן ולעוס, שאחד האפקטים הראשונים שהסרט יוצר הוא של ריח נושן, של סרט בן עשרים. המבנה הזה אינו מאפשר/מחייב את הכותב להעמיק יותר על המידה והאימפקט המצטבר אמור לבנות אצלינו דיוקן של הגיבורים. כיוון שכולם, ובכללם הגיבור הראשי, נותרים חידתיים עד סופו של הסרט, אפשר לסכם נסיון זה ככשלון. ריצ'לר דילג על נקודות המפנה הדרמטיות ומסתפק בתקציר מרושל של עלילת הספר. קשה לדרוש מקהל שאינו מנוי על ה„רידרס דייג'סט" ואינו מורגל בכגון דא, להסתפק בזה.

הבימוי חסר ההשראה מתבטא ראשית בהדרכת שחקנים רפה. לבד מאלן ארקין שמסוגל לנגוס בריעבתנות גם בתפקידים רזים במיוחד ובלינדה סורנסון שוכחת בתפקידון גונב הצגה, כל השאר לא מעבירים אלינו דבר לבד מאוסף מניירות נאורוטיות, כיאה לסרט יהודי אמריקאי ששמע על וודי אלן. ויזואלית, אין קוצ'ף איש בשורות, הטיפול שלו סטנדרטי ומיושן, שוב, מותאם לתסריט.

צופים זקופי קומה יהודית לא יחבבו במיוחד את תסמונת הלקאה העצמית, כפי שהיא מתבטאת בכתיבה של ריצ'לר. כשהגויים חוטאים, הם עושים את זה בגדול. היהודים עושים את שלהם בקטנות ולא ממש משלמים על כך, הם גם נקיים מרגשי אשם בתחום הזה. רק הדיאלוג המצליח להיות משעשע ולעיתים אפילו מבריק, מסגיר כשרון רדום שהוטיא כאן כליל את המטרה ומוליך בהילוך איטי במורד המדרגות לצמרת.

הבן האב והשיקסע: ג'יימס ווד (משמאל), אלן ארקין וגבריאל לאזור

בקרוב

מאת אמיר רותם

הנוסע התשיעי

„שובו של הנוסע השמיני". במאי: ג'יימס קמרון. ארה"ב 1986. קולנוע „רב חן", ת"א

גם מנהלי האולפנים היו ודאי רוצים לדעת את התשובה. למה דווקא הסרט הזה, סרט המשך ל„סרט פולחן" בן שבע שנים, משגע את אמריקה ואנגליה מאז היום הראשון בו הוא מוקרן? בסוף השבוע הראשון לקליטתו למסכים ב־1400 בתי קולנוע ברחבי ארה"ב גרף למעלה מ־10 מיליון דולר ושבוע של הקרנות בשני בתי קולנוע בלונדון הזרים לקופות למעלה מרבע מיליון דולר. מאז, מתחלפים המספרים בקופות בקצב מסחרר והמטבעות ניגרות לכיסים. סיגורני וויבר, כוכבת הסרט, זכתה להופיע על שער ה„טיים" ולהוביל בכך שבעה עמודים פנימיים המוקדשים לה ולסרט.

כמה דברים אמורים? את התשובה יש לחפש במוחו הקודח של במאי סרטוני פרסומת מוכשר כשר בשם רידלי סקוט. חובב פנטזיות הוא סקוט זה ואת אלה הוא מנסה לממש על בדי הקולנוע בסרטי העלילה הארוכים שהוא מביים. לעיתים זה מאוד מצליח, כמו במקרה של „בלייד ראנר" – סרט מדע בדיוני מהודר, ולעיתים זה נכשל, כמו במקרה של „אגדה" – נסיון להתייחס ברצינות לאגדת ילדים, כאילו כתב אותה אדגר אלן פו. „הנוסע השמיני", סרט שסקוט ביים ב־1979 היה נסיון מעניין שלו להעביר סרט אימים מסוג „הבית המכושף" לספינת חלל המשייטת לה אי שם בעתיד. התוצאה היתה אפקטיבית מאוד, מרהיבה ויזואלית ומפחידה כהוגן. כמה תמונות, כמו פריצתה של המפלצת מתוך בטנו של ג'ון הארט, או הקרב האחרון נגד אחרונת המפלצות, לא פסקו מלהטריד את מוחם הסחוט של הצופים המעונים ימים רבים לאחר הצפיה. הסרט היה ל„סרט פולחן", כלומר מאותם המוקרנים בהצגות חצות ובמועדוני קולנוע קטנים בפני קהל של מכורים. במשך השנים, בעזרת הקרנות חוזרות (גם אצלינו חזר למסכים השנה) והשכרות וידאו צבר הסרט הכנסות בסדר גודל של למעלה מ־40 מיליון דולר. סדר גודל כזה של הכנסות מגדיר את שנתם של בכירי האולפנים. תמיד נדמה שהמכרה לא נוצל עד תום. כך נכנס לתמונה ג'יימס קמרון, במאי קולנוע זוטר, בוגר בית הספר לחיי הקולנוע של רוג'ר קורמן, מצליח לשכנע את מי שצריך שהוא האיש הנכון למשימה (הוא מביא את „המחסל" שלו כדוגמא ליכולתו להביא סרט זול יחסית לתוצאה שתביא לרווחים יפים) ומגייס יחד עם רעייתו, גייל אן הרד, במפיקה, לשיחזור ההצלחה.

קמרון לקח בחשבון שכל קהלו הפוטנציאלי ראה את הסרט הקודם. הוא נמנע על כן משילוב של קטעים מהסרט ההוא (רק בשקופיות של גיבוריו המשוספים) ורק מנצל את כל המצאותיו של סקוט מאז, את האווירה, את עיצוב המפלצות ואת השילוב היהודי לסקוט של שילוב היומיומי המוכר לנו, היום, בתקופתינו החשוכה, עם המראות העתידניים. קמרון מוסיף הרבה כלי נשק חדשים, על פי צו האופנה ההוליוודי ומשלח את הניצולה היחידה מספינת החלל של סקוט, הלא היא ריפלי (וויבר) להצלת האבושות מפני היצורים המגעילים מהחלל. אלה, כזכור בוקעים מביצים ענקיות המסודרות בכוכב נעלם ביקום. מתברר שריפלי, התשושה מסיומי הסרט הקודם נרדמה לה ל־57 שנים וכעת, משנתגלתה במקרה אובדת בחלל, מיושב כבר הכוכב הנגוע ההוא בבני אנוש. אל סיפורי הזוועה שלה ובהם פירוט גורלם של שאר אנשי צוותה מתייחסים אנשי חברת החלל בספקטיות עד שהקשר עם הכוכב הנגוע מנותק במפתיע. למי ששכח, נוהגים היצורים המגעילים להם להשתמש בבני אדם כבתאי דגירה לוולדים החלקלקים והצרחניים שלהם. האם זה מה שעלה בגורלם של תושבי הכדור הנגוע? ריפלי מצטרפת לחבורת להזמים נבחרת, מזויינת במיטב שיכלולי השעה, אך לבסוף (הפתעה הפתעה) היא תהיה זו שתאלץ להתמודד עם מפלצת האם הגדולה. בארה"ב היו שכינו את לוחמת זכויות האנושות החוללית "רמבט" על משקל רמבו, אך הוספת ילדה קטנה ניצולה יחידה מתושבי הכוכב המקולל, מעניקה לריפלי את אותו צידוק אמהי בסיסי לצאת למסע הווסול העקוב מדם חומצי ירקרק (אותו נוהגות המפלצות להקיז).

סיגורני וויבר, שהופיעה בהופעת הבכורה שלה בקולנוע ב„הנוסע השמיני", נבחה מאז לבמעו „ג'ין פונדה לעניים", עקב רמזן מסויים למתעמלת המפורסמת. היא הופיעה מאז בסרטים „שנה בצל הסכנה" ו„גוסטבאסטרס" („מכסחי השדים") והמשיכה להתפתח בתיאטרון. על פי הפרופילים המופיעים בעיתונות הזרה, עם הרחת ההצלחה המדהימה של סרט זה (עבורו השתכרה סכום עגול של מיליון דולר), מתברר שוויבר (בתו של נשיא בדימוס של אן.בי.סי) כאשת אשכולות רבת כישורים. נראה מה תספיק לעשות עד "הנוסע השמיני" מכה שוב".

מחוף לחוף

„נסיעה נעימה". במאי: עוז סקוט. ארה"ב 1981. קולנוע „הוד", ת"א

ריצ'ארד פריור, הכלאה עצבנית בין ג'רי לואיס לג'ין ויילדר, הוא מהקומיקאים השחורים הפופולריים בארה"ב. השבוע נזכרו להביא סרט בן חמש אותו כתב, הפיק (במשותף עם מייקל גליק) וכו הוא, כמובן, מככב. סיפור על אסיר משוחרר ומורה לילדים בעיתיים המוליכים לצאת מהעיר שבחוף המזרחי (פילדלפיה) אל הפסטורליה של החוף המערבי (רדמונר, ואשינגטון) ועל מה שקורה להם בדרך.

להכפיל או לא

ברידג'

מאת ארנונה שפאן

פעמים רבות נקלע השחקן לדילמה, האם להכפיל או לא? ברור שההכפלה מגלה לכרוז את מצב הקלפים, ועוזרת לו לבחור בדרך הנכונה ביותר לביצוע החוזה, דרך שאולי, ללא הכפל, לא היה בוחר בה, ולכן על השחקן לחשוב פעמיים לפני שהוא מכפיל, ולא, יצא שכרו בהפסדו.

צפון: ♠A 8 ♥K 7 4 3 ♦A K Q 9 6 ♣Q 5
מערב: ♠Q 10 7 6 3 ♥A ♦10 8 3 2 ♣8 4 3
מזרח: ♠--- ♥Q J 10 9 8 6 5 2 ♦4 ♣J 10 9 6
דרום: ♠K J 9 5 4 2 ♥--- ♦J 7 5 ♣A K 7 2

מחלק: צפון
פגיעים: צפון דרום
ההכרזה:

צפון	מזרח	דרום	מערב
1 דיאמונד	4 הארט	4 ספייד	---
5 ספייד	---	6 ספייד	כפל
---	---	---	

האם אתם, במקומו של מערב הייתם מתאפקים ולא מכפילים את החוזה? ברור שלא, אולם מה לעשות והכפל (בנוסף להכרזה) עוזר הפעם לכרוז.

מערב הוביל באלוף הארט, הכרוז חתך בידו וללא היסוס המשיך בספייד קטן לעבר ה־8 שבדומם (מערב לא כיסה כמובן) ומצב העניינים מתברר לו. הכרוז המשיך בארבעה סיבובים של דיאמונד (השליך קלאב מידו על הדיאמונד הרביעי), מלכה קלאב, מלך ואלוף קלאב, וספייד לדומם, כשהמצב כזה:

צפון: ♠--- ♥K 7 ♦9 ♣---
מערב: ♠Q 10 7 ♥--- ♦--- ♣---
מזרח: ♠--- ♥Q J ♦--- ♣J
דרום: ♠K J 9 ♥--- ♦--- ♣---

הכרוז שיחק את המלך הארט, כשהוא חותך עם ה־9 ספייד בידו, מערב נאלץ לחתוך מעליו, ולחזור למזלג של KJ שביד הכרוז והחוזה המוכפל בוצע.

ברור שללא התערבות מזרח או מערב, היה הכרוז משחק את האלוף ספייד, כשבכוונתו לבצע עקיפה על המלכה לעבר הנסיך והמלך, אולם לאחר ה־4 הארט של מזרח והכפל של מערב קו הפעולה ברור.

שחמט

הקרב והקומפוזיציה

בעריכת אליהו משר

מדור זה מוקדש לזכרו של מילו מילסקו ז"ל. ב־8 בנובמבר יימלאו 5 שנים למותו. מילסקו נולד ברומניה ב־11.11.1911 ועלה ארצה בשנת 1961. ברומניה הספיק להיות עורך בטאון השחמט הרומני במשך 25 שנה. כן פירסם עשרות מאמרים בעתונות הכתובה צרפתית וגרמנית. במקצועו היה רוקח והתפרנס ממקצועו עד יומו האחרון בבאר יעקב. את אהבתו הגדולה לשחמט הכירו כל אוהדי השחמט בעולם. לעולם לא ביקש אגורה עבור כתיבתו. הספריה הענקית שלו היתה מעיין לא אכזב של רעיונות ותוך דקה ידע למצוא כל מה שביקשת.

במשך 20 שנה ערך מדור בשם הכתבה בירחון „שחמט" ורשימה זו הופיעה בחוברת 12/62.

המציאות נאה מן הדמיון
דני רוזנפלדר, חיפה
פרס ראשון, 1961

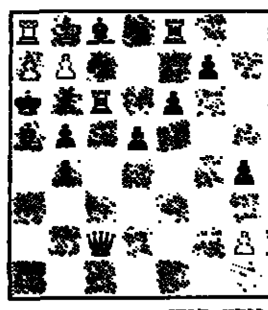

לבן נוסע, תיקו
סוקולסקי – רבינסקי
ברה"מ, 1938

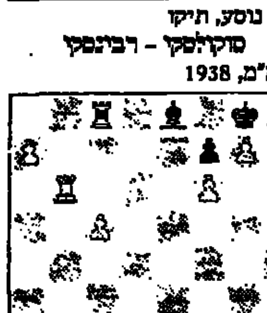

שחור נוסע, תיקו

גילגולו של אותו רגלי לשני כלים קלים באסיודים של תיקו הוא דבר נדיר ביותר. בטאון הפיד"ה ערך תחרות על נושא זה בשנת 1961 ובפרס הראשון זכה הצעיר מחיפה. הפתרון: 1. ג31 עם האיום 2. ב:ג8=ר+ פ:ב7פס! 1. – פ:א8 2. ב:א8 = צ פט כפוי.

שופט התחרות הצרפתי אנדרה שרון היה מחבר סיומים מפורסם, אבל בפרקטיקה המעשית לא התמצא. גם איש מן הקוראים לא ציין בזמן הנכון את מה שגילה מילסקו.

הרעיון בוצע במשחק הרבה יותר יפה עוד בשנת 1938. השחור שיחק: 1. – צ:ג5 ועתה נוצרו שלוש אפשרויות.

א. 2. א8=צ(מה) צג2+ 3. מא1 צג1+ 4. מא2 צג2+ עם שח נצחי או פט אחרי 5. מא3 צא2+ 6. מ:א2.

ב. 2. א8=פ צג5 3. צא8 4. צ:א8 פט!

ג. 2. א8=ר. צג8! 3. רה4 רג6 (הקרבת הרץ על ח7 אינה נותנת דבר. ההמשך 4. רב1 רה4! 5. רא2 רב1! מביא לידי אופוזיציה. ואילו 6. ר:ב1 צג2+ 7. מ:ג2 מסתיים בפט.) צא8! 5. מג3 צג8! 6. מב2 צא8 7. רא4 צג8 תיקו.

מאוצר התחבולות

ב־2 באוקטובר חוגג אלוף בריטניה, רב האמן היהודי, יונתן שפילמן, את יום הולדתו ה־30. אנו מכירים אותו כיהודי גאה הלוחם ללא חת נגד החרמת ישראל בזירה הבינלאומית.

אנו מביאים כאן את אחת מתחבולותיו.

הלבן נסע וזכה:

פתרון התחבולה: 1. צ:ז4+! מ:ח5 2. צא6! מ:ז4 3. צז5 מהב2 (מסע יחיד) 4. פד1 וזוכה במלכה ובמשחק.

אם: 2. – מהב2 3. צה4+ מז5 4. צח6 וזוכה.